

ÅRSREDOVISNING 2010

LÄNSSTYRELSEN
Södermanlands län

Årets bild representerar landsbygden i Södermanland.

Vid en tillbakablick på arbete med lantbruks- och landsbygdsfrågor kan den sammanfattas som intensiv och utvecklade. Målsättningarna i handlingsplanen har varit tydliga och Länsstyrelsen har lyckats bra med att betala ut Jordbrukarstöd. Inom Greppa näringen har många fått information och även andra aktiviteter har ägt rum för att sprida information om möjligheter till stöd. Landsbygdutveckling sker även genom LEADER, Serviceprogrammet, arbetet med bredband och genom att landsbygdssatsningar i västra delen av länet lyfts fram i Landskapsstrategin för Länsstyrelsen.

Foto Monika Gustafsson, Betesdjur vid Marsviken

Dnr 100-179-2011P**Innehåll**

Sammanfattning av verksamhetsåret 2010	2
Verksamhet	8
Organisation	11
LÄNSSTYRELSENS SAKOMRÅDEN MÅL OCH ÅTERRAPPORTERINGSKRAV	11
<i>Sakområde Trafikföreskrifter</i>	12
<i>Sakområde Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor</i>	13
<i>Sakområde Lantbruk och landsbygd</i>	16
<i>Sakområde Fiske</i>	20
<i>Sakområde Regional tillväxt</i>	22
<i>Sakområde Infrastrukturplanering</i>	30
<i>Sakområde Energi och klimat</i>	31
<i>Sakområde Hållbar samhällsplanering och boende</i>	34
<i>Sakområde Naturvård, miljö- och hälsoskydd</i>	38
<i>Sakområde Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar</i>	50
<i>Sakområde Kulturmiljö</i>	52
<i>Sakområde Folkhälsa</i>	55
<i>Sakområde Jämställdhet</i>	60
<i>Sakområde Integration</i>	61
Övrig återrapporering	65
Organisationsstyrning	68
Personaluppgifter	70
Året i siffror	75
Sammanställning över väsentliga uppgifter	91
Finansiell redovisning	92
<i>Resultaträkning</i>	92
<i>Balansräkning</i>	93
<i>Redovisning mot anslag</i>	95
<i>Redovisning mot inkomstitel</i>	97
<i>Noter</i>	98
Landshövdingens intygande	116

Sammanfattning av verksamhetsåret 2010**FAKTARUTA**

	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	63,05	61,28
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	89,05	102,04
Total verksamhetskostnad exkl. resurssamverkan inkl. OH (tkr) totalt	127 633	137 390
Bidragsutbetalningar (tkr) ²⁾	55 147	104 701

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

Inledning

Den internationella ekonomin vände och utvecklades positivt. Förändringen i länet var betydligt långsammare än för riket. I början av året planade den öppna arbetslösheten ut och i slutet av året hade arbetslösheten sakta börjat sjunka. Södermanland är ett av fem län som har högst arbetslöshet. Antalet nyanmällda lediga jobb ökade, främst var det inom industrin och byggsektorn. Men konjunkturuppgången är fortfarande relativt svag i länet, då tjänsteproduktion av mer kvalificerade tjänster, som växer snabbt i landet, finns i en mycket begränsad omfattning

Bland de problem som länet fortsatt står inför är den låga utbildningsnivån och det låga bostadsbyggandet de allvarligaste samt en begränsad värdetillväxt inom näringslivet.

Befolkning

Länets befolkning ökade under året med 1 685 invånare till totalt 270 738 invånare och har under perioden 2000-2010 ökat med drygt 14 500 invånare. Tendensen är att befolkningstillväxten har ökat i jämförelse med 2009, främst genom ett positivt födelseöverskott och en inflyttning varav ca 70 % är utrikes inflyttning. Länet tar emot en hög andel av nyanlända flyktingar.

Sju av länets nio kommuner har haft en positiv befolkningsutveckling. Eskilstunas befolkning har ökat mest i faktiska tal med 734 invånare. Strängnäs har ökat mest relativa tal, med 1,23 procent under samma period. Vingåker och Flen har en minskad befolkning.

Bostadsbyggande

Södermanlands län är ett av de fem län som under de senaste fem åren tagit emot flest nyanlända i riket i relation till befolkningen, mer än dubbelt så stor andel som riksgenomsnittet. Mängden nyanlända har dock minskat i länet och i riket. Länet har tagit emot en relativt många inflyttare från andra delar av landet, trots att nyproduktionen av bostäder varit låg.

Förklaringen till detta är den lågkonjunktur som minskat rörligheten i landet som helhet och svårigheterna med att få bostad. Länet har under en lång rad av år haft ett betydligt lägre bostadsbyggande än vad som borde ha skett i förhållande till befolkningstillväxten.

Nyproduktionen av bostäder har ökat med 70 procent jämfört med 2009, men på en låg nivå. Trots detta har nyproduktionen av bostäder de två senaste åren varit den lägsta på 10 år och trots en god befolkningsutveckling. Enbart 40 procent av kommunernas tilltänkta planer för 2010 har genomförts och nästan samtliga nyproducerade bostäder är småhus eller bostadsrätter. Prisökningen på såväl småhus som bostadsrätter i Södermanland har varit ett av landets högsta.

Trots en god prisutveckling och en ökande befolkning sker ett marginellt bostadsbyggande. Orsakerna till detta är flera. De som av tradition stått för en stor del av bostadsbyggandet är de stora byggbolagen som har en begränsad lokal kunskap och agerar utifrån ett Stockholmsperspektiv. På samma sätt agerar bostadsfinansiärerna. Länet har ytterst få lokala och regionala aktörer. Den viktigaste lokala aktören, allmännyttan, har de senaste tio åren mer fungerat som förvaltare än som producent av nya bostäder, med undantag för Trosa bostäder. Ett annat skäl är att länet inte har en stark tätt urbaniserad kommun, där risktagandet minimeras. Vid årsskiftet noteras vissa tendenser till ökning av bostadsbyggandet i Stockholmsregionen som har betydelse för delar av länet.

Befolkningstillväxten sker i en stor del av länet, vilket ger en utspridd och begränsad marknad. Inför 2011 kan situationen ytterligare förvärras, då bostadsproducenterna signalerar att det är svårt att rekrytera arbetskraft och trycket från Stockholmsregionen gör att svårigheterna ökar.

Arbetsmarknad

Länet har det senaste två åren haft en mycket negativ sysselsättningsutveckling, där antalet sysselsatta har minskat mer än riket. Denna trend bröts under slutet av året och början av 2011. Trots det har vissa kommuner fortfarande några av landets lägsta förvärvsfrekvenser. Eskilstuna och Flen kommuner finns bland de kommuner som har lägst andel sysselsatta och högst andel arbetslösa.

Av den yrkesverksamma befolkningen var vid årsskiftet 8,6 procent, motsvarande 14 300 personer, arbetslösa jämfört med 6,8 procent i landet.

Det är främst inom industrin som tillbakagången varit kraftig. Länet har haft en industri som är starkt beroende av basnäringar, bland annat fordonsindustrin. Under 2000-talet har mer än 60 procent av sysselsättningen inom fordonsindustrin försvunnit. Eskilstuna har drabbats särskilt hårt eftersom drygt hälften av länets sysselsatta inom verkstadsindustrin och fordonsindustrin är koncentrerade till Eskilstuna.

Inför 2011 sker en ökad aktivitet på arbetsmarknaden. Antalet utannonserade jobb ökar och varslen är nu tillbaka till samma nivå som 2007. Länet har dock hög sårbarhet och låg värdetillväxt i förhållande till flera av de omgivande länen.

Tudelningen i länet bedöms förstärkas med en alltmer välmående befolkning i den östra delen av länet med hög sysselsättning och låga kostnader för utanförskap i förhållande till kommunerna längre bort från Stockholm. Dessa kommer att få det besvärligt under lång tid, samtidigt som antalet nyanlända är större i dessa kommuner.

Södermanlands beroende av den växande Stockholmsregionen fortsätter att öka eftersom allt fler pendlar till mer välbetalda arbeten i Stockholm. Skillnaden i den genomsnittliga lönenivån mellan Södermanlands och Stockholms län har ökat med fem procentenheter under 2000-talet. Ett skäl till detta är den stora skillnaden i kompetensnivå på arbetsmarknaden. Södermanland har en av landets relativt sett lägsta utbildningsnivåer inom såväl utbildningssystemet som näringslivet.

SAMORDNINGSUPPDRAGET

Landshövdingen har tillsammans med Regionförbundets Sörmlands ordförande Marita Bengtsson haft ansvaret för det så kallade samordningsuppdraget. Uppdraget syftade inledningsvis till att mildra verkningarna av de mycket stora varslen som drabbat länet och har omfattat en dialog med kommunerna, näringslivets organisationer, fackliga organisationer, trygghetsråden samt enskilda företag. De operativa insatserna har i huvudsak skett genom ordinarie insatser från arbetsförmedlingen och kommunerna, men även särskilda insatser från ALMI, Mälardalens Högskola, Regionförbundet och Länsstyrelsen har genomförts.

I takt med att konjunkturerna vänt har insatserna fått en mer långsiktig karaktär bland annat inom utbildningsområdet. I anslutning till Statskontorets nationella utvärdering av uppdraget konstaterade Regionförbundet och Länsstyrelsen gemensamt att uppdraget stärkt samarbetet och lett till att arbetsmarknads- och utbildningsfrågorna fått högre prioritet inom kommunerna. Denna uppfattning har bekräftats av cheferna för de tre arbetsmarknadsområdena i länet.

ÅRET I KORTHET

Det ekonomiska resultatet för 2010 innebär i huvudsak att budgeten har kunnat hållas och bokslutet innebär ett mindre överskott (resultatet är + 35 tkr). Detta innebär att utnyttjandet av anslagskrediten på 1 592 tkr förs över till nästa år. Målet om en ekonomi i balans vid utgången av år 2011 står fast. Detta förutsätter en fortsatt minskning av lönekostnaderna vilket i sin tur innebär fortsatta höga krav på cheferna och övriga medarbetare när det gäller prioriteringar.

Länsledningarna inom Stockholm-Mälardalen har under året fortsatt dialogen om samverkan i avsikt att utveckla rationella arbetssätt. Samverkan i mindre omfattning förekommer, men bör kunna utvecklas. För närvarande avvaktas utfallet av beslutet om koncentrationen av Miljöprövningsdelegationen samtidigt som det förs en fortsatt konkret diskussion med Länsstyrelsen i Stockholms län om bland annat en gemensam personalfunktion.

Länsstyrelserna är numera en koncern när det gäller IT, EA, löneadministration med mera. Den utvecklingen kommer att fortsätta och förstärkas så att vi kan dra nytta av de rationaliseringsvinster som är syftet med förändringen.

Samarbetet inom informations- och kommunikationsområdet har ytterligare utvecklats under året. Syftet är ökad effektivitet och större genomslagskraft. För första gången har nu samtliga 21 länsstyrelser externa webbar med samma struktur och teknikplattform. Övergången till den nya webben har inneburit omfattande arbete inom Länsstyrelsens samtliga verksamheter.

Prioriteringen av myndighetsutövningen har kunnat fullföljas under året. För första gången har vi satt upp mål för handläggningstiderna inom ett antal för länsstyrelserna utvalda ärendegrupper. Med något undantag har målen kunnat uppnås även om det fortfarande finns oklarheter när det gäller mätmetoderna. Även i övrigt har ärendebalanser och handläggningstider kunnat bibehållas på gällande nivå eller minskat. Detta innebär ett bra betyg för våra jurister och andra experter. Den positiva trenden har under året varit särskilt tydlig när det gäller plan- och byggbesvär, antikvariska ärenden, delar av Landsbygdsprogrammet, LEADER samt Miljöprövningsdelegationens tillståndsärenden.

Vi har kunnat genomföra planerad tillsyn t ex när det gäller alkohol/tobak, överförmyndarna, livsmedelstillsynen, tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor, delar av miljöområdet inklusive kommunal tillsynsvägledning och naturvården. Särskilt glädjande är att vi kunnat fullfölja ambitionen när det gäller tillsyn och tillsynsvägledning av kommunerna enligt PBL (plan- och byggtillsyn). I övrigt har vi i huvudsak klarat vår händelsestyrda tillsyn. De planerade tillsynsinsatserna inom djurskyddsområdet har kunnat öka genom den nya system som har

utarbetats inom funktionen. Fortfarande ligger dock av resursskäl den egeninitierade tillsynen på en låg nivå vilket lett till beslut om fortsatta utökade resurser inom djurskydd och miljötillsyn inför 2011.

En av våra äldsta uppgifter är att tillsammans med kommunerna ansvara för de allmänna valen. Våra insatser i år förtjänar goda vitsord, särskilt i relation till de problem som redovisas från flera andra håll

Till ambitionerna inför året hörde bland annat att ytterligare utveckla vårt fortsatta ansvar inom välfärdsområdet. De förebyggande och främjande insatserna inom alkohol- och tobaksområdena har legat på en hög nivå samtidigt som planerade tillsynsinsatser har kunnat genomföras. Programläggningen av statsbidragen inom området har påbörjats inför 2011 samtidigt som mer tydliga rutiner för uppföljning och kontroll har införts.

Utbetalningen av jordbruksstödet bedömdes inför året som en av de större riskerna mot bakgrund av den pressade tidsplanen, det försenade blockinventeringsprojektet och den stora ekonomiska betydelsen för brukarna. Desto mer glädjande är att Länsstyrelsens utbetalning av gårdsstöden låg långt över den nationella målsättningen och att även utbetalningen av miljöstöden låg på en acceptabel och efter bearbetning på en bra nivå. Den relativt låga andelen överklagningar är tecken på en hög kvalitet i arbetet.

Länsstyrelsens insatser för att minska handläggningstiderna inom Landsbygdsprogrammet (företagsstöd och projekt) har haft effekt även om utbetalningarna inom LEADER fortfarande tar för lång tid. Genom förstärkning av handläggaresurserna bedöms utbetalningarna redan under början på 2011 att kunna gå snabbare. När det gäller rutiner och utvecklingsinsatser inom Landsbygdsprogrammet har samverkan inom Östra Mellansverige givit goda effekter inom flera områden.

Arbetet med serviceprogrammet/betaltjänster/bredband på landsbygden har fortsatt och bland annat resulterat i att kommunernas intresse för att investera i bredband har ökat. Länsstyrelsen har fattat beslut om 13 492 500 kr till ortssammanbindande nät vilket innebär att såväl länets egen grundkvot 3 579 000 som det avropade beloppet 9 913 500 kr har tagits i anspråk. Inför 2011 undersöks förutsättningarna att inom landsbygdsprogrammet omdisponera medel till lokala satsningar.

Arbete med jämställdhetsfrågorna har varit koncentrerat till projektet Kvinnors Företagande där inriktningen varit att stödja ett fåtal större ambitioner med tydligt fokus på tillväxt. Sammantaget bedöms detta projekt haft betydelse för att öka andelen kvinnliga företagare där länet numera ligger på en högre relativ nivå jämfört med den omkringliggande regionen.

Inom den översiktliga fysiska planeringen sker vissa förändringar av betydelse för samspelet mellan Länsstyrelsen och kommunerna: Vindkraft, strandskydd, den nya vattenförvaltningen, energi- och klimatstrategi samt inte minst den nya Plan- och bygglagen. Det regionala klimatanpassningsarbetet har koncentrerats till projektet ”Riskbild Sörmland” i samverkan med SGI och SGU. Länsstyrelserna runt Mälaren har vidare haft regelbundna möten bland annat som stöd till landshövdingen i Västmanlands län i uppdraget kopplat till Mälarens avbördning.

Vårt arbete med Landskapsstrategin är en god förberedelse för Länsstyrelsens samordnande roll inom området. Kommunernas nya ansvar för besluten när det gäller strandskyddsdispenser har inneburit att 13 av knappt 94 beslut har prövats under året. Endast tre av kommunernas ärenden har ifrågasatts av Länsstyrelsen vilket är ett gott betyg för dialogen. När det gäller de nya LIS-områdena (landsbygdsområdena inom strandskyddat område) har Länsstyrelsen påbörjat en dialog med ett par av kommunerna, som redan indikerar en diskrepans mellan kommunernas förväntningar och den nya lagens faktiska innehåll.

Länsstyrelsens bostadsmarknadsanalys har rönt stor uppskattning inte minst bland kommunerna. Analysen är tillsammans med komplexet miljömålen - miljöövervakningen - energi- och klimatstrategin - vattenförvaltningen, skogsstrategin och den sammanfattande Landskapsstrategin Länsstyrelsens starkaste analytiska instrument. Dessa instrument kommer att få stor betydelse för Länsstyrelsens roll inom den nya Plan- och bygglagen. Bostadsmarknadsanalysen tar även upp de nyanlända flyktingarnas bostadssituation, något som kommer att utvecklas i anslutning till Länsstyrelsens förstärkta roll inom integrationsområdet.

Reservatsbildning och andra skyddsåtgärder liksom skötsel av skyddade områden är ett av våra kärnområden. Länets splittrade ägostruktur i kombination med brist på medel innebär att vi trots intensivt arbete får svårt att nå den gällande målsättningen för länet avseende arealen skyddad mark. Vår prioritering har inneburit att vi första hand strävat efter att nå överenskommer med markägarna för att säkra skyddet för att först i ett senare skede utarbeta skyddsbestämmelserna. Detta innebär att vår redovisning indikerar en lägre måluppfyllelse än vad som faktiskt är skyddat. Sveaskogspaketet har påverkat planeringen i önskvärd riktning, men bedömningen är fortfarande att avsaknaden av tillräckliga medel för ersättningen till markägarna, många små skogsarealer samt begränsade personella resurser sammantaget innebär att det nedbrutna länsmålet inte kommer att nås.

Informationsinsatser och besöksvandringar i reservaten och andra skyddade områden har legat på en fortsatt hög nivå.

Miljöprövningsdelegationen har under året tagit ställning till några tillståndsärenden (företagsetableringar) som har stor betydelse för länets uthålliga framtid. Länsstyrelsen har i olika sammanhang rapporterat om de anläggningar som bedöms behöva omprövning/tillsyn enligt kvävedirektivet (tre anläggningar) och IPPC direktivet (sju anläggningar). När det gäller de förra intensifierar Länsstyrelsen tillsynen, när det gäller Nyköpings avloppsreningsverk och när det gäller de senare är bedömningen att samtliga kommer att kunna hinna bli omprövade/motsvarande under 2011.

Projektet Miljösamverkan Södermanland ska bidra till en effektivisering av miljöskyddstillsynen i länet genom samutnyttjande av medverkande aktörers kompetens och resurser till att utifrån rådande lagrum säkra likvärdiga bedömningsgrunder. Verksamheten har enligt kommunerna utvecklats positivt.

Årets miljömålsbedömning innebär att utvecklingen inom många områden går åt rätt håll, men tempot är inte tillräckligt högt för att nå flera av de regionala miljömålen. De största utmaningarna för länet är att minska påverkan på klimatet, minska övergödningen, öka kunskapen om användningen av kemikalier och dess effekter samt att minska förlusten av biologisk mångfald. För dessa områden återstår mycket arbete för att nå målen. Detta stämmer också överens med den nationella bilden.

Bedömningen av möjligheten att nå de övergripande nationella miljökvalitetsmålen i länet har förändrats positivt för målen Hav i balans samt Levande kust och skärgård. Målet bedöms nu möjligt att nå med ytterligare åtgärder. Målet Skyddande ozonskikt bedöms vara uppfyllt och förurningen är inte längre ett stort problem i länet. Utvecklingen för målet Bara naturlig förurning har varit positiv och samtliga regionala mål bedömdes vara uppnådda. Även flera regionala mål kopplade till Säker strålmiljö samt målen om förorenad mark under Giftfri miljö har uppnåtts.

Den mycket omfattande arkeologiska undersökningen i kvarteret Åkroken i Nyköping har fullföljts. Undersökningen innebär en ökning av vår kunskap om Nyköpings äldsta historia. Inom kulturmiljöområdet har Länsstyrelsen haft ett särskilt ansvar för Uppdrag 70 i regleringsbrevet vars förslag bedömdes så intressanta att vi har fått förtroendet att tillsammans med

Riksantikvarieämbetet gå vidare. En följd av uppdraget är att Länsstyrelsen ska företräda samtliga länsstyrelser i Kulturrådets samverkansråd för de nya kulturplanerna.

Inom integrationsområdet fortsätter vi en positiv dialog med kommunerna inför länsstyrelsernas utvecklade uppdrag under 2011. Det uppmärksamade projektet Sörmlandslinjen är en del av förberedelserna inför reformen. Det är nu särskilt värdefullt att dra nytta av den utvärdering av projektet som särskilt lyfter fram värdet av den täta kopplingen mellan en framgångsrik integration i samspel med arbetsintroduktion- och arbetslivsträning.

Särskilda överläggningar har ägt rum för att om möjligt öka kommunernas ambitioner att ta emot ensamkommande underåriga. Detta har i flertalet kommuner lett fram till nya eller bekräftade beslut om mottagande.

Den totala sjukfrånvaron har ökat med 0,8 procentenheter. Ökningen är främst långtidssjukfrånvaro och knuten till kvinnor i åldersgruppen 50 år och äldre och i liten utsträckning relaterad till arbetet. En mindre ökning för män har noterats. De korta sjukskrivningarna ligger på en fortsatts låg nivå, runt 1 %. Personalomsättningen har ökat ytterligare från 25,2 procent år 2009 till 27 procent 2010. I första hand beror detta på att antalet tidsbegränsade anställningar ökat.

Den sammanfattande bedömningen av Länsstyrelsens resultat under 2010 är att det är godtagbart och i förhållande till de tilldelade resurserna motsvarar ett gott resultat. Orsaken är att personalen i en många gånger pressad arbetssituation gör mycket goda och lojala insatser till stor nytta för invånarna i vårt län.

Bo Könberg

Verksamhet

Årsredovisningen 2010

Årsredovisningens utformning och innehåll regleras av förordning (2007:825) med länsstyrelseinstruktion, förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, de särskilda uppdrag som framgår av Regleringsbrev för budgetåret 2010 avseende länsstyrelserna 2009-12-17 samt de särskilda skrivningar i regleringsbrevet som framgår nedan:

Undantag från ekonomiadministrativa regelverket

”Redovisning ska ske i enlighet med detta regleringsbrevs anvisningar vilka framgår under rubriken Verksamhet, i avsnittet Organisationsstyrning och i bilaga 3. Regleringsbrevets anvisningar avseende verksamhetskostnader m.m. utgör ett undantag från bestämmelserna i 3 kap. 2 § förordningen (2006:605) om årsredovisning och budgetunderlag. I vissa fall anges att redovisningen endast behövs för 2010, vilket i detta avseende innebär ett undantag från Ekonomistyrningsverkets föreskrifter till 3 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.”

Återrapportering enligt förordning med länsstyrelseinstruktion.

”Länsstyrelserna ska i sina årsredovisningar endast redovisa för uppgifterna i 2 § och 5§ punkterna 3 och 5 i förordningen med länsstyrelseinstruktion. Detta innebär ett undantag från bestämmelserna i förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.”

2 § Länsstyrelsen ska verka för att nationella mål får genomslag i länet samtidigt som hänsyn ska tas till regionala förhållanden och förutsättningar.

Länsstyrelsen ska utifrån ett statligt helhetsperspektiv arbeta sektorsövergripande och inom myndighetens ansvarsområde samordna olika samhällsintressen och statliga myndigheters insatser.

Länsstyrelsen ska främja länets utveckling och noga följa tillståndet i länet samt underrätta regeringen om dels det som är särskilt viktigt för regeringen att ha vetskap om, dels händelser som inträffat i länet.

Länsstyrelsen ska vidare ansvara för de tillsynsuppgifter som riksdagen eller regeringen har ålagt den. Förordning (2008:1346).

5 § Länsstyrelsen ska

3. vid beslut och andra åtgärder som kan röra barn analysera konsekvenserna för dem och därvid ta särskild hänsyn till barns bästa

5. integrera de mänskliga rättigheterna i sin verksamhet genom att belysa, analysera och beakta rättigheterna i den egna verksamheten, särskilt skyddet mot diskriminering

Se uppdrag 81 och 82 under övrig återrapportering

Länsstyrelserna ska för sina uppgifter i 2 § förordningen med länsstyrelseinstruktion redovisa sina insatser samt en bedömning av uppnådda resultat.

Länsstyrelsens prioriteringar har under de senaste åren inneburit att i första hand säkerställa myndighetsutövningen med rimliga handläggningstider samt att dessutom se till att olika former av bidragsmedel också betalas ut på ett effektivt och rättssäkert sätt. I denna prioritering ingår även utvecklingsinsatser som stödjer de berörda verksamhetsområdena.

I Länsstyrelsens ambitioner ingår även att på ett målmedvetet sätt arbeta med länets utveckling i samspel med länets kommuner och Regionförbundet Sörmland samt i inom denna ambition verka för samordning mellan olika statliga sektorsintressen.

Inom ramen för ovanstående prioriteringar bestäms ambitionsnivåerna för de särskilda regeringsuppdragen.

Bedömningen av Länsstyrelsens verksamhet och resultat måste göras mot bakgrunden av följande faktorer.

1. De ekonomiska förutsättningarna är osäkra mot bakgrund av att Länsstyrelsen i stor omfattning är beroende av beslut från andra statliga myndigheter och vilka ofta meddelas mycket sent i planeringsprocessen.
2. Förändringarna när det gäller koncentrationen av vissa ärendegrupper samt Miljöprövningsdelegationens verksamhet har varit känd när det gäller ikraftträdande. Däremot föreligger fortfarande oklarheter om förändringarnas praktiska konsekvenser vilket självfallet påverkar verksamheten
3. Länsstyrelsen berörs av ett stort antal pågående utredningar eller lagda förslag som berör verksamheten. Även om konkreta förändringar inom dessa områden inte är påbörjade skapas en känsla av osäkerhet som påverkar personalen och arbetsmiljön och därmed verksamheten.

Som framgår av den sammanfattande redovisningen är bedömningen att Länsstyrelsens arbete, givet de redovisade förutsättningarna, även under 2010 på ett bra sätt kunnat följa sina prioriteringar.

De fem viktigaste insatserna under 2010 kan beskrivas på följande sätt.

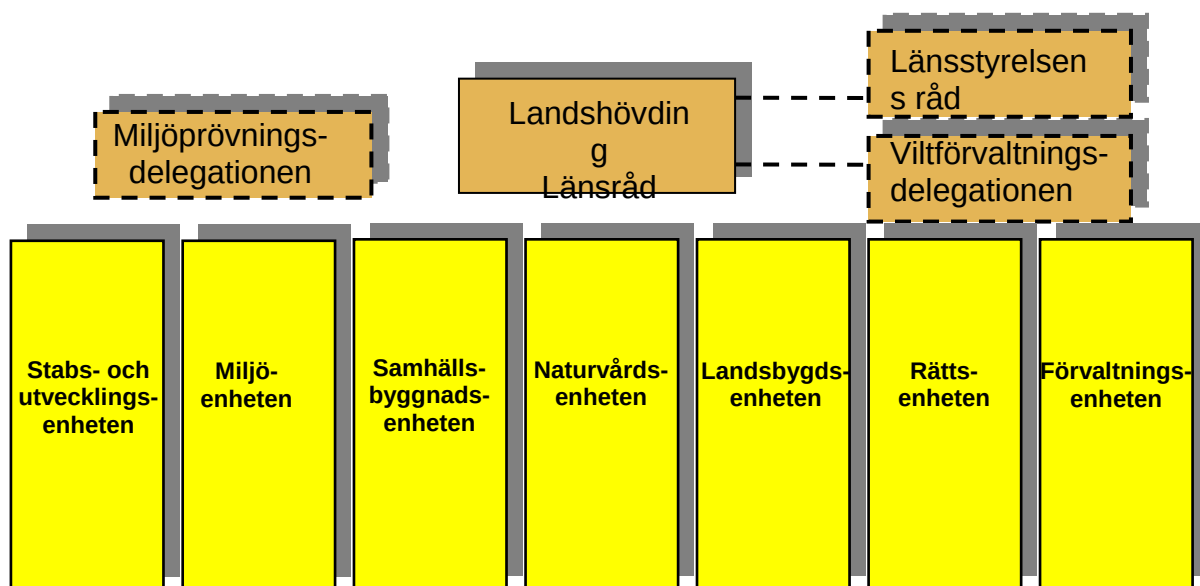
1. Länsstyrelsens prioritering av myndighetsutövningen har kunnat fullföljas. Ärendebalanser och handläggningstider visar en positiv trend. Detta har kunnat ske trots totalt sett oförändrade reella resurser med stöd av den för 2010 relativt höga pris- och löneomräkningen.
2. Samverkan med kommunerna inom den översiktliga planeringen har kunnat utvecklas inför den kommande förändringen av Plan- och Bygglagen. Exempel på detta är att den samlade redogörelsen har börjat fungera som stöd till kommunerna, utvecklade dialoger när det gäller vindkraft, strandskydd, vattenförvaltningen och byggande genom bostadsanalysen samt en första dialog kopplat till styrdokumentet Landskapsstrategin.
3. Länsstyrelsens fortsatta insatser inom integrationsområdet, både det som gäller ansvaret för avtalstecknandet med kommunerna samt projektet Sörmlandslinjen. Detta har varit en medveten prioritering inför reformen 2010/2011
4. Utbetalningen av jordbruksstöden som efter en mycket noggrann planering kunde genomföras under slutet av 2010.
5. Samverkan med kommunerna och Regionförbundet Sörmland (se även pkt 2 och 3) som med respekt för rollfördelningen har fortsatt på en hög ambitionsnivå genom landshövdingens kommunbesök, särskilda tematiska överläggningar i skilda frågor samt via det så kallade samordningsuppdraget.

Länsstyrelsens ekonomiska situation har under de senaste åren blivit ansträngd Detta är en följd av förändringarna av anslagsmodellen samt de ekonomiska effekterna av förändringen när det gäller

social tillsyn och körkort/yrkesmässig trafik. Mot den bakgrunden har även de viktigaste insatserna präglats av återhållsamhet när det gäller insatta resurser.

Den sammanfattande bedömningen av Länsstyrelsens resultat under 2010 är att det är godtagbart och i förhållande till de tilldelade resurserna motsvarar ett gott resultat.

Organisation

LÄNSSTYRELSENS SAKOMRÅDEN MÅL OCH ÅTERRAPPORTERINGSKRAV

Sakområde Trafikföreskrifter

FAKTARUTA

	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,07	1,21
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	1,28	9,94
Verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan inkl. OH (tkr) totalt	923	8 170
Andel av totala verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan (%)	0,72 %	5,95 %
Bidragsutbetalningar (tkr) ²⁾	0	0

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

Länsstyrelsen har endast arbetet med lokal trafikföreskrifter. Resten av arbetsuppgifterna är flyttade till Transportstyrelsen.

Sakområde Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor
FAKTARUTA

	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	2,29	2,19
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	6,76	7,15
Verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan inkl. OH (tkr) totalt	8 268	8 355
Andel av totala verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan (%)	6,48 %	6,08 %
Bidragsutbetalningar (tkr) ²⁾	0	0

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

Länsstyrelsen har gjort följande prioriteringar för år 2010:

1. Epizootiberedskapsplanen ska vara färdigreviderad och fastställd
2. Genomförande av djurskyddskontroller på 20 % av länets kontrollobjekt
3. Planerade kontroller ska utgöra 75 % av genomförda djurskyddskontroller
4. Trettio primärproducenter av foder och 30 primärproducenter av livsmedel ska kontrolleras
5. Tillsyn ska genomföras på 8 veterinära verksamheter i länet
6. Revision avseende livsmedelskontroll ska genomföras i tre av länets kommuner

En genomgripande revidering av epizootiberedskapsplanen har genomförts. Planen är dock ännu inte fastställd men kommer att bli det under 2011.

För djurskyddskontrollarbetet hade ett mål att kontrollera 20 % av kontrollobjekten ursprungligen satts upp. Detta visade sig vid tertialuppföljningar inte hålla varför siffran reviderades till 12 %. Inte heller detta har helt kunnat uppnås. Orsaken är att personalresurserna varit begränsade med en vakant djurskyddshandläggartjänst under större delen av året. Dessutom har arbete med registrering av primärproducenter av livsmedel samt mycket tidskrävande administrativa system hämmat möjligheten att genomföra planerade djurskyddskontroller.

Fler kontroller och då framförallt fler planerade kontroller avseende livsmedelsproducerande djur har utförts jämfört med föregående år. Andelen anmälningsärenden har utgjort 57 % av kontrollerna medan andelen planerade kontroller varit 43 %. Kontrollerna har till 66 % rört livsmedelsproducerande djur och till 34 % sällskapsdjur. Målet att planerade kontroller skulle utgöra 75 % av genomförda djurskyddskontroller har således inte heller uppnåtts men anmälningsärendena styr till stor del verksamheten och länsstyrelsen bedömer det uppnådda resultatet som acceptabelt.

Ett stort antal administrativa rutiner har utarbetats och praktiska tjänstgöringsscheman för djurskyddshandläggarna har tagits fram. Detta har möjliggjort att fler kontroller har kunnat utföras och att stressen i arbetet minskat.

Samverkansmöten med personer från olika veterinära kategorier, representanter från olika näringsgrenar och länsstyrelsen har hållits som en temadag vid ett tillfälle under 2010. Temat var markstabilisering för nötkreatur och hästar och där var även allmänheten (djurägare/skötare) inbjudna till del av dagen.

Det uppsatta målet att 30 primärproducenter av livsmedel och foder skulle kontrolleras har i stort uppnåtts. På de totalt 27 kontrollerade gårdarna har samtidigt tvärvillkorskontroller genomförts.

När det gäller kontroll av djurhälsopersonal, som har ersatt tillsyn av veterinär verksamhet, har arbete med att riskklassificera de olika kontrollobjekten genomförts. Administrativ kontroll av samtliga veterinärer som beviljar villkorad läkemedelsanvändning till livsmedelsproducerande djur har utförts.

Revision av livsmedelskontroll har utförts i tre kommuner. En riskklassificering av länets nio kommuner har därför varit möjlig. Resultatet av denna är att i fyra kommuner var antalet avvikelser få och dessa kommuner har därför placerats i en låg riskklass, i tre kommuner var antalet avvikelser fler och allvarligare varför de hamnat i en medelhög riskklass medan de två kvarvarande hade många allvarliga avvikelser och därför placerades i högriskklass. I ett fall har ärendet överlämnats till Livsmedelsverket för vidare utredning. Riskklassificeringen kommer att användas som underlag för i det kommande revisionsarbetet.

Gemensamma livsmedelsträffar för länets samtliga livsmedelsinspektörer har tillsammans med Livsmedelsverket hållits vid två tillfällen.

Länsstyrelsen har under året tillsammans med Dalarnas län reviderats av EU- kommissionen genom besök av inspektörer från Food and Veterinary Office i Dublin avseende läkemedelsrester i livsmedelskedjan. Dessutom har under året Länsstyrelsen i Södermanland tillsammans med Östergötland reviderats på djurskyddsområdet genom besök av EU-kommissionens inspektörer.

Smittskyddsläget i länet var under 2010 mycket gott. Förekomst av paramyxovirus hos vilda duvor påvisades i Södermanland under senare delen av året. Då paramyxovirus kan förorsaka Newcastle Disease hos tamfåglar utfärdades restriktioner med förbud att hålla tamfjäderfä utomhus i två av länets kommuner. Relativt få fall av anmälningspliktiga djursjukdomar noterades i länet.

Tabell 1.1 Verksamma veterinärer och djurskyddsinspektörer

Länsfakta	2010-12-31				2009-12-31				2008-12-31			
Antalet verksamma veterinärer i länet	57				57				52			
varav män/kvinnor	20		37		19		38		18		34	
Antal inspektörer inom djurskyddskontroll, st/åa	6		5,47		6		5,47		16		7,67	
varav män/kvinnor	1	5	1	5	1	5	1	5	2	14	2	0
Antal inspektörer inom kontrollen av livsmedel och foder i primärproduktionen, st/åa	3		0,25		0		0		0		0	
varav män/kvinnor	1	2	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Antalet under året meddelade djurförbud	0				4							
Antalet under året beslutade omhändertaganden av djur	13				17							
Antalet genomförda djurskyddskontroller	366				333							
Antalet genomförda kontroller av insamling och transport av animaliska biprodukter.	0				0							

Kommentarer Tabell 1.1

Antalet verksamma veterinärer i länet ligger under år 2010 på samma nivå som året innan. Liksom under föregående år är andelen kvinnliga veterinärer högre (65 %) än andelen manliga.

Antalet djurskyddshandläggare vid årets slut var detsamma som under 2009 (6 st) men under huvuddelen av året var en tjänst vakant (januari- augusti) vilket påverkat verksamheten.

Inget djurförbud meddelades 2010 vilket är anmärkningsvärt och positivt. Antalet djurförbud varierar dock kraftigt mellan år och 2008 var antalet meddelade djurförbud 11 st. Antalet omhändertagandebeslut 2010 var emellertid 13 stycken, men inte i något av dessa fall fanns anledning att utfärda djurförbud.

Under året genomfördes 366 djurskyddskontroller vilket är en ökning jämfört med föregående år trots att en djurskyddshandläggartjänst var vakant under en stor del av året. Detta beror på att när den operativa djurskyddskontrollen togs över av länsstyrelsen krävdes stora arbetsinsatser för att upprätta djurskyddskontrollregister, anpassning till nytt datorstödsystem samt inte minst arbete med att avsluta ärenden som överfördes från kommunerna.

På grund av resursbrist har inga kontroller av insamling och transport av animaliska biprodukter utförts.

Sakområde Lantbruk och landsbygd

FAKTARUTA

	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	7,45	7,86
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	16,86	14,24
Verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan inkl. OH (tkr) totalt	20 202	17 364
Andel av totala verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan (%)	15,83 %	12,64 %
Bidragsutbetalningar (tkr) ²⁾	5	0

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

En utvärdering av arbetet med lantbruks- och landsbygdsfrågor kan sammanfattas som intensivt och utvecklande. Länsstyrelsen har i handlingsplanen arbetat efter metoden prestationsmål, effektmål och strukturemål för att tydliggöra målsättningarna för medarbetarna.

Länsstyrelsen har prioriterat arbetet med utbetalning av jordbrukarstöd (gårdsstöd och miljöersättningar) inklusive efterarbete pga blockinventeringen, mobil kontroll i fält, åtagandeplaner, Greppa näringen, information och beredning av ärenden kring våtmarker samt att minska handläggningstiderna inom Landsbygdsprogrammet axel 1 och 3.

Länsstyrelsen Södermanlands län hamnade långt över den nationella målsättningen avseende andel lantbrukare som fick sitt gårdsstöd genom bra verktyg för utbetalningar. Länsstyrelsen nådde nästan den nationella målsättningen avseende utbetalning av antalet sökta miljöstöd och hade fattat beslut om övervägande delen ansökt belopp under december månad. Tre gårdsstödsärenden och en liten andel (<5 %) miljöstöd kvar att hantera. Länsstyrelsen har en låg andel överklagningar vilket visar att vi har hög säkerhet och välgrundade beslut.

En omfattande och tidskrävande arbetsuppgift har varit uppdatering av blockidentiteter och åtaganden orsakade av blockinventeringen. Det har också medfört ett stort arbete avseende uppdatering av brukarnas åtagandeplaner, administrativa kontroller och återkrav. Arbetet med återkrav pga blockinventeringen för åren 2005-2008 kommer att bli en stor arbetsuppgift under 2011.

Länsstyrelsen har helt övergått till att utföra fältkontroller med hjälp av handdator och har utbildat personal som har specialistkunskap i att använda handdatorerna. Användande av handdator ger en högre säkerhet i överföringen av data till Jordbruksverkets system och därmed en säkrare beräkningsgrund för stödutbetalning.

Arbetet med åtagandeplaner har utvecklats och effektiviserats under året med avseende på bedömningar och beslut. Effektiviseringen ska leda till en större likabehandling av stödsökande och högre miljönytta och bevarande av biologisk mångfald. Länsstyrelsen har avsatt en särskild resurs för att specialisera sig på området vilket leder till en högre kvalitet på utförda planer.

Under året har arbetet med Greppa Neringen intensifierats och flera riktade informationsinsatser har gjorts mot målgruppen, bland annat en pressträff hos länets ambassadörsgård som resulterade i att Greppa Neringen omskrevs i lokaltidningarna. Därtill kan nämnas en utställning i samband med Jordbrukets dag på Julita. En omfattande projektplan för Greppa Neringen i Södermanland har tagits fram och två större upphandlingar av enskild rådgivning har genomförts.

Inom Utvald Miljö har extra personalresurser tillförts handläggningen av våtmarksstöden, vilket har resulterat i att Länsstyrelsen har kunnat behandla många intresseanmälningar som kommit in under en längre tid. Detta förväntas leda till fler ansökningar och ett stort intresse för våtmarker och andra miljöförbättrande åtgärder har skapats i länet. En informationsfolder om Utvald Miljö togs fram för att öka intresset dels för de insatser som finns sedan tidigare, dels för de nya insatser som introducerades.

Länsstyrelsen har haft ett stort kursutbud och informationsträffar riktade mot målgruppen. Det har varit kurser inom djurens välfärd, ett rikt odlingslandskap och behörighetskurser för bekämpningsmedel. Informationsträffarna har innehållit information om stödregler och nyheter för såväl jordbrukarstöden som landsbygdsstöden inom landsbygdsprogrammet. Länsstyrelsen ger även ut ett informationsblad med fyra nummer per år där information om stöd och andra aktuella ämnen inom sakområdet lämnas.

Inom Landsbygdsprogrammet (axel 1 och 3) har handläggningstiderna för företags- och projektstöd i det närmaste halverats. Insatser som gjorts är bl a att snabba på processen med att begära in kompletteringar.

Inom regionen Östra mellan Sverige är samarbetet mellan länen mycket gott och några områden som utvecklats särskilt under året är:

- effektivisera arbetet med åtagandeplaner
- utbilda personal för mobil kontroll i fält
- samordning av stöd till kompetensutvecklingsåtgärder
- effektivisering och minskade handläggningstiderna inom Landsbygdsstöden
- framtagande av gemensamma dokument och rutiner för ex riskanalys och remisser

9. Länsstyrelserna anvisas medel från landsbygdsprogrammet via Jordbruksverkets regleringsbrev för budgetåret 2010. Länsstyrelserna ska redovisa följande:

– Vilka särskilda insatser länsstyrelsen vidtagit för att minska handläggningstiderna för ansökningar o beslut om stöd och ansökningar om utbetalningar. Redovisningen ska avgränsas till programmets axel 1, 3 och 4 (Leader) samt Utvald Miljö (axel 2),

Handläggningstiderna för företagsstöden inom axel 1 och 3 har minskat med ca 50 procent och är en månad från att komplett ansökan har inkommit. Även handläggningstiderna för projektstöden har minskat, dock inte lika mycket som företagsstöden då de besluten kräver mer detaljerad beskrivning av vad som är stödberättigande. Länsstyrelsen kommer att satsa mer resurser för att kunna krympa handläggningstiderna ytterligare.

Att den totala handläggningstiden, från att ansökan kommer in till länsstyrelsen till dess att beslut fattas, ändå kan bli lång beror på att ansökningarna så gott som aldrig inkommer kompletta utan kräver minst en komplettering. Länsstyrelsen arbetar med information och tydlighet redan vid första telefonsamtalet.

Länsstyrelsens regelbundna träffar med övriga länsstyrelser i samverkansregionen Östra Mellansverige och informationsmöten med LRF, Lantbrukarnas Riksförbund, ALMI m.fl. börjar ge resultat för att handläggningstiderna minskar trots ett ökat antal inkomna ärenden.

Handläggningstiderna för beslut om Leaderprojekt är ca en månad när alla handlingar finns. När det gäller beslut om utbetalningar ligger Länsstyrelsen långt efter med handläggningen. Inga av ansökningarna om utbetalningar är kompletta. Återgårdar:

- Ytterligare personalresurser har tillförts handläggningen av Leader
- Aktivt arbete för att förbättra samarbetet med Leader-kontoren som viktiga samarbetsparter för att få in kompletta ansökningar

Handläggningstiderna för Miljöinvesteringar inom axel 2 (Utvald Miljö) har minskat från 154 dagar till 126 dagar. Antalet beslutade ärenden var dock betydligt större under 2009. För att minska handläggningstiderna för våtmarksstödet har ytterligare personalresurser tillförts handläggningen. Genom denna förstärkning kunde ett 20-tal intresseanmälningar hanteras med hjälp av en prioriteringsmall. Detta förväntas leda till att fler ansökningar kommer in.

– vilka åtgärder som har låg anslutning i länet, översiktligt analysera orsakerna till detta samt redovisa vilka särskilda insatser länsstyrelsen vidtagit under 2010 för att öka anslutningen till dessa åtgärder för att besluten och utbetalningarna kopplade till programmet ska vara i fas och att de relevanta resultatmål och omfattningsmål som finns fastställda i programmet är uppnådda vid utgången av 2010,

Åtgärden *Samarbete inom gröna sektorn* (124) i axel 1 har låg anslutning då den är svårtolkad och sällan passar den sökande. Länsstyrelsen försöker ändå få vissa projekt att passa in i åtgärden.

Åtgärden *Grundläggande tjänster för ekonomi och befolkning på landsbygden* i axel 3 (321) har också låg anslutning men här är det några större projekt på väg in. En del av pengarna kommer även att flyttas över till Bredbandssatsningen.

Inom Leader har projekt inom axel 1 och 2 låg anslutning. Detta kan bl. a. bero på det komplexa regelverket och avgränsningarna mellan näringslivsutveckling och företagsstöd. Frågan har tagits upp på temamöten med Leader-grupperna.

Utvald miljö (axel 2) har generellt låg anslutning i länet. En orsak kan vara att ersättningarna upplevs vara för låga. Ett undantag är anslutningen till våtmarksstödet, som har varit god. För att öka intresset för Utvald Miljö framställdes en folder om alla ersättningarna inom Utvald Miljö. Denna skickades ut tillsammans med Länsstyrelsens informationsskrift Aktiv landsbygd till alla personer i länet som sökt stöd hos Länsstyrelsen tidigare.

Flera nya insatser har introducerats i länet inom Utvald Miljö; Damm som samlar fosfor, Reglerbar dränering, Anpassade skyddszoner, Särskild höhantering på slåtterängar och Stängsel mot rovdjur. Inga ansökningar har kommit in för Reglerbar dränering, detta beror förmodligen på att det finns få ställen i länet där det är praktiskt möjligt att genomföra.

Flera ansökningar för Anpassade skyddszoner inkom, men endast en godkändes, eftersom de övriga låg på trädad mark och nyttan ansågs vara för liten. För Särskild höhantering är målet att hälften av de som söker miljöersättning för lieslätter även ska söka stöd för insatsen Särskild höhantering. 25 brukare har miljöersättning för lieslätter och åtta ansökningar om Särskild höhantering inkom, varav fem godkändes. Länsstyrelsen bedömer att målet kan uppnås.

– hur länsstyrelsen har samarbetat med de s.k. Leader-grupperna inom respektive område, för att förenkla och effektivisera arbetet med Leader (axel 4), inklusive rekvisitionsarbetet,

Aktivt arbete pågår för att förbättra samarbetet med Leader-grupperna. Insatserna består av förfrågningar och diskussioner i ett tidigt skede i beslutsprocessen. Detta kan minska handläggningstiderna och avslagsfrekvensen hos både LAG och Länsstyrelse. De består även av regelbundet temamöten med LAG för att få samsyn i principiella frågor. Länsstyrelsens samarbete med Leader-grupperna försvåras av otydligheter när det gäller roller och beslutsmandat samt tolkningar av regelverket. Jordbruksverket har här en viktig uppgift när det gäller att tolka och ge samma budskap till Länsstyrelsen som till LAG.

Under året har samarbetsregionen i Östra Mellansverige anordnat en träff för flera LAG, leaderhandläggare och leaderansvariga på länen för att medverka till erfarenhetsutbyte mellan Leadergrupperna i regionen.

– kostnaderna för olika arbetsmoment för efterarbete med blockinventeringen med relevans för landsbygdsprogrammets genomförande, samt

Efterarbetet för blockinventeringen har varit omfattande och Länsstyrelsen bedömer att omkring 1,8 årsarbetskrafter har lagts ner på arbetsuppgifter som direkt orsakats av inventeringen. Arbetet har tidsredovisats under handläggning av ansökningarna. Flest timmar har lagts ned på uppdatering av SAM, Samlad Ansökan, och åtaganden. Därefter kommer uppdatering av åtagandeplaner följd av administrativa kontroller och återkrav. Länsstyrelsens kostnader för efterarbetet med blockinventeringen beräknas ha kostat ca 1,5 mnkr.

– antalet åtagandeplaner inom miljöersättningarna som har upprättats respektive reviderats under 2010 samt en uppskattning av hur många av dessa som har upprättats respektive reviderats till följd av de ändrade definitionerna av ersättningsberättigande betesmarker och slåtterängar.

Länsstyrelsen gick igenom 1 173 betesåtaganden och 570 åtagandeplaner har reviderats. Extraarbete beror på den nya betesdefinitionen och blockinventeringen. Länsstyrelsen har upprättat 160 åtagandeplaner.

Sakområde Fiske

FAKTARUTA

	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,89	0,91
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	0,02	0,20
Verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan inkl. OH (tkr) totalt	896	915
Andel av totala verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan (%)	0,70 %	0,67 %
Bidragsutbetalningar (tkr) ²⁾	25	25

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

Länsstyrelsens arbetsinsatser på fiskeområdet kan starkt kopplas till det småskaliga kustfisket och dess problem. Som ersättning för sälens fortsatta skadeverkningar på kustfisket har Länsstyrelsen under året utbetalat 610 000 kr av viltskademedel till länets kustfiskare. Frågor rörande ålfiskets fortsatta reglering och dess betydelse för kustfisket har också stått på programmet, samtidigt har utsättningen av ålyngel begränsats till länets sötvattenområden. I de stora sjöarna Mälaren och Hjälmaren har yrkesfisket varit gott, med fortsatt bra fångster av främst gös, ål och signalkräfta.

Länsstyrelsen har också genomfört informationsinsatser som främst riktats till länets sport- och turistfiske. En ny aktuell upplaga av länets fiskeguide har tagits fram och distribueras till bl.a. länets turistbyråer, och den fiskande allmänheten.

Insatser i form av provfiskeri och utsättningar för att bevara flodkräftan har också genomförts i ett antal sjöar i länet.

12. Länsstyrelserna ska redovisa hur de främjat och bidragit till den nationella offentliga finansieringen av det operativa programmet för fiskerinäringen i Sverige 2007–2013.

Länsstyrelsen har inte bidragit till den nationella offentliga medfinansieringen för genomförandet av det operativa programmet för fiskerinäringen. Fiskeriverket har i förekommande fall täckt behovet av nödvändig offentlig medfinansiering av länets stödärenden.

13. Länsstyrelserna ska redovisa hur de bidragit till arbetet med omprövning av vattendomar.

Något arbete med vattendomar har inte varit aktuellt i länet.

Tabell 1.2: Fiske

Länsfakta inom fiskeområdet	2010	2009	2008
Antal fiskevårdsområden	16	16	16
Antal yrkesfiskelicenser	34	35	38
Antal fartygstillstånd	8	6	8
Antal inkomna ansökningar om stöd ur strukturfondsprogram	3	1	1

Kommentarer Tabell 1.2

Antalet fiskevårdsområden är konstant 16 st. Antalet yrkesfiskelicenser och fartygstillstånd visar på en minskande trend i kustvattnen. Antalet inkomna stödansökningar ur strukturfondsprogrammet har ökat något men är som tidigare koncentrerat till insjöfisket.

Sakområde Regional tillväxt

FAKTARUTA

	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	1,76	1,14
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	3,48	2,24
Verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan inkl. OH (tkr) totalt	5 024	3 840
Andel av totala verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan (%)	3,94 %	2,80 %
Bidragsutbetalningar (tkr) ²⁾	4 207	13 250

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

Länsstyrelsen har fokuserat på tre områden; integration, jämställdhet med tyngdpunkt på att främja kvinnors företagande samt landsbygdsutveckling med tyngdpunkt på service och bredband.

Arbetet med integration har resulterat i en utvecklad samverkan mellan länets aktörer på området och en beredskap för uppdragen i den nya reformen som trädde i kraft december 2010.

Länsstyrelsens långsiktiga arbete för att utveckla företagandet bland kvinnor i länet, som pågått sedan mitten av 90-talet och de senaste åren i programmet Främja kvinnors företagande, har bidragit till, att länet som ett av fyra län, har uppnått Regeringens nationella mål för 2020 att 40 % av de företagen som startas drivs av kvinnor.

Länsstyrelsens satsning på bredbandsutveckling har medfört att kommunernas intresse för samverkan och bredbandsutveckling som i början av året var relativt svalt nu engagerar samtliga kommuner.

Vidare har Länsstyrelsen, i sin roll att samordna statliga aktörer, arbetat med regeringens varseluppdrag och kompetensfrågor. Som en del av detta ingår att samordna Länsstyrelsens egna verksamheter inom regional utveckling i ett utvecklingsperspektiv.

Slutligen har Länsstyrelsen fortsatt det tidigare arbetet med kunskapsunderlag och utvärderingar samt av regionens utveckling i stort.

16. Länsstyrelserna ska ge en sammanfattning av verksamheten enligt nedan:

a) Redovisa de viktigaste prioriteringarna och insatserna under året, bl.a. inom ramen för den nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007–2013. För prioriteringen Strategiskt gränsöverskridande samarbete ska särskilt aktiviteter inom ramen för EU:s strategi för Östersjöregionen redovisas

Länsstyrelsen ser mångfald som en hävstång för regional utveckling och har därför prioriterat två områden; mobilisering av kvinnor och mobilisering av invandrare. Arbetet inom de två områdena har integrerats i gemensamma kunskapsunderlag, operativt arbete och uppföljning och utvärdering.

Mobilisering av kvinnor

Länsstyrelsen i Södermanlands län (D) har tillsammans med länsstyrelserna i Västmanland (U), Örebro (T), Uppsala (C) och Östergötland (E), drivit projektet UTCED med fokus på kvinnors företagande och entreprenörskap. UTCED finansieras av medel från programmet Främja kvinnors företagande och Regionalfonden. Utvärderingen av UTCED visar att projekt framgångsrikt har

genomförts i respektive län men att projekt med fler deltagande län har varit svårare att få till stånd. Ett länsövergripande projektet har genomförts, Kameltorget, ett samarbete mellan Södermanland och Östergötland.

Södermanland har fått flest ansökningar i antal och hade högst beloppsmässig andel av ansökningarna, 34 ansökningar och 15 mnkr. Antalet ansökningar har ökat varje år under de fyra år som programmet har omfattat och sammanlagt har 28 projekt fått medel varav sju under 2010.

Uppföljning visar att Södermanlands län från att ha haft en av landets lägsta nivåer i mitten av 90-talet när det gäller nyföretagande bland kvinnor nu ligger bland de främsta i landet. Länsstyrelsens långsiktiga arbete med kvinnors företagande har utvecklats från att i starten fokusera på nyföretagande till att de senaste åren haft inriktning växande företag.

Enligt Länsstyrelsens analys av företagandet i länet har två grupper bidragit till att Södermanlands län ligger över riksgenomsnittet i ökning av antalet entreprenörer. Det är i första hand kvinnor och i andra hand invandrare. Förutom en ökning av antalet kvinnor som startar företag är även omsättningen högre i många av de företag kvinnor startade jämför med män som startade företag.

Länets arbete med programmet Främja kvinnors företagande har nått ut brett. Över 60 artiklar och nyhetsinslag har publicerats i olika media och under året har sju seminarier genomförts med över 500 deltagare. Sex av seminarierna arrangerades av projekten, det sjunde, ett avslutnings- och utvärderingsseminarium av länsstyrelsen i samarbete med Tillväxtverket. Ett magasin publicerades till avslutningsseminariet som innehöll metoder, resultat och erfarenheter från arbetet.

Här följer några exempel på konkreta resultat av länets projekt inom Främja Kvinnors företagande, som förutom medel till projekt bland annat har inneburit att Länsstyrelsen coachat projekten.

Kameltorget, drivs av Joyce Kimvaga Lundin, Neem, är ett samarbetsprojekt mellan Södermanland och Östergötland för att öka företagsamheten bland somaliska kvinnor.

Projektet *Väg 223* som arbetat med besöksnäringen på landsbygden längs väg 223 har blivit modell för landsbygdsutvecklingsprojekt i landet, bland annat på Gotland och i Karlskrona kommun.

I projektet *Vision Dubai* blev innovatören Carina Sohl utvald som en av 10 designer och förnyare på designmässan i Dubai, med flera tusen deltagare. Projektet uppmärksammades även i TV och i radioprogram i Dubai.

Projektet "*Äkta sylt*" fick vid sitt besök i Rom positiva recensioner från Italiens främsta matskribenter. Varuhuset Lafayette i Paris lyfte fram förpackningarna och kommunikationsstrategin i projektet som ett av de mest innovativa, nydanande och inspirerande projekt när Exportrådet genomförde en utvärdering.

I båda de senare projekten har Sveriges ambassadörer bidragit till framgången genom att lyfta fram projekten.

Mobilisering av invandrare

När Länsstyrelserna fick uppdraget att arbeta med integration valdes ett tillväxt- och processorienterat arbetssätt med frågorna samt att göra uppföljningsinsatser och effektutvärderingar.

Länsstyrelsen startade arbetet med plattformen Sörmlandslinjen för att under två år i bred samverkan arbeta med integrationsfrågorna i länet. I partnerskapet för projektet ingick fem kommuner, företagen, tre statliga myndigheter, ALMI och Sörmlandsidrotten med Länsstyrelsen

som projektkoordinator. Sörmlandslinjen har finansierats av Länsstyrelsen och Europiska flyktingfonden samt med egen tid från andra aktörer.

Bakgrunden till Sörmlandslinjen var att länet under de senaste fem åren tagit emot flest nyanlända invandrare i landet i relation till sin befolkning. Syftet med projektet var att underlätta de nyanländas inträde på arbetsmarknaden genom att arbeta med matchningsprocesser, främja entreprenörskap, öka den sociala delaktigheten samt arbeta med attitydpåverkan och kunskapsuppbyggnad. Projektet har fungerat som en förberedelse inför den etableringsreform som trätt i kraft.

I arbetet med att öka den sociala delaktigheten har Sörmlandslinjen fått hjälp av föreningslivet i länet. Närmare ettusen nyanlända personer har provat på aktiviteter inom idrott och annat föreningsliv.

Inom ramen för kunskapsuppbyggnad och attitydpåverkan har flera studier och publikationer producerats. Bland annat har en regional beskrivning av tillståndet bland invandrare i ett län tagits fram, "RAJO, Sörmlandsbilder 13. Andra studier handlar om hur lång tid det tar för kvinnor och män i Södermanland, med olika utländska bakgrunder och utbildningsnivåer, att komma in på arbetsmarknaden. Boken "Mångfald Mod Marknad", Sörmlandsbilder 14 togs fram till ett seminarium med samma namn med deltagare från näringsliv, politik, offentlig sektor och civilsamhället. Boken och seminariet handlade om att globaliseringen ökar förändringshastigheten i samhället.

Utvärderingen av Sörmlandslinjen, som genomförts av Linköpings universitet genom s.k. följeforskning, visar att styrkan med projektet bland annat har varit att länet kopplat integrationsfrågorna till kompetens- och tillväxtfrågor. Erfarenheterna från Sörmlandslinjen har även använts i Länsstyrelsernas gemensamma rapport (uppdrag 78 RB) – "Från samverkan till samarbete – länsstyrelsernas redovisning av hinder och framgångsfaktorer för en effektiv implementering av reformen för nyanländas arbetsmarknadsetablering".

Länsstyrelsen har under året inte varit involverad med regionala medel inom någon aktivitet inom Östersjöstrategin.

Administrationn av EU-projekten UTCED och Sörmlandslinjen har upplevts som tung och resurskrävande. Programmet Främja kvinnors företagande har däremot varit ett lättadministrerat program med hög flexibilitet, samma tydliga regler över tid och en rimlig administrativ hantering.

b) beskriva vilka överväganden som har gjorts vid beslut om medel inom ramen för ändamålen inom anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder.

När det gäller användningen av anslaget 1:1 har uppdrag i regleringsbrevet och enligt instruktionen för regionalt utvecklingsarbete prioriterats. De områden som prioriterats är:

1. Tre områden där Länsstyrelsen har ett operativt utvecklingsansvar: landsbygdsutveckling, integration och jämställdhet – genom kvinnors företagande (55 %)
2. Medel till sektorssamordning och för att underlätta en utvecklingsinriktad samhällsplanering (20 %)
3. Medel till kunskapsutveckling i form av analyser, uppföljning och utvärdering (17 %)

Fördelat på den nationella strategin har 53,4 procent av medlen använts till innovation och förnyelse, 12,2 procent till kompetensförsörjning, 6,3 procent används till ökat arbetskraftsutbud och 16,9 procent använts till tillgänglighet.

Länsstyrelsens anslag har minskat under flera år och är nu på en nivå som ställer stora krav på prioriteringar och kan innebära svårigheter att finansiera strategiska insatser.

17. Länsstyrelserna ska redovisa exempel på och kommentera**a) hur andra statliga myndigheter tillämpar länets regionala utvecklingsprogram,**

Andra statliga myndigheters tillämpning av länets regionala utvecklingsprogram, Sörmlandsstrategin, har varit begränsad. Även om inte den direkta kopplingen till Sörmlandsstrategin finns, genomförs aktiviteter i länet i linje med utmaningarna i strategin. Inom infrastrukturområdet kan Länstransportplanen delvis ses som handlingsplan. Inom arbetskraftsområdet har flera statliga myndigheter deltagit arbetet, se nedan om Varseluppdraget. Inom näringslivsområdet har Länsstyrelsen och Mälardalens högskola deltagit i arbetet med ett näringslivsprogram för länet. Inom området om Ett gott liv, pågår arbete med integrationsfrågor, se nedan.

b) hur samverkan mellan länsstyrelserna och statliga myndigheter sker samt hur samverkan utvecklas.

Länsstyrelsen har i regeringens så kallade *varseluppdrag* samarbetat med Mälardalens Högskola, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan samt kommuner, fackliga organisationer och företag. Varseluppdraget har formellt avslutats, men samarbetet fortsätter i länet. Arbetet med *integrationsfrågorna* har genomförts i samarbete med Arbetsförmedlingen och Migrationsverket samt länets kommuner, Landstinget Sörmland, företagen och föreningslivet. Arbetet har bland annat handlat om att genomföra det gemensamma projektet Sörmlandslinjen. Detta arbete har fördjupats inför genomförandet av etableringsreformen inom integrationsområdet. Länsstyrelsen samlade Arbetsförmedlingen och Migrationsverket till en informell grupp för att diskutera hur länet skulle förbereda sig inför reformen.

Den regionala överenskommelsen om flyktingmottagning (RÖK) är en grund för samarbetet mellan myndigheter och organisationer i länet när det gäller integrationsfrågorna. Parterna i RÖK är bland andra länets kommuner, Arbetsförmedlingen, Migrationsverket, Almi och Sörmlandsidrotten. RÖK är även grund för det tvååriga integrationsprojektet Sörmlandslinjen som delvis finansierats av Europeiska flyktingfonden och som har fungerat som en förberedelse för aktörerna i länet inför reformen om flyktingmottagning.

Det *regionala serviceprogrammet* för service på landsbygden har arbetats fram av Länsstyrelsen i samarbete med länets kommuner, Skogsstyrelsen, LRF, Regionförbundet Sörmland, Hushållningssällskapet, Hela Sverige ska leva och länets Leadergrupper. Dessa parter ingår även i det av Länsstyrelsen under året bildade partnerskapet för landsbygdsutveckling. Partnerskapet är ett samverkansorgan och dialogforum för landsbygdsutveckling för Serviceprogrammet och Landsbygdsprogrammet .

18. Länsstyrelser i län med självstyrelseorgan och samverkansorgan ska redovisa exempel på och kommentera inom vilka områden samverkan sker mellan länsstyrelsen och självstyrelseorganet respektive samverkansorganet samt hur denna samverkan utvecklats samt ge en kortfattad och översiktlig bedömning av resultatet av sin verksamhet inom det regionala tillväxtarbetet.

Samverkan har skett både på ledningsnivå och på handläggarnivå. Länsledningen och Regionförbundets presidium har regelbundna möten och har, med varseluppdraget som bas, drivit flera gemensamma projekt. Vid flera tillfällen har gemensamma träffar med kommunerna genomförts. Vid andra möten har länets stora företag, näringslivets parter, Arbetsförmedlingen och Mälardalens högskola deltagit.

Arbetet har resulterat i att ett Tillväxtråd bildats med aktörer från näringslivet och offentlig sektor för bl.a. frågor om regionala kompetensfrågor.

Länsstyrelsens roll är att bistå med kunskapsunderlag för länets utveckling. Som exempel på detta kan nämnas Landskapsstrategin för Länsstyrelsen i Södermanlands län, Klimat- och energistrategin, Bostadsanalysen, Miljömålsrapporten samt analyser om länets kompetensbehov. Länsstyrelsen har även bistått Regionförbundet vid framtagande av en näringslivsstrategi och i arbetet med kompetensfrågor.

Länets arbete med strategisk IT-infrastruktur har under de senaste åren legat nere på grund att Regionförbundet valt att inte vara aktiv inom området. Länsstyrelsen har med utgångspunkt i det Regionala serviceprogrammet och Landsbygdsprogrammet under året aktiverat frågorna för landsbygdens utveckling. Länsstyrelsen och Regionförbundet har under året kommit överens om att bredbandfrågorna ska drivas av länsstyrelsen.

Samarbetet mellan Länsstyrelsen och Regionförbundet Sörmland är gott på ledningsnivå men på tjänstemannanivå behöver långsiktiga samarbetsformer utvecklas. Det goda samarbetet är grunden för genomförandet av varseluppdraget och en förutsättning för att bredbandsfrågan kunde föras över till länsstyrelsen.

19. Länsstyrelserna ska redovisa hur de stödjer utvecklingen av miljövänlig och effektiv teknik och förnybar energi, samt stimulera företag till miljödriven affärsutveckling och till att använda miljöhänsyn som medel för att stärka sin konkurrenskraft.

Länsstyrelserna ska redovisa exempel på planerade och genomförda aktiviteter och förekommande åtgärds- och utvecklingsbehov på nationell och regional nivå.

Länsstyrelsens arbete för att strategiskt samordna och leda det regionala klimat- och energiarbetet utgår från den regionala klimat- och energistrategin som har reviderats. I den reviderade strategin ges förslag till struktur för åtgärdsarbetet framöver genom att föreslå ett antal insatsområden. Ett av dessa områden handlar om energieffektivisering i näringslivet samt hur klimatutmaningen kan skapa möjligheter för nya affärsmöjligheter för länets företag.

En fortsättning av ett projekt om energieffektivisering i Eskilstuna har genomförts. Projektet är en del i Eskilstuna kommuns satsning Energieffektiva Eskilstuna. Satsningen består av tre delar. Förutom att minska energianvändningen i näringslivet, ingår även långsiktig kompetensförsörjning inom energi/energieffektivisering samt satsningar för att utveckla och befästa lokal forskning och utveckling inom området.

Länsstyrelsen har kontinuerlig dialog med kommunerna i länet om klimat- och energiarbetet samt med Energikontoret Mälardalen. Under 2011 kommer ett projekt att drivas av Energikontoret Mälardalen som bygger på erfarenheterna från Eskilstunaprojektet. Syftet med projektet är att sprida arbetsmodellen till ytterligare 8-15 kommuner.

Tio företag har sökt stöd från Energimyndigheten för energikartläggning. Nio ansökningar har hittills beviljats. Det är en stor variation av företag som sökt, bl.a. inom livsmedel- service- och industrisektorerna.

Förslag till reviderad regional klimat- och energistrategi kommer att skickas på remiss. I samband med remissen inleds diskussion med länets aktörer hur överenskommelser kring handlingsplaner och åtaganden kan göras. Näringslivet i länet är en viktig part när det gäller energieffektivisering och affärsutveckling.

Länsstyrelsen deltar under 2010-2011 i ett projekt som drivs av Energikontoret Mälardalen om byggande av lågenergihus. Projektet syftar till att stimulera efterfrågan bland privatpersoner och kommuner för att bygga och renovera småhus och flerbostadshus enligt lågenergihuskoncept. I projektet deltar också branschorganisationerna Svensk ventilation, Swedisol och Glasbranschen.

Länsstyrelsen beviljade medel från Landsbygdsprogrammet till två projekt om biogas. Ett projekt är en utredning om hur Länstrafiken Sörmland kan övergå till biogas som huvudsakligt drivmedel. Länstrafiken är en kund som under lång tid kan köpa in stora mängder biogas vilket möjliggör satsningar från lantbrukare intresserade av biogasproduktion. Det andra projektet syftar till att öka biogasproduktionen i Eskilstuna kommun genom att utreda rågasanläggningar, rågasnät till uppgraderingsanläggningar och/eller leverans av lantbruksråvaror till en central biogasanläggning.

Leader Gränslandet har ordnat två energikonferenser. På båda konferenserna presenterades flera lokala affärsinitiativ, med fokus på förnybar energi.

20. Länsstyrelserna ska redovisa hur ett jämställdhetsperspektiv har integrerats i länsstyrelsens verksamhet inom det regionala tillväxtarbetet.

Länsstyrelserna ska redogöra för med vilka aktörer samverkan sker, hur samverkan utvecklats samt vilken roll som lokala och regionala resurscentra för kvinnor har deltagit arbetet. Redovisningen ska innehålla en redogörelse av förekommande åtgärds- och utvecklingsbehov på nationell och regional nivå.

Länsstyrelsen har sedan många år ett tydligt jämställdhetsperspektiv inom det regionala tillväxtarbetet. Flera rapporter har publicerats om tillståndet i länet och där har skillnaderna mellan könen synliggjorts i all statistisk bearbetning. Analyserna visar att kvinnorna är alltmer betydelsefulla för länets tillväxt och utveckling. Länsstyrelsens arbete i det regionala tillväxtarbetet har koncentrerats till uppdraget att Främja kvinnor företagande. Samarbetet i länet inskränker sig till de organisationer och föreningar som driver projekt inom Främja kvinnors företagande samt länsstyrelserna i de län som ingår i regionalfondsprojektet UTCED.

Länsstyrelsen har inte genomfört några särskilda insatser för Resurscentra för kvinnor men i arbetet med Främja kvinnors företagande har Länsstyrelsen beviljat medel till några projekt som drivs av resurscentra.

26. För sin uppgift att verka för en god tillgång till kommersiell service för medborgare och företag ska samtliga länsstyrelser, med undantag för länsstyrelserna i Kalmar, Gotlands, Västra Götalands och Skåne län, redovisa och kommentera:

- Vilka insatser som genomförts, hur insatserna genomförts, vilka aktörer som deltagit i genomförandet samt på vilket sätt insatserna förhåller sig till övriga insatser för hållbar regional tillväxt i länet,
- vilket finansiellt stöd inklusive regionala projektmedel som beviljats för utveckling av kommersiell service, samt
- vilka resultat genomförda insatser har haft på utvecklingen av tillgång till kommersiell service för medborgare och företag.

Redovisningarna ska relatera till mål och intentioner i länets regionala serviceprogram.

Inom ramen för serviceprogrammet har följande insatser prioriterats och genomförts under året:

- Ett *partnerskap för landsbygdsutveckling* har bildats och två möten genomförts. I partnerskapet ingår representanter för länets kommuner, Hela Sverige ska leva, LRF, Hushållningssällskapet, Regionförbundet, Skogsstyrelsen, Leadergrupperna. Partnerskapet är både en kanal för dialog inom serviceprogrammet och landsbygdsprogrammet.
- En *studie om grundläggande betaltjänster* har arbetats fram och finns tillgänglig i länsstyrelsens rapportserie. Studien har genomförts med tidigare kartläggning som grund och genom intervjuer med landsbygdsboende och företag samt organisationer som Hela Sverige ska leva, LRF, pensionärs- och handikapporganisationer. I samarbete med Vingåkers kommun har en enkät om behovet av grundläggande betaltjänster skickats ut till målgrupperna äldre och till företagare.

- Ett arbete har genomförts för att öka kommunernas intresse och insatser när det gäller *bredband på landsbygden*. Länsstyrelsen samarbetar med länsstyrelsen i Östergötland när det gäller bredband. Länsstyrelsens initiativ och uppsökande arbete har resulterat i att intresset hos kommunerna för bredbandssatsningar på landsbygden markant har ökat. Från kommunernas sida har framförts en önskan om regionalt stöd och samordning av länets bredbandsarbete. Det är framför allt de mindre kommunerna som varken anser sig ha kunskap eller resurser att hålla sig a jour med området. Länsstyrelsens arbete har även resulterat i ett antal ansökningar om bredband i Landsbygdsprogrammet där länet förutom sin länslott även avropat Jordbruksverkets gemensamma medel.
- Ett aktivt arbete har genomförts för att informera och stimulera till projekt för *utveckling av lokal service*. Exempel på insatser som har fått medel till lokal service på landsbygden är kartläggning av bredbandstillgången, kommunal serviceplan, samordnade transportlösningar och ett nationellt projekt för hållbara lokala servicelösningar.
- En *utvärdering av effekterna av hemsändningsbidrag* har genomförts inför beslut om hemsändningsbidrag. Länsstyrelsen kommer under 2011-12 att lämna bidrag till hemsändning av varor enligt författningen.

Insatserna under året enligt serviceprogrammets handlingsplan har till stor del varit inriktade på att ge en grund för det långsiktiga arbetet med utveckling av service, se ovan. De insatser som redan under året har inneburit ökat tillgången till service är investeringsstöd till lanthandlare, hemsändningsbidrag och bredbandsutbyggnad. En ansökan om medel till drivmedelsutbyggnad har kommit in men kommer att hanteras i Landsbygdsprogrammet. Fördelning mellan insatserna har till stor del varit styrt av ansökningarna.

27. Länsstyrelserna ska redovisa vilka insatser som har gjorts på konkurrensområdet, i enlighet med konkurrensförordningen (2008:604).

Länsstyrelsen har inte gjort några särskilda insatser utöver de riktlinjer och regler som finns för upphandling och bidragsgivning.

28. Samtliga länsstyrelser, med undantag för länsstyrelserna i Kalmar, Gotlands, Västra Götalands och Skåne län, ska särredovisa de medel som erhållits från det under utgiftsområde 19 Regional tillväxt upptagna anslaget 1:3 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2007–2013 för medfinansiering av bidrag avseende regionala företagsstöd i samband med utbetalning från anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder. Därutöver ska den del som i detta sammanhang utbetalats från länsstyrelsen i form av stöd redovisas. Utestående fordringar mot de myndigheter som disponerar anslaget 1:3 redovisas i not till balansräkning. Uppdraget ska även redovisas till Tillväxtverket.

Länsstyrelsen har inga regionala bidrag till företagsutveckling.

Tabell 3.1 Stöd till ekonomiska föreningar

Fördelning av beslut fattade mot bemyndigande avseende stöd till ekonomiska föreningar (t.ex. kooperativ verksamhet) (tkr)	2010	2009	2008
Företagsstöd	0	0	0
Regional projektverksamhet	0	200	375
Totalt	0	200	375

Redovisade belopp ska inkludera ev. medfinansiering av EG:s strukturfondsprogram

Kommentarer Tabell 3.1

Länsstyrelsen har på grund av knappa resurser inte använt dem till företagsstöd.

Tabell 3.2: Kostnader för strukturfondsadministrationen, programperiod 2007-2013

Strukturfondsadministration (tkr)	Anslag (5:1)	Övrig finansiering	Årsarbetskrafter
- förvaltande myndighet	0	0	0
- attesterande myndighet	0	0	0
- kontroller i territoriella program	0	0	0

Kommentarer Tabell 3.2

Länsstyrelsen har inte något uppdrag inom strukturfondsadministrationen.

Tabell 3.3: Länsfakta inom EU-stöd

Utbetalade bidrag, summa (tkr)	2010	2009	2008
Bidrag, vilka länsstyrelsen fattar beslut om och betalar ut	0	0	0
varav Artikel 33 (inom mål 1-området)	0	0	0
Bidrag, vilka länsstyrelsen inte fattar beslut om, men betalar ut	0	0	0
Bidrag, vilka länsstyrelsen har fattat beslut om, men där Jordbruksverket har gjort utbetalningen	513 394	321 768	359 104
- Landsbygdsprogrammet	154 545	78 894	73 713
varav Leader	4 535	0	0
varav miljöersättningar	126 387	63 664	73 555
varav kompensationsbidrag (LFA)	266	152	158
varav företagsstöd	18 227	15 078	0
varav projektstöd	5 130	0	0
- Gårdsstöd	358 849	257 952	264 933

Kommentarer Tabell 3.3

EU-stöden hanteras årsvis, men utbetalningarna betalas löpande och kommer ibland på nästkommande år. För 2009 års ansökningar betalade Länsstyrelsen ut en relativt liten summa på rätt sida årsskiftet och för 2010 betalades en relativt stor summa ut före årsskiftet. Detta p.g.a. ett gemensamt projekt mellan Länsstyrelsen och Jordbruksverket, SUSS (Styr- och UppföljningsSystem för SAM). Fokus var att betala ut så mycket som möjligt så tidigt som möjligt.

Sakområde Infrastrukturplanering**FAKTARUTA**

	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,69	0,60
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	0,09	0,23
Verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan inkl. OH (tkr) totalt	1 088	1 032
Andel av totala verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan (%)	0,85 %	0,75 %
Bidragsutbetalningar (tkr) ²⁾	0	0

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

Länsstyrelsen har prioriterat snabb handläggning rörande infrastrukturprojekt, kunskapsunderlag samt bredband.

Länsstyrelsen har handlagt ärenden om den fysiska planeringen i infrastrukturprojekt på ett snabbt sätt. Ärendena har främst handlat om Trafikverkets planer om förbättring av Svealandsbanan, väg 55 och väg 56. Länsstyrelsens handläggningstider har inte medverkat några förskjutningar av tidplanerna för planeringsprocessen.

Länsstyrelsen har tagit fram underlag för att undersöka möjligheterna till utvecklade flygförbindelser mellan Stockholm-Mälardalenregionen och S:t Petersburgsregionen. Underlag har även tagits fram i form av omvärldsbevakning när gäller regionaltågtrafiken i länet till följd av förändringar av regelverket för trafikeringen.

Länsstyrelsen har drivit frågan om bredband i länet. Länsstyrelsen har informerat och erbjudit stöd till kommunerna vilket har resulterat i ett nyvaknat intresse hos kommunerna för bredbandssatsningar och för samarbete inom området. Det har också resulterat i att hela länets andel av bredbandsmedel inom Landsbygdsprogrammet har avropats liksom ytterligare medel av den nationella potten. Länsstyrelsen har ett avtal med Länsstyrelsen i Östergötlands län om köp av strategisk IT-kompetens som har bidragit till det goda resultatet.

Sakområde Energi och klimat

FAKTARUTA

	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,00	0,00
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	0,56	0,09
Verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan inkl. OH (tkr) totalt	448	59
Andel av totala verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan (%)	0,35 %	0,04 %
Bidragsutbetalningar (tkr)	0	0

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

Länsstyrelsen har prioriterat kontakter med nyckelaktörer inom länet (kommuner, landsting, regionförbund, energikontor) samt med berörda nationella myndigheter och omgivande län. Flera samverkansmöten har arrangerats, bl.a. inom ramen för Energimyndighetens stöd till energieffektivisering i kommuner och landsting och samordning i länet i händelse av elbrist.

Länsstyrelsen har också prioriterat en revidering av den regionala klimat- och energistrategin. Arbetet för att strategiskt samordna och leda det regionala klimat- och energiarbetet utgår från den regionala strategin. Den är därför ett viktigt verktyg för Länsstyrelsen i dialogen med länets nyckelaktörer inom klimat- och energiområdet.

36. Länsstyrelserna ska redovisa:

– Insatser som genomförts för att strategiskt samordna och leda det regionala arbetet med att förverkliga den statliga politiken för energiomställning och minskad klimatpåverkan,

Länsstyrelsens arbete för att strategiskt samordna och leda det regionala klimat- och energiarbetet utgår från den regionala klimat- och energistrategin. Länsstyrelsen har arbetat med en revidering av strategin där syftet med revideringen är att tydliggöra innehållet i strategin samt att förankra strategin genom dialog med nyckelaktörer inom länet. Dialogen med externa aktörer sker i ett första steg med Regionförbundet Sörmland samt några kommuner. Förslag till reviderad strategi kommer att skickas på remiss 2011. I den reviderade strategin ges förslag till struktur för åtgärdsarbetet framöver genom att föreslå ett antal insatsområden.

– insatser för att vidareutveckla och genomföra arbetet med regionala klimat- och energistrategier i samverkan med lokala och regionala aktörer, såsom exempelvis kommuner, landsting, kommunala samverkansorgan, regionala energikontor, privata och offentliga företag inom bl.a. fastighets-, transport-, energi- och avfallssektorn, högskolor, samt idéburna organisationer, i syfte att identifiera, planera och genomföra regionala insatser och åtgärder för att uppnå minskad klimatpåverkan och ökad energieffektivitet,

– hur och med vilka lokala och regionala aktörer har samverkan skett för att vidareutveckla och genomföra arbetet med regionala klimat- och energistrategier,

För att klargöra Länsstyrelsens och övriga aktörers roller i det regionala klimat- och energiarbetet färdigställdes under året en aktörsanalys. Fem kommuner har besökts och då gavs ömsesidig information om respektive organisations arbete.

Länsstyrelsen har regelbundna möten med Länsstyrelserna i Västmanland, Uppsala och Stockholm samt med Energikontoret i Mälardalen AB. Länsstyrelsen deltar även i regelbundna möten med kommunernas miljö/klimat-strateger och/eller kommunernas energi- och klimatrådgivare.

Kontakter finns även med lokala och regionala aktörer, exempelvis projektet Biogas Öst. Inom dessa grupperingar förs diskussioner kring konkreta projekt som pågår i länet samt om den regionala strategin. Diskussioner inom dessa grupper är centrala för att hitta former för genomförandet av den regionala strategin.

Länsstyrelsen deltar i ett projekt om ökad kunskap i länet om energieffektivt byggande. Projektet drivs av Energikontoret Mälardalen AB. Projektet, som även kommer att pågå under 2011, syftar till att öka kunskapen hos i första hand kommunerna, och i andra hand allmänheten, om energieffektivt byggande.

En utlysning av bidrag, totalt 300 000 kr, till projekt som bidrar till lokala och regionala aktörers medverkan i arbetet med den regionala klimat- och energistrategin har gjorts under året. Medel kan sökas till projekt för regionalt och lokalt klimat- och energiarbete, t.ex. informationsspridning, kunskapsuppbyggnad, ny teknik och/eller metoder. Projekten ska genomföras i samverkan mellan två eller flera lokala och/eller regionala aktörer.

– insatser för att verka för en ökad andel förnybar energi, särskilt avseende insatser för att uppnå planmässiga förutsättningar inom planeringsramen för vindkraft,

Länsstyrelsen stöder två projekt om biogas. Ett projekt är en utredning om hur Länstrafiken Sörmland kan övergå till biogas som huvudsakligt drivmedel. Länstrafiken är en kund som under lång tid kan köpa in stora mängder biogas vilket möjliggör satsningar från lantbrukare intresserade av biogasproduktion. Det andra projektet syftar till att öka biogasproduktionen i Eskilstuna kommun genom att utreda rågasanläggningar, rågasnät till uppgraderingsanläggningar och/eller leverans av lantbruksråvaror till en central biogasanläggning.

Länsstyrelsen har tagit fram ett förslag till vindkraftspolicy. Policyn innehåller en regional planeringsram, Länsstyrelsens syn på lokalisering av vindkraft samt stöd och råd till kommunerna. Den regionala planeringsramen utgår från kommunernas planeringsunderlag. Överläggning om vindkraftspolicyn har skett med länets kommuner.

– insatser för att stödja näringslivets och kommunernas klimat- och energiarbete, samt

Länsstyrelsen har arbetat med samordning och stöd till kommunerna och Landstinget i arbetet med energieffektiviseringsstödet. Två vägledningsträffar har ordnats och utöver träffarna har Länsstyrelsen kontinuerlig dialog med kommunerna kring arbetet genom att svara på frågor, ställa frågor om pågående arbete och vidarebefordra information från Energimyndigheten. I Södermanlands län har Landstinget samt åtta av nio kommuner sökt stöd. Länsstyrelsen bedömer att arbetet kommit igång på ett bra sätt hos samtliga.

Arbetet med företagsnätverk för energieffektivisering har varit framgångsrikt i Eskilstuna och Länsstyrelsen ser möjligheter att arbeta på samma sätt även i övriga delar av länet.

– framgångsfaktorer samt eventuella hinder och svårigheter för att arbeta sektorsövergripande med energi- och klimatfrågor.

Regionförbundet Sörmland är en viktig regional aktör. En svårighet i arbetet på regional nivå är att Regionförbundet Sörmland i sitt uppdrag idag inte arbetar strategiskt med klimat- och energifrågor. En dialog kring infrastruktur- och kollektivtrafikfrågor finns dock.

Länsstyrelsen kan inte vara drivande inom alla de insatsområden som föreslås i den reviderade regionala strategin. En framgångsfaktor är därför att inte skapa så många nya grupperingar, utan integrera klimat- och energiarbetet i de grupperingar som redan finns. En utmaning i Länsstyrelsens arbete med att strategiskt samordna och leda det regionala arbetet inom området är därför att hitta rätt roll inom olika områden.

37. Länsstyrelserna ska redovisa insatser och medelsanvändning med anledning av uppdraget att samordna det regionala klimatanpassningsarbetet.

Länsstyrelsen har inlett samverkan med SGI (Statens geotekniska institut) och SMHI (Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut) genom ett projekt, "Riskbild Södermanland". Projektets syfte är att ge en översiktlig riskbild av vilka områden i länet som bedöms bli påverkade till följd av klimatförändringarna. Områden inom länet som förutsätter mer detaljerade studier och där naturolyckor allvarligt kan skada samhällsekonomiska intressen ska också identifieras. En databas i GIS-miljö (geografiska informations system) där befintlig information samlas är under framtagande där Länsstyrelsen i Södermanland och SGI bidrar med geospatial data till ovannämnda databas. I övrigt har Länsstyrelsen deltagit i ett flertal olika nätverk och konferenser där regionala klimatanpassningsfrågor avhandlats bl.a. en tvådagarskonferens i Skåne anordnad av SMHI och SGI. Vidare har dialogmöten förekommit med MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) om översvämningsrisker. En mellanregionalgrupp som består av representanter från länen kring Mälaren har haft regelbundna möten. Frågor som gruppen tidigt identifierat är t.ex. den framtida havsnivåstigningens konsekvenser för Mälardalen.

38. Länsstyrelserna ska genomföra de förberedelser som krävs för att under 2011 kunna initiera, samordna och leda planering av i vilken prioriteringsordning som begränsning eller avbrytande av överföring av el till elanvändare inom länet ska genomföras i händelse av förutsedd eller plötsligt uppkommen kortsiktig elbrist samt i samarbete med kommuner och berörda elnätsföretag fatta beslut om vilken prioriteringsordning som ska gälla.

Arbetet löper på enligt plan. Förberedelser har genomförts i form av länsutbildning arrangerat av Energimyndigheten och Länsstyrelsen. Två samverkansmöten med länets kommuner och elnätsföretag har genomförts.

Sakområde Hållbar samhällsplanering och boende

FAKTARUTA

	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	3,46	3,14
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	5,07	4,75
Verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan inkl. OH (tkr) totalt	9 019	7 712
Andel av totala verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan (%)	7,07 %	5,61 %
Bidragsutbetalningar (tkr) ²⁾	0	0

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

Verksamheten har åiterrapporterats separat till Boverket 2010-12-15, dnr 400-2894-2010.

Länsstyrelsen har prioriterat fyra frågor under året: Tillsyn, samverkan kring nya översiktsplaner, PBL-pilotprojekt samt bostadsmarknadsenkäten.

Tillsynsplanen har uppdaterats och kompletterats. Planen kan sammanfattas i fyra punkter vari ingår tillsyn som initieras av externa anmälningar; tillsyn över kommunernas handläggning enligt PBL där beslut överklagats; tillsyn över kommunernas tillsyn enligt PBL och slutligen tillsyn som genomförs via samverkan med kommunerna i planläggningsarbetet. Länsstyrelsen har genomfört tillsyn enligt planen för samtliga kommuner i länet. Utökade tillsynsinsatser jämfört med föregående år har koncentrerats i tillsynsplanens tredje punkt, att utöva tillsyn över kommunernas tillsyn enligt PBL. Hittills har sex av länets kommuner besökts. Länsstyrelsen har vid kommunbesök lett dialogseminarier där hela plansystemet från översiktsplan, områdesbestämmelser, detaljplaner, bygglov och bygganmälan har genomlysts, såsom det kan tolkas med gällande lagstiftning. I dialogmötet har bl.a. ett antal exempelbyggnader från varje kommun valts ut som visar hur t.ex. kravet på hållbara konstruktioner tillgodosätts. Särskild uppmärksamhet har ägnats bygganmälansskedet mer generellt där varje kommun som besökts har svarat på ett antal frågor som visar hur kommunens rutiner i detta avseende fungerar.

Tre av länets nio kommuner har under året antagit nya översiktsplaner och arbete med framtagande av ny översiktsplan pågår i ytterligare två kommuner. Länsstyrelsen har bidragit med kunskapsunderlag, vid samråd och genom ärendehandläggning.

Som ett led i den statliga PBL-kompetenssatsningen har Länsstyrelsen under året deltagit i PBL-pilotprojektet Strategisk aktuell översiktsplanering tillsammans med länsstyrelserna i Västra Götaland och Halland. Två seminarier för deltagande län och länens kommuner samt en studieresa har genomförts i projektets regi. Projektet har slutrapporterats till Boverket 2011-01-31.

Bostadsmarknadsenkäten är en årligt återkommande enkät med frågor som på olika sätt belyser läget på bostadsmarknaden och det förväntade bostadsbyggandet. Syftet är att bidra till kontinuitet i uppföljning av utvecklingen på bostadsmarknaden och att spåra trender och tendenser inför framtida utveckling. Enkäten delas ut till alla kommuner i landet och respektive länsstyrelse gör en analys och sammanfattning av enkäten i form av en rapport till regeringen och Boverket. Årets enkät var en bred analys och några byggprojekt avseende hyreslägenheter specialstuderades. Rapporten ”Öka bostadsbyggandet - analys av bostadsmarknaden i Södermanland, 2010:11” avser också att vara en inspirationskälla för kommuner, bostadsfinansiärer och bostadsproducenter. I rapporten ges en bild av bostadsmarknadsläget, bostadsbeståndet och bostadsbyggnationen,

befolkningsutvecklingen, pendlingen och näringslivet, situationen för olika grupper på bostadsmarknaden och bostadsförsörjningsplaneringen. Rapporten används bl. a. vid samråd med kommunerna i översiktliga planfrågor.

Tabell 4.1: Tillsyn enligt plan- och bygglagen (PBL)

Sakområde och del av sakområde	Antal tillsynsobjekt i länet	Antal tillsynsobjekt som varit föremål för tillsyn	Antal tillsynsobjekt med allvarliga brister som inte åtgärdats ¹⁾
Tillsyn över planväsendet enligt PBL (404)	9	9	0
Tillsyn över byggnadsväsendet enligt PBL (404)	9	9	0
Summa	18	18	0

¹⁾ Brister som återrapporeras i tabellen ska avse brister i tillsynen där länsstyrelsen beslutat att rikta kritik.

Kommentarer Tabell 4.1

Tillsynsbesök har genomförts i sex av länets nio kommuner.

Tabell 4.2

Bidrag för vilka länsstyrelsen har fattat beslut, men där annan myndighet har gjort utbetalningen (tkr)	2010	2009	2008
Boverket: Engångsbidrag	32 481	61 480	64 674
Boverket: Periodiska bidrag totalt	8 624	13 408	16 584
Totalt	41 105	74 888	81 258
<i>varav Boverket: Nyutbet. periodiska bidrag respektive år</i>	42	753	2 468

Kommentarer Tabell 4.2

Antalet stödformer har minskat och därmed utbetalade belopp, nästan en halvering jämfört med år 2009 och utbetalade engångsbidrag. Räntebidragen är snart helt utfasade, endast 42 tkr har utbetalats i de ärenden där räntebidragsutbetalningar påbörjades under året.

Tabell 4.3

Genomsnittlig genomloppstid för första beslutet	2010	2009	2008
Komplett			
Nybeviljade bidrag för ny- och ombyggnader enl. 1993 års regelsystem (dgr)	0	0	0
Andel ärenden med genomloppstid > 60 kalenderdagar (%)	0 %	0 %	0 %
Nybeviljade investeringsbidrag till hyresbostäder (dgr)	1 416	897	0
Andel ärenden med genomloppstid > 60 kalenderdagar (%)	100 %	100 %	0 %
Nybeviljade investeringsstimulans till hyres-/studentbostäder (dgr)	0	0	0
Andel ärenden med genomloppstid > 60 kalenderdagar (%)	0 %	0 %	0 %

Kommentarer Tabell 4.3

Investeringsbidrag har under slutet av året kunnat beslutas i de två kvarvarande investeringsbidragsärendena efter Boverkets omfördelning av rammedel. Ärendena avser stöd till byggande av hyreslägenheter och ansökningarna inkom till länsstyrelsen under 2006.

Tabell 4.4

Beslut om stöd (antal första beslut)	2010	2009	2008
Reguljära stöd			
Räntebidrag nybyggnad, 1993 års regelsystem	0	1	3
Räntebidrag ombyggnad, 1993 års regelsystem	0	0	1
Radonbidrag egna hem	149	115	163
Tillfälliga stöd			
Konvertering från direktverkande elvärme	92	74	73
Konvertering från oljevärme	0	0	0
Bidrag till solvärme	52	59	56
Investeringsstimulans till studentbostäder	0	0	0
Solvärme till kommersiella lokaler	0	1	0
Investeringsbidrag till hyresbostäder	2	3	0
Investeringsstimulans till hyresbostäder	0	0	0
Stöd för energieffektivisering m.m. (OFFROT)	0	6	49
Investeringsstöd äldre bostäder	5	2	2
Stöd för installation av energieffektiva fönster och biobränsleeldade uppvärmningssystem i småhus	0	150	106
Övriga beslut			
Beslut om omprövning	49	57	124
Beslut om avslag/avskrivning	34	115	190
Beslut om återkallande	29	56	40
Beslut om utbetalning	305	496	494
Beslut om omprövning efter utbetalning	6	30	16

Kommentarer Tabell 4.4

Under rubrikerna ”Reguljära stöd” och ”Tillfälliga stöd” anges antal första beslut där stöd har beviljats. Sammanlagt har 723 beslut avseende byggstöd fattats.

Tabell 4.5: Prövning enligt plan- och bygglagen (PBL)

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
Del av sakområde	Ingående balans 10-01-01	Antal inkomna/initierade ärenden under 2010	Antal beslutade ärenden under 2010	varav upphävida beslut enligt PBL 12:3	Utgående balans 10-12-31 (F=B+C-D)	Antal överklagade ärenden under 2010	Antal överklagade ärenden som avgjorts i högre instans	varav antal ändrade	Genomsnittlig genomströmningstid (dagar) ¹	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år.
1. Prövning av kommunens beslut enligt PBL 12:1 (402)	0	1	0	0	1				-	0
2. Överklagande av beslut om detaljplan och områdesbestämmelser enl. PBL (403)	4	21	21		4	5	1	0	97	0
3. Överklagande av beslut om bygglov och förhandsbesked enl. PBL (403)	12	137	108		41	27	5	0	122	0

Kommentarer Tabell 4.5

1. Ett detaljplaneärende har tagits in för prövning som ej är avgjort än.

2. Antalet överklagade detaljplaner har minskat något. En överklagad detaljplan redovisas som ett ärende i stället för att redovisa varje separat besvärsskrivelse som ett separat ärende.

3. Antalet överklagade beslut om bygglov och förhandsbesked har i princip återgått till normalt läge jämfört med förra året då antalet ärenden minskade markant. Förra året inkom endast 41 överklagningar. Minskningen berodde sannolikt på den ekonomiska krisen 2008.

Sakområde Naturvård, miljö- och hälsoskydd

FAKTARUTA

	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	24,72	25,12
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	24,67	23,57
Verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan inkl. OH (tkr) totalt	52 970	57 062
Andel av totala verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan (%)	41,50 %	41,53 %
Bidragsutbetalningar (tkr) ²⁾	3 298	3 116

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar²⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

Inom sakområdet kan sammanfattningsvis följande prioriterade insatser och resultat redovisas:

1. Inom miljömålsarbetet har flera åtgärdsprogram tagits fram. Miljömålen har fått genomslag förutom i det löpande arbetet även i Länsstyrelsens Landskapsstrategi och förslaget till Klimat och energistrategi. I den årliga miljömålsbedömningen prioriterades en analys av vilka åtgärder som återstår för att målen ska kunna nås (Gap-analys) och det var ett bra arbetssätt.
2. Beträffande tillstånd till och tillsyn av miljöfarlig verksamhet har Länsstyrelsen hanterat ca 60 MPD-ärenden jämfört med 40 planerade och besökt 35 objekt för miljöfarlig verksamhet mot de 60 som planerades
3. Arbeta med vattenmiljöer har resulterat i två större projekt, Kila- och Svärtaåprojektet. LOVA har etablerats och Länsstyrelsen får in ansökningar i önskad omfattning.
4. Inom områdesskydd för naturvärden har markåtkomstfrågor prioriterats före beslut om formellt skydd. Under 2010 avklarade, tillsammans med pågående förhandlingar och de s.k. Sveaskogsobjekten kan medföra att länet om ett par år uppnår 75 procent av miljömålet Levande skogar. Målet är att 6 450 hektar produktiv skog ska skyddas. I dagsläget är 48 procent skyddat.
5. Insatserna för vård och förvaltning av skyddade områden och hotade arter har på grund av medelsbrist och minskad resurstilldelning varit av mindre omfattning än tidigare års. Skötselarbetet har bl. a. prioriterats till och samordnats med de områden som omfattas det länsstyrelsegemensamma LIFE-projektet MIA (Mälaren Inner Archipelago).
6. Reducering av ärendebalanser och att klara handläggningstider för naturvårdsärenden. En viss resultatförbättring kan konstateras. En rad gamla ärenden har avslutats. Tillsynsvägledningen rörande strandskydd har prioriterats. Länets kommuner har enligt tillgänglig statistik rörande dispenser tagit till sig de nya strandskyddsreglerna bra.

45. Länsstyrelserna ska verka för att de av riksdagen beslutade miljökvalitetsmålen nås. Länsstyrelserna ska i bred förankring i länet utveckla regionala åtgärdsprogram för att nå miljökvalitetsmålen och i övrigt bedriva det regionala mål- och uppföljningsarbetet så att det ger underlag för ett sektorövergripande miljöarbete inom länsstyrelsen och länet. Länsstyrelserna ska översiktligt redovisa viktigare insatser inom området.

Två rapporter om bedömningen av miljökvalitetsmålen samt tre nyhetsbrev om miljömålsarbetet i länet har publicerats. Målgrupp är länets kommuner, näringsliv, organisationer samt till viss del allmänheten genom skolor och bibliotek. Länsstyrelsen har också arbetat med utbildning och information genom verksamheten i Stendörrens naturrum, Greppa näringen, rådgivning till lantbrukare, guidningar, seminarier och konferenser.

Länsstyrelsen har fortsatt samverka med kommunernas miljöstrategier. Tre möten har hållits där bl.a. frågor kring den regionala miljömålsuppföljningen, statistik för klimat- och energiområdet samt aktiviteter i samband med Earth Hour och Europeiska trafikantveckan har diskuterats.

Samarbetet med Landstingets miljöenhet har utvecklats och har bl.a. resulterat i ett samarrangemang av seminariet ”Vad händer med läkemedel då de lämnat kroppen”. Inbjudna att delta var personal och politiker från länets kommuner och kommunala bolag med koppling till vattenrening och avlopp samt i förskrivare och politiker i landstinget.

Länsstyrelsen deltog på Regionförbundet Sörmlands nätverksdagar om infrastruktur och kollektivtrafik för att informera om några aktuella uppdrag, utredningar och strategier som har bäring på regional planering. Länsstyrelsens arbete med miljömålen, klimat- och energiuppdraget samt vattenförvaltningens arbete var några områden som presenterades och som kommer att utgöra viktiga underlag i Regionförbundets arbete med revidering av Sörmlandsstrategin.

Länsstyrelsen har vid en träff med Lantbrukarnas riksförbund informerat om de förändringar av miljömålsarbetets organisation och struktur som är en följd av riksdagens beslut av propositionen 2009/10:155 Svenska miljömål - för ett effektivare miljöarbete, samt miljömålsberedningens uppdrag.

Länsstyrelserna ska särskilt redovisa:

– Insatser och resultat när det gäller att samordna miljömålsarbetet, inklusive arbetet med naturvård, fiskevård, kulturmiljövård, friluftsliv och natur- och kulturturism, det regionala utvecklingsarbetet, regionala landskapsstrategier och med arbetet för energiomställning,

Länsstyrelsen har i sin verksamhet flera verktyg och styrmedel som på olika sätt bidrar till möjligheterna att nå målen. Arbetet med energi- och klimatstrategin, skogsstrategin, arbetet med att skydda och förvalta värdefulla natur- och kulturområden, arbetet inom förorenade områden, prövning och tillsyn av miljöfarlig verksamhet, arbetet inom landsbygdsprogrammet och åtgärdsprogrammen för hotade arter är exempel på sådana aktiviteter. Sedan 2006 finns en etablerad organisation för det övergripande miljömålsarbetet på Länsstyrelsen med en styrgrupp där länsledningen och enhetscheferna för Miljöenheten, Naturvårdsenheten, Landsbygdsenheten, Samhällsbyggsenheten samt Stabs- och utvecklingsenheten har ett tydligt ansvar för arbetet med miljömålen och miljömålsuppföljningen. Styrgruppen har sammanträtt vid sex tillfällen.

Länsstyrelsen har tagit fram en Landskapsstrategi för Länsstyrelsens arbete som bygger på tankar från den Europeiska landskapskonventionen. Syftet med strategin är att den ska medverka till ett tydligt och medvetet samarbete mellan olika verksamheter vilket innebär att kunskapsmässiga och ekonomiska insatser kan förstärkas. Strategin är i huvudsak vägledande vid inriktning och prioritering av Länsstyrelsens arbete och ska beaktas vid såväl ärendehantering som när projekt eller strategier initieras, revideras eller utvärderas. I strategin finns beskrivningar över det sörmländska landskapets värden samt fyra stycken prioriteringsgrunder för Länsstyrelsens arbete med landskapsrelaterade frågor.

I rapporten När vi miljömålen presenterar Länsstyrelsen i samarbete med Skogsstyrelsen resultatet från miljömålsbedömningen. Bedömningen presenteras även på Miljömålportalen. Inom många områden går utvecklingen åt rätt håll men tempot är inte tillräckligt högt för att nå flera av de regionala miljömålen. De största utmaningarna för länet är att minska påverkan på klimatet, minska övergödningen, öka kunskapen om användningen av kemikalier och dess effekter samt att minska förlusten av biologisk mångfald. För dessa områden återstår mycket arbete om vi ska nå målen. Detta stämmer också överens med den nationella bilden.

En positiv nyhet är att bedömningen av möjligheten att nå de övergripande nationella miljö kvalitetsmålen i länet har förändrats för målet Hav i balans samt levande kust och skärgård. Målet bedöms nu möjligt att nå med ytterligare åtgärder. Anledningen till att bedömningen blivit mer positiv är att Länsstyrelsens arbete med kunskapsinsamling, åtgärdsprogram för hotade arter samt inrättandet av ett marint naturreservat och särskilda hänsynsområden nu börjar ge resultat.

Målet Skyddande ozonskikt bedöms vara uppfyllt och försurningen är inte längre ett stort problem i länet. Utvecklingen för målet Bara naturlig försurning har varit positiv och samtliga regionala mål bedömdes vara uppnådda. Även flera regionala mål under Säker strålmiljö samt målen om förorenad mark under Giftfri miljö har uppnåtts.

- insatser för att utveckla arbetsformerna för samordning av miljömålsarbete med miljötillsynsarbete och miljöövervakning,

Försök har gjorts att ta fram en tillsynsplan för miljötillsynsarbete i samverkan mellan, miljömålsarbete och miljöövervakning. I praktisk tillämpning har det visat sig svårt att göra en tillsynsplan där miljömålsarbetets och miljöövervakningens effekter syns tydligt i planen. Att visa på vilka miljömål som berörs av vilken verksamhet, eller var miljöövervakning är nödvändig för att följa upp utsläpp från verksamheter är enklare att visa.

– väsentliga insatser rörande minskade risker vid användning av bekämpningsmedel inom jordbruks- och trädgårdsnäringen, minskade växtnäringens förluster, bevarande av biologisk mångfald och för utveckling av ekologisk produktion, samt

Länsstyrelsen anordnar fortbildningskurser varje år som avser att förnya behörigheter att använda bekämpningsmedel i lantbruket. Cirka 300 personer med utgångna behörigheter kallas varje år. Fortbildningskurser och grundkurser inom trädgårdsodling och betning av utsäde genomförs av Länsstyrelsen i Västmanlands län respektive Länsstyrelsen i Örebro län. Målet med kurserna är att de ska ge kunskaper om växtskyddsmedlens hantering och egenskaper och ge användaren kännedom om bedömning av bekämpningsbehovet samt kunskaper om regelverk som berör detta.

Länsstyrelsen har arbetat i Svärtaåns och Kilaåns avrinningsområden för att minska växtnäringssläckaget från lantbruk, enskilda avlopp och reningsverk. Insatserna har varit finansiering av åtgärder, informationsarbete, uppsökande verksamhet för att få till stånd anläggandet av flera nya våtmarker och planering av försök i området tillsammans med SLU rörande strukturräkning och fosfordammar. Strukturräkning har genomförts på 1850 hektar åkermark i de två nämnda områdena för att öka grödans växtnäringssupptag och minska fosforförlusterna.

Rådgivningsinsatserna för att minska växtnäringssläckage har ökat. Länsstyrelsen har t.ex. upphandlat 125 rådgivningstillfällen inom Greppa Näringen. Greppa Näringen är ett projekt med kostnadsfri rådgivning till lantbrukare och syftar till att minska växtnäringssläckorna och minska riskerna vid växtskyddshantering. En handlingsplan för Greppa Näringen i Södermanland har tagits fram. Ett av målen är att 60 procent av de lantbrukare som verkar i nitratkänsliga områden och har mer än 50 hektar eller 25 djurenheter ska vara medlemmar i Greppa Näringen år 2013.

Övriga insatser att nämna är anslutningen till miljöstöden inom landsbygdsprogrammet, som har ökat. Arealen skyddszoner längs vattendrag med miljöstöd har fördubblats till drygt 1100 hektar vilket förmodligen beror på att ersättningsnivån har tredubblats. Antalet lantbrukare med stödet för miljöskyddsåtgärder har ökat från 73 st till 103 st.

Länsstyrelsens arbete kring biologisk mångfald innebar handläggning av miljöstöd för skötsel av betesmarker och slåtterängar samt enskild rådgivning och kurser om skötsel av betesmarker och slåtterängar. Över 100 enskilda rådgivningar om betesmarker och slåtterängar genomfördes. Länsstyrelsen har även anordnat sex olika kurser och fältvandringar med inriktning på skötsel av betesmarker och slåtterängar med totalt 150 deltagare.

Inom ekologisk produktion har tre kurser för småskalig ekologisk äggproduktion anordnats med drygt 50 deltagare. Anslutningen till miljöstödet för ekologisk produktion har ökat vilket kan bero på höjda ersättningsnivåer. Det finns två ersättningsnivåer beroende på om lantbrukaren är certifierad eller inte, där ersättningsnivån för certifierad produktion är dubbelt så hög som för övrig ekologisk produktion. Den certifierade arealen har ökat med 14 procent.

– viktigare insatser i arbetet med att andelen privatfinansierade åtgärder när det gäller efterbehandling av förorenade områden ska öka.

Länsstyrelsen har arbetat med att öka andelen privatfinansierade åtgärder. Ca 1900 objekt har kommunicerats med fastighetsägare för att säkerställa att de har kunskap om sina fastigheter och skyldigheter vad gäller förorenad mark. Länsstyrelsen har bedrivit tillsyn av förorenad mark i sju områden. Tillsammans med kommunerna, inom ramen för Miljösamverkan Södermanland, har ett tillsynsprojekt drivits som syftat till att via förelägganden få tillstånd fem översiktliga markundersökningar. Länsstyrelsen har genomfört tillsynsvägledning med kommunerna och bl. a. en två dagars utbildning riktad till nya handläggare samt en PCB tillsynsutbildning.

46A. Länsstyrelsernas miljötillsynsarbete ska bidra till att miljö kvalitetsmålen nås och att uppkomsten av miljöskador motverkas. Länsstyrelserna ska ta fram tillsynsvägledningsplaner och genom tillsynsvägledning förbättra förutsättningarna för det operativa tillsynsarbetet hos kommunerna. Arbetet med tillsynsvägledning ska bl.a. ske genom regional miljösamverkan.

Länsstyrelserna ska särskilt redovisa:

– Eventuella brister i den operativa tillsynen och tillsynsvägledningen och åtgärder för hur dessa brister kan åtgärdas,

– hur den regionala miljösamverkan har bedrivits,

– på vilket sätt miljömålen inverkar på planeringen och genomförandet av tillsynen och tillsynsvägledningen,

– hur och i vilken mån tillsynsarbetet föranleder samverkan med polis och åklagare, eventuella brister i denna samverkan och hur den i så fall skulle kunna förbättras, samt

– viktiga insatser i vägledande syfte och effekter av tillsynsarbetet i övrigt.

Länsstyrelserna ska efter samråd med kommunerna bidra till genomförandet av Naturvårdsverkets vägledningsplan. Länsstyrelserna ska även redovisa hur detta arbete har bedrivits.

En större strukturering av handläggarnas arbetsuppgifter i prövning och tillsyn har prioriterats. Uppsatta mål i verksamhetsplanen gällande handläggning av prövningsärenden uppfylldes. För att bedriva operativ tillsyn enligt 9 kap MB avsatte Länsstyrelsen ytterligare resurser och det resulterade i att fler anläggningar och verksamheter fick tillsynsbesök. Ökad kunskap om verksamhetsutövarna gör att tillsynsvägledning till kommunernas personal kan bedrivas mer ändamålsenligt. Två av länets kommuner har besökts för tillsyn och tillsynsvägledning (TVL). TVL-plan för kap 9 är upprättad och revideras årligen.

– hur den regionala miljösamverkan har bedrivits,

Regional miljösamverkan bedrivs i form av Miljösamverkan Södermanland. Ett avtal mellan länets kommuner och Länsstyrelsen har upprättats. Styrningen av miljösamverkan sker via en styrgrupp

bestående av miljöchefer från kommunerna och Länsstyrelsen. Styrgruppen beslutar om vilka projekt som ska genomföras. Regional miljösamverkan fungerar bra i Södermanlands län enligt länets kommuner.

– på vilket sätt miljömålen inverkar på planeringen och genomförandet av tillsynen och tillsynsvägledningen,

I planeringen finns miljömålen med för såväl TVL-plan som miljösamverkan. Internt har processen med att få med samtliga funktioner i TVL-planarbetet inte fungerat på önskvärt sätt.

Inom Miljösamverkan Södermanland har beslut fattats om att de regionala miljömålen ska styra projekten. De regionala miljömålen kommer att styra mer av kommunernas planering och miljöarbete.

– hur och i vilken mån tillsynsarbetet föranleder samverkan med polis och åklagare, eventuella brister i denna samverkan och hur den i så fall skulle kunna förbättras, samt

En omorganisation av åklagarväsendet minskade kontakterna under en tid med miljöåklagarna. En ökad tillsyn har medfört att upptäckt av misstänkta miljöbrott ökat något.

– viktiga insatser i vägledande syfte och effekter av tillsynsarbetet i övrigt.
Länsstyrelserna ska efter samråd med kommunerna bidra till genomförandet av Naturvårdsverkets vägledningsplan. Länsstyrelserna ska även redovisa hur detta arbete har bedrivits.

Länsstyrelsen har arrangerat och medverkat i handläggarträffar såväl regionalt som nationellt, bland annat för att vägleda kommunerna. Endast en träff om miljöbrott har ordnats då miljöåklagarna omorganiserades och det är angeläget att personal från såväl polis- som åklagarväsendet deltar. Deltagandet i Miljösamverkan Södermanland syftar både till att ge vägledning och att bidra till att tillsynen får effekter. Effekterna följs upp genom miljömålsuppföljningen.

Inom Miljösamverkan Södermanland beslutas om vilka projekt som ska påbörjas för att Naturvårdsverkets vägledningsplan ska kunna genomföras.

48. Tillsynen över naturreservat, strandskyddsområden, kulturhistoriskt skyddade områden och andra skyddade områden ska bidra till bättre regelefterlevnad och till att miljö kvalitetsmålen nås. Tillsynen över kulturhistoriskt värdefulla miljöer, byggnader och fornminnen m.m. ska bidra till bevarandet av dessa samt till förbättrade förutsättningar för hållbar förvaltning av kulturarvet. Länsstyrelserna ska redovisa vilka viktiga insatser man gjort i vägledande syfte och vilka effekter tillsynen som rör skyddade områden respektive kulturmiljön har medfört.

Länsstyrelsens vägledning inom naturvårdsområdet har koncentrerats till strandskyddet. Vägledningen har skett löpande till kommunernas strandskyddshandläggare och inom ramen för av Länsstyrelsen arrangerade seminarier för kommunernas plan- och bygghandläggare samt kommunekologer. Länsstyrelsen har även bidragit med vägledning samt planeringsunderlag i samband med att kommuner påbörjat översynen av sina översiktsplaner med avseende på att utpeka områden för landsbygdsutveckling i strandnära områden (LIS-områden).

Länsstyrelsen bedömer att bl. a. som ett resultat av tillsynsvägledningen och övriga utbildningsinsatser att länets kommuner i hög grad har tagit till sig de nya strandskyddsreglerna. Som grund för denna bedömning ligger att Länsstyrelsen har valt att närmare pröva 13 st av 94 st dispenser som länets kommuner har medgivit. Av dessa 13 dispenser har tre fastslagits och fyra upphävts av Länsstyrelsen, medan sex återstår att pröva.

Länsstyrelsen arrangerar plan- och bygglovsdagar där aktuell information om lagstiftning och kunskapsunderlag inom bl.a. kulturmiljöområdet presenterats i syfte att underlätta kommunernas planering och ärendehandläggning. Länsstyrelsen har även medverkat i kommunsamråd som genomförts, där både ansvariga politiker och tjänstemän från kommunen har deltagit. Länsstyrelsen har också utövat tillsyn över beslutade arkeologiska utgrävningar för att kontrollera att regelverket följs. Länsstyrelsen har stickprovsvis bedrivit tillsyn för att följa upp vård och skyltning av fornlämningar, kulturlandskap, byggnadsminnen, andra kulturhistoriskt intressanta byggnader samt kyrkor.

49. Länsstyrelsernas arbete med skydd och skötsel av värdefulla naturområden och hotade arter ska bedrivas så att biologisk mångfald bevaras och utvecklas. Länsstyrelserna ska översiktligt redovisa viktigare insatser inom området

Länsstyrelsen har i naturvårdsarbetet ökat samarbetet med andra länsstyrelser i olika projekt, som närmare redovisas nedan.

Länsstyrelserna i Stockholm och Södermanland har påbörjat ett modelleringsprojekt; MMSS (Marin Modellering Södermanland Stockholm), som har till syfte att öka kunskapsunderlaget kring de marina naturvärdena i länet. Resultaten från MMSS kommer att utgöra ett värdefullt underlag för Länsstyrelsens fortsatta arbete med skydd av marina miljöer.

Arbetet med kvalitetsförbättringen av Natura 2000-områdena har kommit i gång. Länsstyrelsen har slutfört arbetet med 19 områden och redovisat dessa till Naturvårdsverket.

Tillsammans med länsstyrelserna i Östergötlands och Kalmar län har ett intensivt arbete inletts med att ta fram en ansökan från EU om s.k. LIFE-medel rörande skötsel av skärgårdsmiljöer. Ansökan beräknas uppgå till totalt 40 mnkr och kommer att lämnas in under 2011. Vid positivt beslut från EU väntas projektet komma i gång under 2012. Att söka LIFE-medel och andra ersättningar från EU är en medveten strategi då anslagen för nödvändiga skötsel- och andra naturvårdsinsatser är alltför begränsade.

Insatserna inom skötsel av skyddade områden och inom Åtgärdsprogram för hotade arter har till följd av minskad medelstillsättning från Naturvårdsverket varit av mindre omfattning än tidigare år.

Inom arbetet med vård och förvaltning av skyddade områden kan framhållas de stora investeringar och underhåll som gjorts i byggnader och anläggningar i reservaten Stendörren och Rågö.

Skötselåtgärder inom områden som ingår i LIFE-projektet MIA (Mälaren Inner Arcipelago) har prioriterats och där har restaureringar skett inom fyra av de tolv Natura 2000-områden som berör länet. MIA är ett sexårigt samarbetsprojekt med länsstyrelserna i Västmanland och Uppsala län samt Upplandsstiftelsen och Sveaskog och med en budget på cirka 80 mnkr.

En förbättrad gränsmarkering av naturreservaten har varit en prioriterad uppgift och större insatser har gjorts i nio reservat. I övrigt har Länsstyrelsen prioriterat att upprätthålla den fortlöpande skötseln, t ex bete, slåtter och fortlöpande röjningar.

Ett nytt ramavtal, som löper på fyra år har tagits fram med ett tiotal lokala entreprenörer. Förutom att underlätta Länsstyrelsens arbete möjliggör detta en lokal förankring vid skötseluppdrag inom skyddade områden i länet.

Inom framtagandet av nya åtgärdsprogram har en ett nytt åtgärdsprogram, stortapetsarbi, fastställts av Naturvårdsverket och ett avseende skalbaggar på nyligen död tall lämnats till verket inför remissbehandling. Detta innebär att Länsstyrelsen endast har två återstående program att ta

fram. Den nationella koordineringen (sju st program), som Länsstyrelsen har ansvar för, har framförallt fokuserat på insatser för skräntärna, havsörn och tjockskalig målarmussla. En slutredovisning av det sist nämnda programmet har lämnats till Naturvårdsverket.

Beträffande skötselåtgärder kan nämnas samarbete med flera skogsägare och Skogsstyrelsen i ett flerårigt projekt rörande de hotade arterna raggbock och skrovlig flatbagge. Övervakning av skräntärnan i Oxelösunds skärgård, där dock häckningen tyvärr misslyckades, har lett till ett stort massmedialt intresse.

Länsstyrelsen har deltagit i miljöministerns vykortssatsning till landets alla kommuner, som ett led i att uppmärksamma FN:s internationella år för Bevarande av biologisk mångfald.

Tillsammans med länsstyrelserna i Kronobergs, Kalmar, Jönköpings och Östergötlands län medverkar Länsstyrelsen i ett flerårigt projekt – Eldskäl – som syftar till att få fram en strategi, metoder, hjälpmedel mm för naturvårdsbränning. Flera rapporter har tagits fram och arbetet med en gemensam brandstrategi för hela regionen har påbörjats.

Kilaåprojektet som syftar till att förbättra betingelserna för den hotade tjockskalig målarmussla pågår och finansieras med särskilda medel från Naturvårdsverket. Arbetet har inneburit en fortsatt dialog med markägarna om planerade och genomförda restaureringsåtgärder i Natura 2000-området. Kilaån m.fl. vattendrag i länet omfattas av den ansökan om LIFE-medel som arbetats fram av fem länsstyrelser med Skåne som koordinator och lämnats in till EU.

Länsstyrelserna ska särskilt redovisa:

– insatser i naturvårdsarbetet när det gäller stärkt dialog med medborgarna och ökad lokal delaktighet i skydd och skötsel av naturvärden, samt

Arbetet med skydd och skötsel av naturvärden sker i regel i nära samarbete och med en fortlöpande dialog med markägare, arrendatorer, djurhållare, ideella föreningar m.fl. En bra dialog mellan Länsstyrelsen och externa aktörer är helt avgörande för att nå framgång i arbetet.

Länsstyrelsens personal har deltagit i Naturvårdsverkets kurser Dialog för naturvård. Syftet är att stärka dialogen med markägare och andra medborgare. Därmed har berörd personal fått ökad kompetens och erfarenhet som används i det dagliga naturvårdsarbetet.

Av kostnadsskäl tvingades Länsstyrelsen att minska antalet guidningar i länets naturreservat till 30 st. jämfört med drygt 40 st. I genomsnitt deltog cirka 20 personer. Antalet besökare vid naturum Stendörren uppgick till cirka 21 700 vilket är 500 personer färre än 2009. I detta reservat genomfördes ett stort antal guidningar med totalt 650 deltagare. Personalen vid naturum arrangerade under året olika aktiviteter för 935 skolelever – det högsta antalet på flera år.

Ett examensarbete har genomförts om målkonflikter mellan olika typer av besökare samt mellan friluftsliv och naturvård i ett skyddat område med många besökare, Stendörrens naturreservat. Sammanfattningsvis visar resultatet att det finns konflikter mellan förvaltningens mål för naturvård och besökarna där det stora besöksstrycket kan hota området Natura 2000-värden. Examensarbetet kommer att vara ett värdefullt underlag, bl. a. rörande avvägning av målsättningar för naturvårds- respektive sociala värden, inför kommande reservatsbildning och revidering av skötselplaner .

Ett samarbete har inletts med länshandikappsförbundet om tillgängliggörande av skyddade områden och planering av insatser för att anpassa skyddade områden för funktionshindrade.

Utflyktsguiden är en uppskattad produkt, som trycktes upp på nytt i 20 000 exemplar.

Strandskydds- och vindkraftsfrågor var två tunga programpunkter vid Länsstyrelsens årliga heldagsträff med de ideella naturvårdsorganisationerna i länet, där ett tjugotal representanter deltog.

I samband med FN:s internationella år för biologisk mångfald har Länsstyrelsen medverkat vid en friluftsmässa ("Mest ute") samt inriktat programverksamheten på naturum mot biologisk mångfald.

– hur arbetet fortlöper med genomförandet av länsvisa strategier med utgångspunkt i den nationella strategin för formellt skydd av skog.

Länsstyrelsen har i sitt arbete med skydd av natur prioriterat markåtkomstfrågor före arbetet med formella reservatsbeslut. Den ursprungliga länsramen för inköp och intrång var 15 mnkr, men Naturvårdsverket betalade ut drygt 57 mnkr till markägare i länet. Detta motsvarar en totalareal på 940 hektar varav 473 hektar är produktiv skogsmark. Den valda prioriteringen har därför medfört att endast ett nytt naturreservat bildats. Inga nya naturvårdsavtal ingicks.

Enligt miljömålet Levande skogar ska 6 450 hektar produktiv skog skyddas som naturreservat. Totalt 48 procent av målet har uppnåtts. Förhandlingar om ersättning är klara för 17 nya naturreservat samt för tre utökningar av gamla naturreservat, medan förhandlingar pågår för ytterligare ett femtontal områden, motsvarande cirka 650 hektar.

Länsstyrelsen påbörjade arbetet med det så kallade "Sveaskogspaketet", där 100 000 hektar skogsmark från Sveaskog ska användas som bytesmark till skogsbolag, allmänningar och övriga stora markägare vid reservatsbildning. Länsstyrelsen har, i dialog med berörda markägare, tagit fram en lista med förslag till 19 nya naturreservat, motsvarande 1 100 hektar och som överlämnats till Naturvårdsverket för bedömning och prioritering. Länsstyrelsens förhoppning är att många av de föreslagna områdena kommer att bytas in. I de fall där det inte finns tillgång till bytesmark från Sveaskog kommer Länsstyrelsen att fortsätta skyddsarbetet i vanlig ordning.

Även om Sveaskogsobjekten (1 100 hektar), pågående förhandlingsobjekt (650 hektar) läggs till den skogsareal som skyddats tidigare och under 2010 (3125 hektar) når vi endast 75 procent av miljömålets 6 450 hektar. Enligt Länsstyrelsens bedömning kommer det att ta många ytterligare år innan arealmålet är nått fullt ut. Anledningen till detta är begränsade medel för ersättning till markägare, landskapsbilden med många små skogsarealer fördelade på många markägare och otillräckliga personalresurser vid Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen har gett stöd till kommuner i processen med att bilda kommunala naturreservat, vilket bidragit till två nya kommunala naturreservat i Eskilstuna och ett i Nyköping.

52. Länsstyrelserna ska arbeta med återskapande av våtmarker i och i anslutning till odlingslandskapet i enlighet med planeringsunderlaget som utarbetades inom ramen för uppdrag 22 i regleringsbrevet för 2008 för länsstyrelserna. Rekvirerade medel får användas för såväl länsstyrelsernas som kommunernas insatser.

Länsstyrelserna ska redovisa insatser och resultat

Länsstyrelsen har utvecklat planeringsunderlaget så att större vikt läggs vid reningsförmågan för kväve och fosfor. Avrinningsområdets storlek, andelen åkermark samt områden med hög belastning av kväve och fosfor enligt PLC-5-beräkningar ges större vikt i det reviderade planeringsunderlaget. Ett 20-tal intresseanmälningar behandlats med hjälp av det reviderade planeringsunderlaget. Detta förväntas leda till ansökningar om stöd för anläggning av våtmarker under 2011.

Länsstyrelsen har arbetat med uppsökande verksamhet som en del av Svärtaåprojektet. Två sänkta och igenväxta sjöar i Svärtaåns avrinningsområde har identifierats som intressanta objekt för återskapande av våtmarker; Sätterstasjön och Membrosjön. En informationskampanj har genomförts och flera möten har hållits med markägarna runt Sätterstasjön, som skulle kunna bli Södermanlands största våtmark med ca 80 hektar vattenyta. För Membrosjöns del har en kontaktlista med berörda markägare tagits fram, men inga möten har hållits än.

I Kiladalens avrinningsområde har också uppsökande verksamhet genomförts. Länsstyrelsen har låtit göra en utredning om att skapa trösklar för att restaurera två utdikade våtmarker. Dialog fördes med regleringsföretaget. Trots omfattande utredning från SMHI med uppdrag att vattenytan inte skulle orsaka översvämningar, ville markavvattningsföretaget i Kilaån till slut ändå inte gå med på att låta ompröva vattendomen.

RB2008

22. Länsstyrelserna ska utveckla det under år 2007 framtagna planeringsunderlaget med lämpligt verktyg innehållande den information om fysiska förhållanden och markanvändning som behövs för att närmare ange lämpliga områden för anläggning av våtmarker i odlingslandskapet. Länsstyrelserna ska vidare i samråd med berörda kommuner utveckla formerna för och bedriva uppsökande och samordnande arbete i områden som i planeringsunderlaget har pekats ut som särskilt betydelsefulla och lämpliga för anläggning och restaurering av våtmarker i enlighet med Nationell strategi för myllrande våtmarker och Aktionsplanen för havsmiljön (Rapport 5563, Naturvårdsverket). Länsstyrelserna ska i huvudsak ha försett ovan nämnda verktyg med nödvändiga data till den 31 december 2008. Länsstyrelserna ska i årsredovisningarna redovisa insatser och resultat.

56. Länsstyrelserna ska i arbetet med vattenmiljön särskilt verka för att arbetet med vattenrelaterade miljö kvalitetsmål, havsmiljöarbetet, miljöövervakningen och arbetet enligt förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön samordnas och så långt som möjligt sker på ett integrerat sätt. Länsstyrelserna ska översiktligt redovisa viktigare insatser i vattenmiljöarbetet.

Länsstyrelsen bedriver två större vattenrelaterade projekt. Svärtaåprojektet där lantbrukare via dialog intresseras att genomföra ersatta miljöåtgärder utöver landsbygdsprogrammet och Greppa näringen. Kilaåprojektet har liknande inriktning, se även redovisning under uppdrag 45. Inom LOVA har Länsstyrelsen fått in 24 stycken ansökningar på totalt 22,3 mnkr. Av dessa har Länsstyrelsen beviljat bidrag på 8,3 mnkr.

59. Länsstyrelserna ska intensifiera arbetet med att verka för att de aktörer som är ansvariga för kommunal avloppsrening iakttar Naturvårdsverkets föreskrifter avseende avloppsreningsverk för att minska kväveutsläpp. Länsstyrelserna ska redovisa vilka åtgärder som vidtagits och resultaten av dessa.

Inom Södermanlands län finns tre reningsverk där verksamhetsutövarna har svårt att uppfylla villkoren i Naturvårdsverkets föreskrifter avseende avloppsreningsverk. Miljöprövningsdelegationen i Södermanlands län fastställde under året uppskjutna villkor från 2002 beträffande Katrineholms kommuns reningsverk. Dialog förs med tillsynsmyndigheten, Miljöskyddsnämnden i Katrineholms kommun och verksamhetsutövaren om- och tillbyggnad av reningsverket så att villkoren kan uppfyllas. Nyköpings kommuns reningsverk uppfyller heller inte villkoren för kväveutsläpp. Där behövs en utbyggnad av reningsverket för att detta ska kunna uppfylla villkoren. Samråd enligt miljöbalken har skett, men ingen ansökan om utbyggnad har inkommit till Miljöprövningsdelegationen. Länsstyrelsen intensifierar där tillsynen.

62. Länsstyrelserna ska senast vid utgången av 2010 ha inrättat samrådsgrupper för naturvård inom varje län i syfte att öka samverkan mellan olika aktörer och för att förbättra det regionala

naturvårdsarbetet. Länsstyrelserna ska redovisa sina insatser. Länsstyrelsen i Skåne län ska samordna länsstyrelsernas redovisning.

Som förberedelser inför att inrätta samrådsgruppen fördes överläggningar med andra länsstyrelser. Vidare sände Länsstyrelsen en förfrågan till 26 externa intressenter om vilket syfte de såg med samrådsgruppen. Många av de svarande ansåg att samrådsgruppen kan vara ett viktigt forum för gemensamt informationsutbyte och samarbete. Utöver obligatoriska representanter, enligt riksdagsbeslutet, kommer även representanter för bl.a. LRF Södermanland, Holmen Skog, Södermanlands Hembygdsförbund och Södermanlands Orienteringsförbund att ingå i samrådsgruppen. Det första mötet med samrådsgruppen ägde rum den 1 februari 2011.

63. Länsstyrelserna ska utarbeta regionala program för att tydliggöra mål, prioriteringar och åtgärder för naturvårdsskötseln inom respektive län. De regionala programmen ska komplettera det nationella programmet Värna-Vårda-Visa. Arbetet ska vara avslutat 2011.

Programmet kommer att tas fram under 2011. Länsstyrelsen har inför detta medverkat i Naturvårdsverkets workshop och remissbehandling inför det kommande reviderade nationella programmet.

64. Länsstyrelserna ska redovisa hur arbetet med kompetenshöjande åtgärder för länsstyrelsernas hantering av rovdjursfrågor beträffande varg, järv, björn, lo och kungsörn fortlöper. Länsstyrelserna ska redovisa vilka åtgärder som genomförts. Länsstyrelserna ska även redovisa sina insatser avseende organisationen av den nya rovdjursförvaltningen.

Beslut om sammansättningen av Viltförvaltningsdelegationen har tagits och fördelningen av ledamöter, 5 av 13 ordinarie är kvinnor, överensstämmer med den som ska gälla enligt regeringens förordning (SFS 2009:1474). Länsstyrelsen deltog i Naturvårdsverkets förberedelser inför inrättandet samt har haft ett tätt utbyte kring bildandet med närliggande länsstyrelser, framför allt Östergötlands. Beslut är fattat om en arbetsordning och delegationen har sammanträtt två gånger.

Två utbildningstillfällen har anordnats för länets viltförvaltningsdelegation. Utbildningarna, som uppskattats av deltagarna, har haft ett brett innehåll kring viltförvaltning, men med betydande inslag av rovdjursförvaltning och viltskadehantering. Medlen har även använts för vidareutbildning av Länsstyrelsens förordnade besiktningsmän för rovdjursrivna tamdjur, och för Länsstyrelsens fast anställda rovdjurs- och jakthandläggare, framför allt genom deltagande i rovdjurssymposiet i Vålådalen.

65. Länsstyrelserna ska redovisa hur arbetet med översynen av det utvidgade strandskyddet fortlöper.

Länsstyrelsen har endast inlett arbetet genom interna förberedelser såsom framtagning av tidigare underlag, förslag till arbetsgång mm och vissa informella överläggningar med vissa kommunala representanter.

Tabell 2.1: Tillsyn inom Naturvård och miljöskydd

Sakområde och del av sakområde	Antal tillsynsobjekt i länet ¹⁾	Antal tillsynsobjekt som varit föremål för tillsyn	Antal tillsynsobjekt med allvarliga brister som inte åtgärdats ²⁾
Naturvård och miljöskydd totalt (5)			
varav tillsyn av områdesskydd (515)	160	1	0
varav tillsyn av vattenskyddsområden (516)	0	0	0
varav tillsyn av dispenser och tillstånd avseende områdesskydd (526)	31	1	0
varav tillsyn av skydd för djur- och växtarter (527)	162	130	0
varav tillsyn av övrig prövning avseende naturskydd (528)	26	14	0
varav tillsyn av vattenverksamhet (535)	1 300	53	2
varav tillsyn av miljöfarlig verksamhet (555)	55	35	2
varav tillsyn av kemiska produkter och biotekniska organismer (565)	55	55	0
varav tillsyn av avfall och producentansvar (566)	55	55	0
varav tillsyn av övrigt miljö- och hälsoskydd (567)	0	0	0
varav tillsyn av förorenade områden och miljöriskområden (575)	90	4	3
Summa	1 934	334	7

Definitioner till tabell 2.1

1) med tillsynsobjekt avses verksamheter, produkter eller anläggningar, dvs. de enheter som är föremålet för tillsyn enligt av staten fastställda normer. I de fall där tillsyn görs över andra tillsynsorgan (vanligtvis kommuner) kan tillsynsobjekt avse kommun. I övriga fall ska tillsynsobjekt EJ avse kommun eller kommundel, då denna är att betrakta som objektansvarig, dvs. den som ansvarar för att tillsynsobjektet uppfyller statens krav.

2) brister som återrapporteras i tabellen ska avse brister i tillsynen där länsstyrelsen beslutat förelägga om rättelse.

Kommentarer Tabell 2.1

Länsstyrelsens naturvårdstillsyn har inskränkt sig till händelsestyrd tillsyn samt ordinarie tillsyn av fågel- och sälskyddsområden.

Länsstyrelsens tillsyn över miljöfarlig verksamhet har omfattats dels av kontroll av miljörapporter, alla 55 anläggningar samt besök på 35 verksamheter,

Tillsyn av områdesskydd (515)

I summan för tillsynsobjekten ingår naturreservat, naturminnen, interimistiska reservat, men inte strandskyddsområden (kustområden, sjöar och vattendrag), Natura 2000-områden som ej är naturreservat, skogliga biotopskyddsområden eller djur- och växtskyddsområden. I antalet objekt som varit föremål för tillsyn ingår de reservat där viss tillsyn utförs av de naturbevakare Länsstyrelsen förordnat.

Tillsyn av dispenser och tillstånd avseende områdesskydd (526)

Definitionen av tillsynsobjekt är oklar. Länsstyrelsens tolkning är att det som avses är antalet meddelade beslut om dispenser och tillstånd under 2010.

Tillsyn av skydd för djur- och växtarter (527)

Avser antalet fågel- och sälskyddsområden i länet, där tillsyn av lagefterlevnaden utövas av de särskilda naturbevakare som Länsstyrelsen förordnat. Någon övrig tillsyn, t ex enligt CITES, har inte förekommit under året.

Tillsyn av övrig prövning avseende naturskydd (528)

Avser antalet vilthägn.

Tillsyn av vattenverksamhet (535)

Det finns ca 1 300 verksamheter med någon form av tillstånd. I antalet objekt som varit föremål för tillsyn har samtliga tillsynsärenden redovisats inklusive tillsyn av tillstånds/anmälningsskyldig vattenverksamhet som påbörjats utan tillstånd/anmälan.

Tabell 2.2: Länsfakta inom miljötillsyn

Länsfakta om rennäring	2010-12-31	2009-12-31	2008-12-31
Faktiskt antal renar i förhållande till tillåtet antal (%)	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Antal slaktade renar/år	0	0	0
Produktion av renkött/år (ton)	0	0	0
Antal renskötsel företag	0	0	0
Antal samebyar	0	0	0

Sakområde Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar
--

FAKTARUTA

	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	2,03	1,97
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	1,01	0,74
Verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan inkl. OH (tkr) totalt	4 494	3 597
Andel av totala verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan (%)	3,52 %	2,62 %
Bidragsutbetalningar (tkr) ²⁾	0	0

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

Länsstyrelsen huvudinriktning är sedan ett flertal år tillbaka att främst utveckla . Länsstyrelsen har prioriterat att utveckla den egna krisledningsförmågan. Ett antal utbildningstillfällen har hållits för personer i krisledningsorganisationen. Fokus har i övrigt legat på samverkansförmågan mellan Länsstyrelsen, kommuner, Landsting och Polis.

Länsstyrelsen har:

1. initierat arbetet med Styrel i länet
2. genomfört tillsyn enligt LSO i samtliga kommuner
3. övat sin krisledningsorganisation tillsammans med Försvarsmakten under en vecka. I den del av övningen som omfattade Södermanland deltog representanter från kommuner, landsting och polis
4. samordnat länets arbete med vårfloden.
5. har hållit diverse utbildnings och seminarietillfällen för länets kommuner, polis och landsting.

67. För att förbättra uppföljningen av samhällets krisberedskap ska länsstyrelserna göra en översiktlig regional sammanställning, analys och värdering av de risk- och sårbarhetsanalyser och handlingsplaner som kommuner och landsting ska göra enligt lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Länsstyrelserna ska bedöma i vilken utsträckning enskilda kommuner och landsting analyserat och dokumenterat de extraordinära händelser som kan inträffa i fredstid, hur dessa händelser kan påverka kommunernas och landstingens verksamheter, samt vilken förmåga kommunerna och landstingen har att verka vid en sådan händelse.

Länsstyrelsen har gjort en ny uppföljning med Vingåkers kommun och funnit att kommunen numera gör betydande insatser inom krishanteringsområdet. Länsstyrelsen konstaterar därför att krisberedskapsarbetet flyter väl inom samtliga kommuner i länet.

Vad gäller risk och sårbarhetsanalyser så finns sådana för ett antal scenarion i alla kommuner utom Vingåker även om omfattningen och djupet i analysen varierar.

Samtliga kommuner har hållit någon form av utbildning eller övning för sin krisledningsorganisation under de senaste två åren.

Länsstyrelsen har kontakt med Landstingets enhet för Kris- och Katastrof beredskap och vet därför att Landstinget bedriver ett mycket seriöst arbete inom området krisberedskap. Länsstyrelsen gör därför bedömningen att Landstingets krisberedskap är god. Länsstyrelsen planerar göra tillsyn under 2011.

I Södermanland är krissamverkansorganet DSAM sedan tre år tillbaka väletablerat och välanvänt vid skarpa händelser. Övningar såväl enskilt som samverkansövningar mellan aktörer förekommer frekvent. Krisinformatörsnätverk finns sedan två år för att kunna stödja den mest drabbade aktören med informatörsstöd.

Länsstyrelsen gör därför bedömningen att förmågan att hantera extraordinära händelser är god i länet.

68. Länsstyrelsernas tillsyn över kommunerna, inom ramen för området Skydd mot olyckor, ska bedöma och främja kommunernas förmåga att leva upp till de nationella målen samt de verksamhetsmål och de särskilda skyldigheter som framgår av lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Länsstyrelsernas tillsyn enligt lagen ska inriktas så att den kan samordnas med den uppföljning som ska ske av kommunernas uppgifter i samhällets krishanteringssystem enligt avtalet mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting. Länsstyrelserna ska redovisa en sammanfattande bedömning av kommunernas arbete enligt lagen om skydd mot olyckor.

Länsstyrelsen har genomfört tillsyn enligt LSO över samtliga kommuner och räddningstjänstförbund i länet. Inriktningen på tillsynen var främst hur kommunerna lever upp till de preciserade skyldigheterna i lagen samt måluppföljning och resultat.

Länsstyrelsens samlade bedömning är att samtliga kommuner och räddningstjänstförbund i allt väsentligt har förmåga att leva upp till de nationella målen samt har sin verksamhet inriktad efter de skyldigheter som lagen anger. Som ett led i främjandet av kommunernas arbete har Länsstyrelsen vid tillsynen i dialog kunnat rekommendera förbättringar där kommunen haft ett sämre resultat än likvärdiga kommuner.

Sakområde Kulturmiljö

FAKTARUTA

	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	3,98	3,39
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	4,27	4,46
Verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan inkl. OH (tkr) totalt	8 539	8 374
Andel av totala verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan (%)	6,69 %	6,10 %
Bidragsutbetalningar (tkr)	122	0

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

69. Länsstyrelserna ska:

– Kortfattat och översiktligt redovisa en bedömning av länsstyrelsernas arbete och resultat inom verksamhetsområdet,

Kulturmiljövårdsfunktionens uppdrag inom Länsstyrelsen är att ta tillvara och förmedla historiska värden i kulturlandskapet. Det innebär att förvalta och utveckla kulturmiljön så att kommande generationer ska kunna uppleva och förstå den utveckling och de händelser i det förflutna som format deras nutid. Länsstyrelsen bevakar kulturmiljövärden i den regionala planeringen, beslutar om arkeologiska undersökningar, beslutar om tillstånd till vård och ändring av länets kyrkor och byggnadsminnen, fördelar statsbidrag till vård av kulturhistoriskt värdefull bebyggelsekulturlandskap och fornvård. Övergripande arbete sker ofta i samverkan med länsmuseum. I kulturmiljöarbetet ingår även arbete inom andra enheters sakområden. Exempelvis ingår vi i planarbeten rörande detaljplaner, översiktsplaner, vindkraftverk, strandskydd, lantmäterifrågor, GIS-arbeten, landsbygdsprogrammet, kommunikationsärenden m fl. Utöver detta sker samarbete med andra aktörer i länet.

Verksamheten har resulterat i att förvaltningen av kulturarvets behov har kunnat tillgodoses enligt plan, samtidigt som utvecklingen i länet kunnat fortgå på ett effektivt sätt med en integrerad kulturmiljö.

– redovisa de viktigaste prioriteringarna och insatserna under året för arbetet,

1. Den viktigaste prioriteringen har varit handläggning av ärenden: kulturmiljövårdsfunktionen handlägger 500 - 600 ärenden per år. Därutöver medverkar funktionen med bedömningar i ytterligare 700-1100 ärenden som andra sakområden driver. Riksantikvarieämbetet delegerar rätten till länsstyrelserna att fatta beslut om kulturmiljöanslaget 7:2, ap 1 och 2. Därför utgör bidragsfördelning inom verksamhetsområdena byggnadsvård, kulturlandskapsvård samt arkeologi/fornvård en viktig och strategisk del av arbetet. Drygt 22 miljoner kronor utbetalades.
2. En särskild informationsinsats gjordes angående byggnadsminnen och det kyrkliga kulturarvet, med ett långsiktigt syfte att förbättra kvaliteten på ansökningar för att i förlängningen rationalisera länsstyrelsens ärendehandläggning.
3. Satsning på byggnadsvårdsfrågor och kyrkoärenden har haft hög prioritet liksom insatsen för att få ner ärendebalansen för äldre väckta frågor om byggnadsminnesförklaring.

4. Det omfattande arbetet med granskning av projektet Skog & Historia har fortgått, och Södermanland torde vara ett av de län som sannolikt kan avsluta projektet under kommande år.
5. Sex större vårdinsatser på totalt 1,8 miljoner kronor har genomförts på skyddad bebyggelse under 2010. Därutöver har ytterligare fem objekt inom samma kategori fått 2,1 miljoner kronor.
6. Uppföljning och tillsyn av en arkeologisk utgrävning i de äldsta delarna av Nyköping där kommunen avser att komplettera bostadsbebyggelse i kvarteret Åkroken 3. I kvarteret finns urbana kulturlager som utifrån förundersökningsresultaten kan dateras till 1100-tal – 1600-tal. Länsstyrelsen har gjort bedömningen att kulturlagren inte kan bevaras långsiktigt i marken och har lämnat tillstånd till undersökning och borttagande av den berörda delen av fornlämningen för att möjliggöra exploatering. En särskild arkeologisk undersökning bekostas till största delen med statliga bidrag med stöd av 7 § SFS 1993:379, Förordningen om bidrag till kulturmiljövård. Fältundersökningen har förts och ska pågå med efterföljande analys- och rapportarbete 2011-2013. Totalkostnaden är beräknad till drygt 25 miljoner kronor.

– redovisa de största svårigheterna under året för arbetet,

Den största svårigheten har varit bristen på personella resurser. Ärendeströmmningen är konstant hög inom de flesta av sakområdets ämnen och det finns risk för att handläggningstiden blir oacceptabelt lång eller att handläggningen blir bristfällig, vilket i sin tur kan få oönskade följder. Den i konsekvens härmed hårda prioriteringen på ärendehandläggning har också medfört att ytterst begränsade resurser har lagts på egeninitierat och långsiktigt strategiskt arbete, såsom exempelvis ett tidigare påbörjat kulturmiljöprogram samt tillsynsverksamhet.

– redovisa de tre viktigaste samarbetsprojekten med andra verksamheter inom eller utanför länsstyrelsen under året.

1. Deltagande i arbetet med Länsstyrelsens Landskapsstrategi som anger inriktning och prioritering av det interna arbetet med landskapsfrågor. Strategin ska hantera målkonflikter mellan sektorer och ta tillvara synergieffekter som uppstår mellan olika sakområdets aktiviteter.
2. Byggnadsvårdsprojektet Lokstallarna i Katrineholm sker i samverkan med Katrineholms kommun, Sörmlands museum och bygglinjen på lokala gymnasiet, där elever under hela utbildningstiden, tre år, får arbeta med ett kulturhistoriskt objekt och lära sig att arbeta med traditionella material och arbetsmetoder. Sörmlands museum m.fl. står för utbildningsdelen i äldre tekniker. Samfinansiering sker 50/50. Projektet slutförs under 2012.
3. Projektet Tätortsnära planeringsunderlag har slutförts. Länsstyrelsen och Eskilstuna kommun står som beställare och projektet syftade till att belysa de samlade natur- och kulturvärdena i ett tätortsnära område, i det här fallet nära Eskilstuna stad. På grund av sitt läge är delområdena intressanta att exploatera och tanken med projektet har varit att i ett tidigt skede göra tydligt natur- och kulturvärdena, så att dessa kan hanteras på ett för natur- och kulturmiljövården gynnsamt sätt. Projektet syftade även till att ta fram en GIS-modell lämplig att redovisa via Internet för kommunen och dess invånare. Allmänheten kan via Google Earth lägga upp kompletterande information. Utförare har, efter upphandling, varit Riksantikvarieämbetet, UV Mitt med underkonsulter. GIS-modellen inklusive databasen kommer troligen att göras publik via kommunens och Länsstyrelsens hemsidor.

Tabell 5.1

Länsfakta kulturmiljö	2010-12-31	2009-12-31	2008-12-31
Antal registrerade fornlämningar (exkl. marina)	20 387	20 337	14 400
Antal byggnadsminnen enligt 3 kap. kulturminneslagen	54	54	54
Antal kyrkobyggnader enligt 4 kap. kulturminneslagen	101	101	102
Riksintresseområden för kulturmiljövården, <i>antal</i>	61	61	59
<i>yta (ha)</i>	840	840	840
Kulturresevat, <i>antal</i>	0	0	0
<i>yta (ha)</i>	0	0	0
Andel av länets kommuner som har kulturmiljöprogram (%)	33,3 %	33,3 %	33,3 %

Kommentarer Tabell 5.1

Antal fornlämningar har justerats efter senaste statistiken i FMIS, det digitala fornlämningsregistret. 2008 års siffror har byggts på manuell beräkning i ett skede när FMIS inte var komplett. Siffrorna för antal kyrkor och riksintresseområden har tidigare rättats.

Tabell 5.2

Utbetalade bidrag för kulturmiljö, summa (tkr)	2010	2009	2008
Bidrag, vilka länsstyrelsen fattar beslut om och betalar ut	0	0	0
Bidrag, vilka länsstyrelsen har fattat beslut om, men där Riksantikvarieämbetet har gjort utbetalningen	22 255	8 669	10 840

Kommentarer Tabell 5.2

Beloppet för 2010 består till större delen av stöd till en särskild arkeologisk undersökning som bekostas till största delen med statliga bidrag med stöd av 7 § SFS 1993:379, Förordningen om bidrag till kulturmiljövård. Bidraget avser den arkeologiska undersökningen av kvarteret Åkroken 3 i centrala Nyköpings medeltida kulturlager.

Sakområde Folkhälsa

FAKTARUTA

	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	2,26	2,23
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	1,65	7,89
Verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan inkl. OH (tkr) totalt	4 846	10 513
Andel av totala verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan (%)	3,80 %	7,65 %
Bidragsutbetalningar (tkr) ²⁾	11 838	13 905

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

Länsstyrelsen har prioriterat arbetet inom tre områden, tobak, alkohol och narkotika.

Länsstyrelsen har gjort en fördjupad insats inom tobak som rapporterats i tre rapporter till Folkhälsoinstitutet, FHI. Ett resultat är ett tobaksnätverk som har skapats i länet med olika aktörer vari ingår bl.a. kommuner, landsting, Sörmlandsidrotten och Länsstyrelsen och ett annat är att tobaksfrågan idag på agendan bland berörda tjänstemän i länet. Utbildning av drygt 100 tobakshandlare i länet har genomförts kring framförallt ändringarna i lagen och därmed har kunskapen om åldergränsen vid försäljning ökat.

I arbetet kring Ansvarsfull alkoholservering har insatserna framförallt koncentrerats till medverkan vid utbildningar.

I samverkan med Länsstyrelsen i Västmanlands län och IOGT-NTO samt landstinget genomfördes en konferens om Internethandel och *narkotika*.

I övrigt har Länsstyrelsen genomfört och medverkat i nätverksträffar inom nätverket DROGSAM. I samarbete med Landstinget Sörmland och Mälardalens högskola anordnades en konferens med rubriken *Evidens i folkhälsoarbete*. Syfte var att belysa själva begreppet evidens och också att öka drivkrafterna att om möjligt arbeta evidensbaserat i folkhälsoarbetet. Målgrupp var bl.a. tjänstemän inom offentlig sektor och frivilligorganisationer. I samarbete med regeringens ANDT-sekretariat (Alkohol Narkotika Doping Tobak) anordnades en konferens om samverkan inom dessa frågor då kommunala politiker och representanter från frivilligorganisationer, polismyndigheten i länet, högskolan med flera deltog.

Tabell 6.1 Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter

Kostnader och årsarbetskrafter för Folkhälsa	Kostnader (tkr)	Årsarbetskrafter
Totala kostnader (exkl. OH)	3 456,8	3,91
varav Allmänt och övergripande inom folkhälsa (700)	2 765,1	3,07
varav Fördelning av statsbidrag (704)	320,5	0,29
varav Alkohol- och tobaksärenden (705)	358,9	0,52
varav alkoholärenden	43,8	0,06
varav tobaksärenden	0	0
Totala kostnader (inkl. OH)	4 846,1	

Tabellen ska innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen. Fakta i tabellen ska endast redovisas för senaste räkenskapsår (dvs. 2010)

Kommentarer Tabell 6.1

Länsstyrelsens insatser inom sakområdet har påverkats av personalförändringar. Förutom arbetet kring alkohol – och tobaksfrågor tar arbetet med statsbidrag en stor del av resurserna i anspråk.

71. Länsstyrelserna ska i enlighet med anvisningar från Statens folkhälsoinstitut (FHI) redovisa hur de har utövat tillsyn enligt alkohollagen (1994:1738) och tobakslagen (1993:581), vilka åtgärder som vidtagits för att skärpa den kommunala tillsynen samt resultaten av detta arbete.

1. Tillsynsplan, vilket år.

I svaret utgår Länsstyrelsen ifrån att ansvaret för alkohol- och tobakstillsynen kommer att ligga kvar på Länsstyrelsen i Södermanlands län (jfr svaret på fråga 2 nedan).

Den tidigare tillsynsplanen löpte ut vid årsskiftet 2009/2010. Arbetet med att ta fram en ny tillsynsplan påbörjades och den förväntas bli färdig och beslutad av länsledningen under 2011. Tillsynsplanen ger stadga åt och synliggör arbetet i såväl planerings- som genomförandefasen. Den underlättar också uppföljning av arbetet.

Den kommande tillsynsplanen påverkas i stor omfattning av ny lagstiftning på aktuella områden, dvs. en helt ny alkohollag och ändrad tobakslag. Vidare uppmärksammas ny ANDT-strategi (Alkohol Narkotika Doping Tobak-handlingsplan), rapport från Riksrevisionen (RiR 2010:21) och rapporter från FHI (särskilt Folkhälsopolitisk rapport 2010) i arbetet med planen. Mycket av tillsynsarbetet 2011 och 2012 kommer att fokuseras på att följa och kontrollera hur lagändringarna får genomslag i det lokala arbetet. Ansvaret för att uppdatera och följa upp planen ligger på välfärdsfunktionen (se organisationsbeskrivning i svaret på fråga 2). Länsledningen underrättas löpande om arbetet. I de fall Länsstyrelsen i beslut enligt här aktuella lagar avser att rikta anmärkning mot en kommun informeras länsledningen innan beslut.

När tillsynsplan för år 2011 är beslutad kommer den att sändas till FHI.

2. Organisation och resurser

Tillsynsarbetet kring rubricerade lagar bedrivs på Samhällsbyggnadsenhetens välfärdsfunktion. Insatserna har påverkats av personalförändringar, både en ny chef och en ny alkohol- och tobakshandläggare rekryterades under året. Nämnade tjänstemän ansvarar förutom för arbetet kring alkohol – och tobaksfrågor bl.a. även för arbetet med statsbidrag, en verksamhet som tagit en stor del av resurserna i anspråk.

Tillsynsverksamheten har inte stärkts av det oklara läget kring tankarna på koncentration av viss verksamhet på länsstyrelserna (jfr koncentrationsutredningen, Ds 2007:28, respektive propositionen Offentlig förvaltning för demokrati, delaktighet och tillväxt (2009/10:175).

Eftersom ett definitivt beslut kring koncentrationstankarna ännu inte finns har Länsstyrelsen valt att för år 2010 avsätta 0.25 ÅA som handläggare av alkohol- och tobaksfrågor. Tillkommer gör 1 ÅA i form av projektledaren för Ansvarsfull alkoholservering. Dessutom tillkom ½ ÅA i form av särskild tobaksresurs (projektmedel) under 9 månader 2010. Till detta bör också läggas en del av funktionschefens tid – uppskattningsvis 0.2 ÅA.

Förutsatt att tillsynsansvaret inom dessa områden blir kvar på Länsstyrelsen i Södermanlands län, en kraftsamling göras för att utveckla och stärka tillsynen i länet. Detta är behövligt inte minst mot bakgrund av omfattande ändringar som skett i styrdokument på alkohol- och tobaksområdena (ny alkohollag, ändrad tobakslag samt en ny nationell alkoholstrategi).

På välfärdsfunktionen finns även länssamordnaren (1 ÅA) som ansvarar för det förebyggande och samordnande arbetet inom ANDT-området. Tack vare särskilda medel har även en projektanställd medarbetare under nio månader arbetat med det särskilda tobaksuppdraget. I sammanhanget bör också nämnas funktionens två praktikanter från Arbetsförmedlingen. Under senare delen av år 2010 har dessa bedrivit projektarbeten som syftar till att följa upp metoden Ansvarsfull alkoholservering, kartlägga kommunernas riktlinjer för serveringstillstånd samt kartlägga om/hur länets kommuner använt alkohollagens möjlighet att meddela villkor i samband med hanteringen av serveringstillstånd. Resultatet av projekten presenteras under februari 2011.

Även om Länsstyrelsen till stor del prioriterat annan verksamhet har ändå viss tillsynsverksamhet genomförts i länet. Tre tillsynsärenden har beslutats. I två av ärendena riktades kritik till hur kommunen beslutat i vissa serveringsärenden (Nyköping respektive Trosa kommun). Se även svaret under fråga 3.

3. Vägledande tillsyn

Utöver den rent operativa tillsynen som beskrivs nedan har Länsstyrelsen fortsatt att delta i det länsgemensamma alkoholhandläggarenätverket Alk-D. Sex sådana träffar har genomförts. Länsstyrelsens deltagande i detta nätverk fyller flera funktioner. För det första gagnas samarbetet med kommunerna. För det andra får Länsstyrelsen mycket god inblick i hur kommunerna hanterar aktuella lagar. Denna kunskap kompletteras genom andra informationskanaler, framförallt genom det lagstadgade kravet på att tillsända länsstyrelsen kopia på kommunala beslut. Vid Alk-D träffarna får Länsstyrelsen vidare en utmärkt och otvungen möjlighet att fullfölja uppgiften att ge råd och stöd. Naturligtvis sker även löpande rådgivning, framförallt via telefon och e-post.

Länsstyrelsen samordnar och deltar även i den så kallade Initieringsgruppens arbete. Gruppen består av representanter från polismyndigheten, kommunerna och Länsstyrelsen. Gruppen planerar tematiska tillsynsinsatser och de för samtliga nio kommuner gemensamma länsövergripande tillsynsinsatser som sedan år 2005 genomförs minst två gånger per år. Årligen genomförs också en gemensam konferens för kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte.

En länsövergripande utbildning genomfördes för politiker, förvaltningschefer, handläggare, poliser och samordnare kring ändringarna i alkohol- och tobakslagarna. Vid samma tillfälle återkopplade Länsstyrelsen synpunkter utifrån tillsynsarbetet 2009 och våren 2010.

Inom ramen för Länsstyrelsens särskilda satsning på tobaksområdet har utbildning riktad mot de kommunala tobakshandläggarna och länets tobakshandlare genomförts. Utbildningen har främst avsett ändringarna i tobakslagen och uppslutningen bland deltagarna har varit god i hela länet. Utbildningssatsningen i kombination med att Länsstyrelsen regelbundet sammankallar de kommunala tobakshandläggarna för diskussion kring tobaksfrågor utgör grunden för den vägledande tillsynen inom aktuellt område.

Tre utbildningstillfällen i den nya alkohollagen är planerade och kommer att genomföras under 2011. Genom att utbilda politiker och ansvariga chefer kan Länsstyrelsen påverka kommunernas arbete med alkohol- och tobaksfrågor i en positiv riktning.

I arbetet kring Ansvarsfull alkoholservering har insatserna under året framförallt koncentrerats till medverkan vid utbildningar, genom genomförande av det skriftliga provet och deltagande vid krögarträffar.

4. Direkttillsyn

Länsstyrelsen har arbetat med en viss skrivbordstillsyn. Med skrivbordstillsyn avses i detta sammanhang uppföljning av de beslut (tillståndsbevis, beslut om ingripanden och annan relevant dokumentation) som kommunernas handläggare sänder till Länsstyrelsen. Vid tveksamheter eller frågor har alkoholhandläggarna kontaktats direkt via telefon, alternativt i samband med ett Alk-D möte.

Avsikten var att tillsyn skulle ske i två av länets nio kommuner under hösten (Gnesta och Strängnäs). Dessa två kontrollbesök kunde dock inte genomföras och kommer nu istället att genomföras under våren 2011. Gnesta kommun hanterar alkohol- och tobakslagstiftningen med låg intensitet vilket särskilt motiverar ett tillsynsbesök. Strängnäs kommun har i samband med Alk-D möten efterfrågat tillsynsbesök från Länsstyrelsen varför ett sådant särskilt prioriteras under 2011.

Tidsplan: Tillsynsbesöket i Strängnäs genomfördes under vecka 3 och besöket i Gnesta beräknas kunna genomföras våren 2011. Varje tillsynsbesök beräknas ta 2-3 dagar i anspråk, utöver själva tillsynsbesöket inkluderar denna tid även tiden för förberedelse och efterarbete.

Inriktning för nämnda kvarvarande två tillsynsinsatser: Aktuella frågor på nationell och regional nivå samt en begränsad tematillsyn enligt alkohollagen; fokus kommer att ligga på de ändringar som nu skett i aktuella lagar. Kopior på tillsynsbesluten kommer att skickas till FHI.

5. Lärande åtgärder

Länsstyrelsen har trots redan beskrivna prioriteringar av arbetet kunnat intensifiera dialogen och samarbetet med kommunerna. Länsstyrelsen spelar även en mycket aktiv roll vid de nätverksmöten som sker i Alk-D. I övrigt hänvisas till svaret i föregående års enkät från FHI.

6. Tillsynsmetoder

Kommunerna i Södermanlands län arbetar med tillsyn i olika omfattning. De kommunala alkoholinspektörerna sorterar under olika förvaltningar i de olika kommunerna. Generellt kan sägas att inspektörerna återfinns under den sociala förvaltningen eller motsvarande. I vissa av kommunerna ansvarar inspektörerna för både alkohol- och tobaksfrågor medan uppgifterna i andra kommuner är skilda åt. De olika förutsättningarna leder till att tillsynsmetoder och prioriteringen av tillsynen ser olika ut i länets kommuner.

Länsstyrelsen försöker dock att effektivisera och höja kvalitén på tillsynen genom regelbundna diskussioner och möten med inspektörer, chefer och ansvariga politiker. Samtliga länets kommuner deltar i den länsgemensamma tillsynen som genomförs vid minst två tillfällen per år och planeras i den så kallade initieringsgruppen. I initieringsgruppen ingår representanter från Länsstyrelsen, kommunerna och polismyndigheten. Det stora flertalet av länets kommuner arbetar dessutom med förstärkt tillsyn som en del i metoden ansvarsfull alkoholservering. Även metodens andra delar tillämpas av dessa kommuner.

Utöver den förstärkta tillsynen där alkoholinspektörer genomför tillsynen tillsammans med polisen, och ibland tillsammans med skatteverket, bedrivs även ”vanlig” tillsyn. Länsstyrelsen får information från kommunerna när tillsyn har genomförts och kan konstatera att tillsynen sker med någorlunda regelbundenhet. Det är inte ovanligt att tillsynen sker i samarbete mellan alkoholinspektörer, livsmedelsinspektörer och räddningstjänsten. Ett förslag som har kommit upp för diskussion är möjligheten för de kommunala alkoholinspektörerna att utföra tillsyn i varandras kommuner. Syftet är bl.a. att försöka skapa en så länsenhetlig tillsyn som möjligt. Förutsättningen för en sådan skulle rimligen öka givet att inspektörer från olika kommuner får testa om man bedömer förhållanden på serveringsställena på samma sätt ”har samma tillsynsglasögon på sig”. Ett annat syfte är att vidga kompetensen kring tillsynsfrågor. Länsstyrelsen har en positiv inställning till förslaget och följer den vidare utvecklingen av detsamma.

7. Samarbete

Genom de redan beskrivna nätverken i länet bedöms samarbetet mellan myndigheter som gott. Samtliga aktörer ser samarbete som en framgångsfaktor, inte minst polismyndigheten har under senare tid höjt ambitionsnivån. Samarbete gynnas av ökat informationsutbyte. För Länsstyrelsens vidkommande skulle detta t.ex. kunna bestå i framtagande och utskick av någon form av nyhetsbrev (återkommande eller på förekommen anledning). Motsvarande skulle för kommunernas del vara infobrev till tillståndshavare/öl/tobakshandlare. Frågan diskuteras i nätverket Alk-D.

Samarbetet med polismyndigheten har bl.a. innehållit uppdrag att föreläsa vid av nämnd myndighet anordnad utbildning i tillsynsfrågor.

8. Statens folkhälsoinstitut

Samarbetet med institutet fungerar bra. Här avses primärt informationsutbytet och tillgängligheten via e-post och telefon. Däremot efterlyser Länsstyrelsen att institutet anordnar mer återkommande möten med samtliga länsstyrelser – förslagsvis en konferens på våren och en på hösten. Detta är särskilt angeläget i en tid med helt ny alkohollag, ändrad tobakslag, ny nationell handlingsplan (alkoholstrategi). I samtliga nämnda styrdokument hänvisas till att förhållandena på alkoholområdet inte är tillfredsställande (t.ex. vad gäller upprätthållande av 18-årsgränsen vid servering på restaurang) och därför efterlyses bl.a. en mer omfattande och kvalitativare tillsyn. Även i Riksrevisionens rapport (RiR 2010:21) finns sådana önskemål. Det finns därmed flera anledningar för förstärkt dialog och utbildningsinsatser.

En annan utvecklingspotential ligger i kompetensutveckling av dem som arbetar med alkohol- och tobaksfrågor, framförallt avseende handläggarna på lokal och regional nivå. Kompetensen i den förra gruppen skiftar kraftigt och personalomsättningen är hög. Denna bild bekräftas bl.a. av handläggarföreningens (KAF) egna undersökningar och rapport nr 31 från SoRad, Koll på krogen – de kommunala alkoholhandläggarnas arbetssituation. Även handläggarna på länsstyrelserna behöver utbildning/ kompetensutveckling, inte minst mot bakgrund av ny lagstiftning och förväntningar om skärpt tillsyn. FHI genomförde i samarbete med Förvaltningshögskolan i Göteborg för ett par år sedan en pilotutbildning för målgruppen. Det är angeläget att erfarenheterna från den satsningen tas tillvara och att utbildningen återkommer.

Sakområde Jämställdhet

FAKTARUTA

	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,19	0,16
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	0,21	0,20
Verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan inkl. OH (tkr) totalt	396	435
Andel av totala verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan (%)	0,31 %	0,32 %
Bidragsutbetalningar (tkr) ²⁾	555	663

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

Tjänsten som jämställdhetssakkunnig har tillsatts och Länsstyrelsen har prioriterat den begränsade insatsen till arbetet med jämställdhetssatsningen på skolområdet.

75. Länsstyrelserna ska redovisa hur de inom länet givit stöd till olika aktörer i deras arbete med jämställdhetsintegrering. Redovisningen ska ange insatsernas inriktning, omfattning och resultat.

Länsstyrelsen har aktiverat länets jämställdhetskommitté (JÄMKOM) och två möten har hållits. I samarbete med Länsstyrelsen i Västmanlands län och Mälardalens Högskola har en satsning på skolområdet gjorts. Satsningen har bestått i en serie med tre öppna föreläsningar med fokus på genus, jämställdhet och lika rättigheter i skola och förskola. Länsstyrelsen bedömer att jämställdhetsfrågan i skolarbetet kommit mer i fokus genom föreläsningsserien, som fortsätter under år 2011.

Tabell 7.1

Kostnader/intäkter för sakområde Jämställdhet	2010	2009	2008
Verksamhetskostnader inkl. OH1 (tkr)	396,2	435,3	856,0
varav ramanslag 5:1, netto (tkr)	218,1	149,0	856,0
varav övrig finansiering (tkr)	178,1	286,4	0,0
Andel av länsstyrelsens totala verksamhetskostnader (%)	0,31 %	0,32 %	0,70 %
Verksamhetsintäkter	42,0	98,1	3 219,0

¹⁾ Med OH avses Myndighetsövergripande verksamhet (10+11)

Kommentarer Tabell 7.1

Ingen större förändring jämfört med förra året.

Sakområde Integration

FAKTARUTA

	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	1,76	1,33
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	1,16	1,31
Verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan inkl. OH (tkr) totalt	4 347	3 153
Andel av totala verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan (%)	3,41 %	2,29 %
Bidragsutbetalningar (tkr)	0	234

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

Länsstyrelsen har prioriterat att upprätthålla en god dialog med kommunerna men inte i syfte att öka mottagandet på grund av den svåra arbetssituationen på arbetsmarknaden och bostadssituationen. En särskild insats som genomförts är Sörmlandslinjen som syftat till att stärka samverkan i länet och förbereda för etableringsreformen.

Utgångspunkten för Sörmlandslinjen var att Södermanland var ett av tre län som under de fem senaste åren hade tagit emot flest nyanlända invandrare i landet relaterat till befolkningen. Syfte med projektet var även att underlätta för de nyanländas inträde på arbetsmarknaden genom att arbeta med matchningsprocesser, främja entreprenörskap, öka den sociala delaktigheten samt med attitydpåverkan och kunskapsuppbyggnad.

Projektet har avslutats och en utvärdering, genom en följeforskare vid Linköpings universitet, visar på följande resultat:

- Projektet har stärkt arbetslinjen och fler än dubbelt så många har kommit ut på arbetsmarknaden jämfört med tidigare, trots att den finansiella krisen drabbade länet hårt med en av landets mest besvärliga arbetsmarknader.
- Kommunernas arbetssätt har förändrats, från ett utbildnings- och arbetslivsperspektiv, till ett mer marknadsorienterat synsätt.
- Fler arbetsplatsförlagda SFI-projekt har kommit igång och nya mer kvalitativa valideringsmetoder har utvecklats tillsammans med näringslivet.
- Fler rekryteringsmässor och kompetensseminarier med fokus på svårigheten att rekrytera arbetskraft har genomförts.
- Insatserna har fått tydligt arbetsfokus med ett starkt specialiserade och individualiserade insatser. Kommunerna har gått samman för att erbjuda mer specialiserad och gemensam SFI-utbildning.
- Ett pilotprojekt inom samhällsorientering har prövats under drygt ett år i fyra kommuner.
- Vägen till företagande har förkortats genom att entreprenörskapsutbildning har integreras i SFI-utbildningen och medfört att 900 personer deltagit i IFS Almi Södermanlands utbildning

Ytterligare effekter som redovisats är:

- Nyföretagandet bland invandrare har ökat
- IFS Almi har sett en kraftig ökning av rådgivningen och fler nya företag etableras
- Enligt en uppföljning av Tillväxtverket ligger länet på tredje plats i landet bland nyföretagare med utländsk bakgrund. Betydligt fler startar företag relativt sett än i riket i stort

76. Länsstyrelserna ska redovisa sitt arbete för att skapa god beredskap och kapacitet i respektive län för att ta emot skyddsbehövande som beviljats uppehållstillstånd. Av redovisningen ska framgå hur arbetet bedrivits och vilka resultat som nåtts. Vidare ska redovisningen, där så är möjligt, beskriva insatser, metoder och hinder samt barns situation i mottagandet på följande områden: Regional samverkan kring arbete, Bosättning, Utbildning och hälsa, Nyanländas boende, Organiserad vidareflyttning, Samhällsinformation, Sociala insatser för nyanlända samt Svenska för invandrare (sfi) och yrkessvenska. Ytterligare anvisningar för redovisningen får göras av Länsstyrelsen i Kronobergs län.

Beredskap och kapacitet

Södermanland har de fem senaste åren varit ett av tre län i Sverige som tagit emot flest nyanlända invandrare i förhållande till befolkningen. Den politiska viljan att ta emot flyktingar är god, men det finns svårigheter, eftersom kommunerna samtidigt har en av landets besvärligaste arbetsmarknadssituationer enligt Arbetsförmedlingen. En kommun har beslutat sig för att inte skriva en överenskommelse om mottagande för år 2011.

Samtliga sörmländska kommuner har haft en överenskommelse med staten och totalt fanns 540 introduktionsplatser framförhandlade i länet. Södermanland tog emot, enligt preliminära siffror, 637 personer, vilket är en kraftig minskning jämfört med de fem senaste åren, liksom för Sverige i övrigt. I flera kommuner har mottagandet varit ca 30 procent högre än planerat. I andra ungefär som planerat.

Större delen av länet är hårt drabbad av finanskrisen och Eskilstuna kommun, som är den största kommunen, är den kommun i landet som har drabbats hårdast och är också en av de kommuner i landet som tar emot mest nyanlända. Enligt en analys som Länsstyrelsen tagit fram har Södermanland, Kronoberg, och Blekinge haft svårast att få människor i arbete. Det gäller såväl inrikes- som utrikes födda.

De senaste åren har Södermanland haft hög arbetslöshet bland utlandsfödda jämfört med andra län. Av drygt en miljon personer som skrevs in på Arbetsförmedlingen i riket under åren 2007 till 2009 var 275 000 utlandsfödda. Av dem hade i genomsnitt 33 procent fått jobb 2009. Motsvarande siffra för Södermanland var 26 procent.

I andra delar av länet är arbetsmarknadsläget bättre. Där är tillgången på bostäder den begränsande faktorn för mottagandet. Generellt sett är bostadsbyggandet mycket lågt och det råder bostadsbrist i sju av länets kommuner. De senaste 20 åren har bostadsmarknaden och tillgången på hyresrätter varit större i västra delen av Sörmland där arbetslösheten varit högst. Men sedan 2008 har andelen tomma bostäder varit under en procent av det totala beståndet och trångboddheten har ökat, främst orsakad av att den avgörande andelen, ca 80 %, av andelen nyanlända kommer från Somalia, ofta med stora familjer med många barn.

Specifika insatser och arbetsformer samt kvarstående hinder

Länsstyrelsen har de senaste åren byggt upp en struktur kring integrationsuppdragen tätt sammanvävt med det regionala tillväxtarbetet. Arbetet består huvudsakligen av kunskapsuppbyggnad som kommuniceras genom möten i mindre grupper, länsträffar, rapporter, konferenser och externa seminarier.

1. Regional samverkan

Länsstyrelsen har utvecklat ett processinriktad och gemensamt arbetssätt, sedan många år tillbaka, där olika arbetsområden korsbefruktar varandra. Projektet Sörmlandslinjen utvecklades ur en regional överenskommelse om integrationsarbete i Södermanland och har drivits i ett brett partnerskap. Kvarstående hinder beror snarast på olikartade förhållanden i olika kommuner, varför samverkan inte alltid ses som en fördel.

2. Arbete

Syftet med Sörmlandslinjen var att underlätta de nyanländes inträde på arbetsmarknaden genom att arbeta med matchningsprocesser och påskynda arbetsmarknadsinträdet, främja entreprenörskap, öka den sociala delaktigheten samt arbeta med attitydpåverkan och kunskapsuppbyggnad. Utvärderingen visar på en mängd goda resultat, se ovan. De största hindren beror i stor utsträckning på omvärldsfaktorer.

3. Bosättning

De nyanländas bosättning i Södermanland har varit starkt koncentrerad till främst tre kommuner (Flen, Katrineholm och Eskilstuna), eftersom de av tradition haft tomma bostäder, men samtidigt oftast länets besvärligaste arbetsmarknadssituation. Även Nyköping har de senaste åren tagit emot relativt många. I samtliga dessa kommuner har medborgare med utländsk bakgrund koncentreras till ett begränsat antal bostadsområden, där skolorna i dessa områden har upp till 70 – 80 % elever med utländsk bakgrund. Utanförskapet i dessa områden ökar.

Under lång tid har Södermanlands befolkning ökat samtidigt som bostadsbyggandet har varit mycket begränsat. Andelen tomma lägenheter är nere under 1 % i hela länet, starkt koncentrerat till kommuner med hög arbetslöshet. Bristen på hyresbostäder, främst stora bostäder, är enligt samtliga kommuner det avgörande hindret för att ta emot nyanlända. Under hela 2000-talet har Länsstyrelsen i sin årliga bostadsanalys påtalat bristen på hyresbostäder som ett alltmer överskuggande tillväxthinder samtidigt som segregationstendenserna och utanförskapet ökar. Samtidigt som länets höga andel EBO gör att trångboddheten i de befintliga bostadsområdena har ökat kraftigt. Trångboddheten har lett till ett alltför kraftigt slitage av bostäderna och starkare sociala spänningar bland främst yngre människor.

4. Utbildning och hälsa

En omfattande analys, av kompetensbehoven i framtiden och hur man skulle kunna lösa arbetsmarknadens efterfrågan, pågår. Länsstyrelsen har identifierat hinder för t.ex. akademiker att komma ut på arbetsmarknaden, vilket beror på att relevanta arbetsmarknadsutbildningar som erbjuds i Stockholm inte har kunnat erbjudas akademiker från Södermanland eftersom Arbetsförmedlingen har svårt att anpassa sig till de storregionala förhållandena när det gäller exempelvis upphandling.

5. Organiserad vidareflyttning

Både Eskilstuna och Katrineholm deltar i arbetet med organiserad vidareflyttning med ytterst begränsat resultat.

6. Samhällsorientering

Ett pilotprojekt inom samhällsorientering har prövats under drygt ett år i fyra kommuner. Nu arbetar samtliga kommuner tillsammans för att organisera samhällsorienteringen i länet.

7. Sociala insatser för nyanlända

I arbetet med att öka den sociala delaktigheten har Sörmlandslinjen fått hjälp av föreningslivet i länet. Närmare ettusen personer har prövat på aktiviteter inom idrott och annat föreningsliv.

8. Svenska för invandrare (sfi)

Fler arbetsplatsförlagda SFI-projekt har kommit igång och nya mer kvalitativa valideringsmetoder har utvecklats tillsammans med näringslivet. Insatserna har fått tydligt arbetsfokus med ett starkt specialiserade och individualiserade insatser. Kommunerna har gått samman för att erbjuda mer specialiserad och gemensam SFI-utbildning. Vägen till företagande har förkortats genom att entreprenörskapsutbildning har integreras i SFI-utbildningen. Dock kvarstår hinder för individen då nyanlända med olika språkliga förutsättningar tvingas att studera tillsammans.

9. Yrkessvenska

De flesta kommuner har de senaste åren arbetat med att komplettera SFI med spår kopplad till olika yrken, med relativt gott resultat. Osäkerheten är nu stor från kommunerna vad som kommer att hända med de mer yrkesinriktade spåren när Arbetsförmedlingen tar över ansvaret.

Ännu mer finns det svårighet att göra satsningar för nyanlända med akademisk bakgrund eller med yrkeskompetens. Länets kommuner är relativt små. Även om de går ihop gemensamt och gör satsningar mot dessa grupper, räcker inte insatserna. Här finns mycket att vinna på samverkan inom en större region än länet. Det gäller sådant som ingenjörssvenska, vårdsvenska m.m.

10. Kunskapsuppbyggnad och attitydpåverkan

Länsstyrelsen har producerat flera studier och publikationer. Ett exempel är den första regionala kunskapsbeskrivningen av tillståndet bland invandrare i ett län, "RAJO" (hopp på somaliska), Sörmlandsbilder 13. Andra exempel handlar om hur lång tid det tar för människor i Södermanland, med olika utländska bakgrunder, utbildning och kön att komma in på arbetsmarknaden. Till seminariet "Mångfald Mod Marknad" togs även en bok fram och temat var att globaliseringen ökar förändringshastigheten i samhället vilket ställer krav på rörlighet, mångfald och kompetens. En utvärdering gav högt betyg.

Erfarenheterna med Sörmlandslinjen har tagit tillvara i länsstyrelsernas gemensamma rapport (uppdrag 78) – "Från samverkan till samarbete – länsstyrelsernas redovisning av hinder och framgångsfaktorer för en effektiv implementering av reformen för nyanländas arbetsmarknadsetablering".

Barns situation i mottagandet

Länsstyrelsen bjöd tillsammans med Migrationsverket in länets KS-ordförande för att kommunerna ska öka mottagande av ensamkommande barn. Samtliga kommuner som har avtal att ta emot nyanlända kommer också att ta emot ensamkommande barn, men det tar tid för kommunerna att bygga upp kvalitativt bra verksamhet. Länet har tagit emot 45 ensamkommande barn.

Det stora mottagandet av nyanlända de senaste åren, där ca 50 % är barn och ungdom, har medfört ett tryck på skolan, i synnerhet i Katrineholm och Eskilstuna. Detta har varit en av orsakerna till att Katrineholm inte vill fortsätta att skriva på nytt avtal om nyanlända. Bägge dessa kommuner har fått strukturella medel för att utveckla metoder för att hantera den besvärliga situationen.

Övrig återrapportering

81. Länsstyrelserna ska redovisa hur 5 § punkten 5 i förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion har beaktats i verksamheten samt bedöma resultatet av detta. Åtgärder som har vidtagits för att genomföra myndigheternas antidiskrimineringsstrategier, samt resultatet av detta, ska särskilt redovisas.

Under år 2007 tog landets länsstyrelser fram en gemensam strategi för sitt antidiskrimineringsarbete. Under 2009 ett projekt för att ta fram och påbörja genomförandet av en för länsstyrelserna gemensam handlingsplan för lika rättigheter och möjligheter. Uppdraget har också bland annat omfattat att ta fram ett utbildningspaket avseende mänskliga rättigheter för länsstyrelsernas behov. Målet för detta projekt har varit att samordna och utveckla länsstyrelsernas arbete med mänskliga rättigheter och insatser mot diskriminering. Projektet har genomförts i samarbete med DO, Handisam och Delegationen för mänskliga rättigheter, som medverkat kontinuerligt genom deltagande i arbetsmöten och konferenser samt granskning av handlingsplan och utbildningspaket.

Ett förslaget till gemensam handlingsplan för lika rättigheter och möjligheter för perioden 2010-2012 antogs av samtliga länsstyrelser. Handlingsplanen behandlar tre olika områden; organisation, sakområden och kommunikation och omfattar sammanlagt 36 olika åtgärder. Projektet har avslutats innehåller även en handledning till grundutbildning i mänskliga rättigheter med särskilt fokus på skyddet mot diskriminering. Handlingsplanen och utbildningsmaterialet har under året skickats till såväl Finansdepartementet som till Integrations- och jämställdhetsdepartementet.

En konferens har genomförts där handlingsplanen och utbildningsmaterialet samt en plan för genomförandet av handlingsplanen presenterades. Ansvar för genomförandet ligger i första hand på varje enskild länsstyrelse men ett gemensamt arbete kommer att hållas samman av en styrgrupp och ett antal arbetsgrupper. Vid konferensen deltog förutom representanter för de flesta länsstyrelser även företrädare för integrations- och jämställdhetsdepartementet och DO. Det konstaterades att ambitionsnivån är hög men att de flesta åtgärderna kommer att klaras inom ordinarie ramfinansiering. Några av åtgärderna t ex tillgängliggörande av webbplats och ett projekt för metodutveckling för verksamhetsintegrering kommer dock att kräva särskild finansiering. Arbetet med genomförandet av handlingsplanen har påbörjats.

Inom område A, organisation, har fem av de sex åtgärder som planerats för 2010 genomförts under hösten. Åtgärderna 3,5,8,9 och 12 följer planen vilket bland annat innebär att det länsstyrelsegemensamma ledarutvecklingsprogrammet för nya chefer nu innehåller en utvecklad kring del kring antidiskriminering och att utvärdering pågår. Vidare har två olika utbildningar rörande kompetensbaserad rekrytering, som kommer att genomföras 2011 och 2012, upphandlas. Länsstyrelserna har också inventerat annonseringskällor i syfte att skapa intresse för att arbeta inom länsstyrelserna hos en bredare målgrupp samt utvecklat metoder för att kvalitetssäkra annonstexter för att texten ska ha ett inkluderande språk där efterfrågad kompetens är relevant och tydligt beskriven. Slutligen har en gemensam och sammanhållen mall som omfattar handlingsplan för jämställdhet, rutiner vid trakasserier och kränkande särbehandling samt tillgänglighet tagits fram under året. Däremot har åtgärd 1, upphandling av utbildning för chefer och ledare om arbetsgivares skyldighet att arbeta aktivt mot diskriminering, för genomförande under 2011 – 2012, inte hunnits med under hösten.

Det övergripande målet med område B, sakområden, är att Länsstyrelserna ska kunna leva upp till länsstyrelseinstruktionen 5 § 5 punkten. En förutsättning för detta är en ökad generell kunskapsnivå inom området mänskliga rättigheter och framför allt att det utvecklas metoder för verksamhetsintegrering av de mänskliga rättigheterna. Länsstyrelserna har erfarenheter av

verksamhetsintegrering inom andra områden t.ex. miljöledningssystem, jämställdhetsintegrering och inom folkhälsoarbetet. De metoder som används inom dessa områden har analyserats ur ett antidiskrimineringsperspektiv men bedömningen är den att dessa inte räcker till och inte heller fungerar som metod för att verksamhetsintegrera samtliga diskrimineringsgrunder. Vedertagna metoder för integrering av ett rättighets- och antidiskrimineringsperspektiv saknas idag. Därför har sex länsstyrelser gått samman och sökt medel från socialfonden för ett metodutvecklingsprojekt inom ramen för den gemensamma handlingsplanen. Projektet har inte kunnat påbörjas eftersom ansökan har anslagits men andra finansieringsvägar undersöks för närvarande. Under hösten har frågan också lyfts på länsrådsmötet i dialog med regeringens utredare Hans Ytterberg.

För att höja kunskapsnivån ska länsstyrelsernas anställda, enligt åtgärd 16, under 2011-2012 genomgå den grundutbildning som tagits fram inom projektet. För att stödja genomförandet och uppföljningen av grundutbildningen, handledarutbildningen och arbetet med verksamhetsintegrering har en särskild projektgrupp tillsatts under 2010. I projektgruppen ingår representanter för länsstyrelserna i Stockholm, Östergötland, Västernorrland, Värmland och Skåne. Länsstyrelsen i Skåne är sammankallande för gruppen. Gruppens uppdrag är att ta fram en handledarutbildning, fungera som stöd i genomförande av grundutbildningen, följa upp grundutbildningen och handledarutbildningen samt ta fram förslag till stödande strukturer för verksamhetsintegrering av ett rättighets- och antidiskrimineringsperspektiv.

Projektgruppen har haft särskilt fokus på framtagande av en handledarutbildning. Utbildningen ska erbjudas de handledare som ska utbilda övriga anställda vid länsstyrelserna i den grundläggande utbildningen om mänskliga rättigheter. Sammantaget har ett sextiototal personer utsetts till handledare vid länsstyrelserna. En två dagars handledarutbildning kommer att hållas den 17-18 januari 2011. Syftet med utbildningen är att ge handledarna verktyg och kunskaper i genomförande av grundutbildningen. Utbildningen har fokus på mänskliga rättigheter utifrån ett tvärvetenskapligt och rättsligt perspektiv. Vidare kommer diskrimineringslagen samt orsaker och mekanismer bakom diskriminering att behandlas på utbildningen. Även rollen som facilitator/processledare utgör ett moment under utbildningen.

Inom ramen för ett länsstyrelsegemensamt projekt har en ny webbplattform tagits fram. Detta har varit den främsta insatsen med bäring på område C, kommunikation, under året. Webbplattformen är gemensam för de 21 länsstyrelserna och omfattar också webbplatsen lansstyrelsen.se. Webbplattformen bygger på gemensam teknik, men är också enhetlig när det gäller informationsstruktur och design. Strukturen har arbetats fram utifrån ett besökarperspektiv, där sökbarhet och tillgänglighet är viktiga funktioner.

Tillgängligheten ska tillgodoses både för besökare och för redaktörer. Det handlar både om tekniska förutsättningar och om informationstillgänglighet. Den teknik som används uppfyller WAI - standard, vilket innebär att internationella riktlinjer för webbtillgänglighet uppfylls. Arbetsgruppen har haft tillgång till tillgänglighetskonsulter under processen att bygga upp en tillgänglig struktur. Vi har också följt VERVAs rekommendationer för teknisk standard och för informationsstruktur och redaktörsverktyg. Ett första tillgänglighetstest genomförs i december 2010.

På de översta nivåerna i strukturen är alla texter gemensamma och granskade ur ett klarspråksperspektiv. Texterna finns också översatta till engelska och förberedelser pågår för fler översättningar till lättläst, teckenspråk samt minoritetsspråken under 2011. Vidare pågår arbete för att ta fram checklistor, analysverktyg och riktad utbildning för tillgänglig information, under 2011.

Sammanfattningsvis kan konstateras att länsstyrelserna har genomfört sin antidiskrimineringsstrategi och i princip följer den tidsplan som lagt för handlingsplanen för 2010 - 2012. Ett resultat av det gemensamma arbetet med att genomföra länsstyrelsernas

antidiskrimineringsstrategi och handlingsplan för lika rättigheter och möjligheter är att det nu finns en gemensam grund, en struktur och ett antal verktyg, vilket ger goda förutsättningar för länsstyrelserna att bedriva ett samordnat och utvecklat arbete för lika rättigheter och möjligheter. Samtidigt bör understrykas att den stora utmaningen ligger i att utveckla metoderna för verksamhetsintegrering.

82. Länsstyrelserna ska redovisa hur man i genomförandet av sin verksamhet har beaktat 5 § punkt 3 i förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion om att inför beslut eller andra åtgärder som kan röra barn analysera konsekvenserna för dem och därvid ta särskild hänsyn till barns bästa.

Som utgångspunkt för uppdraget genomförde Länsstyrelsen förra året en uppföljning av den kartläggning av myndighetens arbete med barnperspektiv som genomfördes 2006. Uppföljningen visar att analyser inom olika besluts konsekvenser för barn har genomförts i mycket begränsad omfattning.

Länsstyrelsen har gjort satsningar som tillgodoser barns Vid naturum Stendörren är verksamheter inriktade mot barn, som den nya naturstigen och den permanenta utställningen, och antalet besökande och guidningar för skolelever har varit fler än tidigare år. Ett samarbete har inletts med länshandikappförbundet för att göra de skyddade områdena mer tillgängliga för funktionshindrade.

Organisationsstyrning

84. Länsstyrelserna ska redovisa verksamhetskostnader och årsarbetskrafter under 2008–2010 fördelade enligt länsstyrelsernas koder för verksamhets- och ärendestatistik (VÄS), på nivå två (VÄS 20, 21, osv.). Den andel av kostnaderna som finansieras från anslag 5:1 ska anges per verksamhetsområde. För 2010 ska även OH-kostnader redovisas per verksamhetsområde. Verksamhetskostnaderna ska överensstämma med de som anges i resultaträkningen. Länsstyrelserna ska vidare redovisa kostnader för representation och lokaler. Redovisningen ska göras i en för länsstyrelserna enhetlig struktur. Redovisningens närmare utformning ges enligt anvisningar från Länsstyrelsen i Örebro län.

Redovisas i Tabell B.1.

85. Länsstyrelsernas verksamhet ska kännetecknas av en enhetlig rättstillämpning, god service och information samt en snabb och korrekt handläggning. Länsstyrelserna ska redovisa de viktigaste insatserna som genomförts för att utveckla service, information och handläggning av ärenden.

Länsstyrelsen har utbildat alla anställda i offentlighet och sekretess, dvs. förvaltningskunskap. Dessutom har alla anställda utbildats i PLATINA, länsstyrelsens nya ärendehanteringsplattform. Här ingår även förvaltningskunskap.

Alla nyanställda genomgår introduktionsutbildning och erhåller kunskaper om verksamheten och myndighetsuppgifterna.

Länsstyrelsen har implementerat en ny hemsida MOSS. I och med detta har all befintlig information reviderats och uppdaterats. Samma gäller för blanketter m.m. på hemsidan. MOSS innehåller funktioner som efter vidareutveckling ger ökad tillgänglighet för allmänheten samt möjligheter till E-myndighet. Detta länsstyrelsegemensamma arbete fortsätter. I arbetet med MOSS har även aspekter kring tillgänglighet för funktionshindrade tillgodosetts.

Länsstyrelserna har utvecklat sitt informations- och kommunikationsarbete i samverkan. Genom samordnade insatser kan Länsstyrelserna öka effektiviteten i det löpande arbetet och uppnå ett större genomslag för sina kommunikationsaktiviteter. Sedan flera år finns ett väl etablerat samarbete mellan länsstyrelsernas informatörer, framför allt kring våra webbplatser. Från årsskiftet 2010-2011 finns en gemensam teknikplattform och en gemensam struktur för alla 21 länsstyrelsernas externa webbplatser.

Landshövdingegruppen har antagit en gemensam kommunikationspolicy och kommunikationsstrategi, som fastställer målen för Länsstyrelsernas gemensamma kommunikation och olika parter ansvar för kommunikationsarbetet.

Nationell webbsamverkan

Samtliga 21 länsstyrelser är sedan 2009 aktiva i det nationella webbsamarbetet. Länsstyrelserna och Vattenmyndigheterna har under de senaste två åren tillsammans drivit ett nationellt webbprojekt för att ta fram en gemensam webbplattform med gemensam struktur och innehåll. Arbetet har varit mycket intensivt då plattformsprojektet lett mot sitt slut. Målet har varit att bygga en webbplats som är anpassad för besökarna och att skapa effektivitetsvinster genom samarbetet. Vid årsskiftet 2010/2011 är samtliga läns webbplatser lanserade och projektet kommer nu avslutas för att istället gå över i gemensam förvaltning.

En stor utmaning för webbprojektet har varit att ta fram en ny länsstyrelsegemensam huvudnavigering i form av en toppmeny där ämnesområdena samlas under ett antal kategorier. Efter ett omfattande arbete med användarstudier, strukturtester och förankringsarbete på både länsledningsnivå och verksamhetsnivå, har en gemensam struktur- och navigeringsstandard fastställts. Länsstyrelserna delar nu på information, design och mallar.

En utmaning har varit att hantera regionala skillnader mellan länsstyrelserna. Det handlar till exempel om vilka tjänster och vilken information som är mest prioriterad för besökarna i det egna länet. Samtidigt som det nu finns en gemensam placering av element på startsidan har länsstyrelserna också möjlighet att lyfta fram eget innehåll bland annat i form av blanketter, bidrag, tillstånd, nyheter och aktuella frågor.

En annan viktig nyhet är att viss information kommer att delas mellan de 21 länsstyrelsernas externa webbplatser, vilket effektiviserar det dagliga arbetet. För besökaren kommer det att innebära en kvalitetshöjning på informationen vad gäller språk och innehåll.

Länsstyrelserna har jobbat mycket med att få användaranpassade webbplatser med hög tillgänglighet. Det har arbetats med ett användningscentrerat arbetssätt enligt Vervas rekommendationer och Vägledningen 24-timmarswebben. Framöver kommer det att kontinuerligt genomföras nya användningstester och målgruppsanalyser, så att webbplatserna kan utvecklas till det bättre med utgångspunkt i kraven från medborgare, kommuner, företag och organisationer.

Webbsamarbetet har haft flera positiva effekter i form av bland annat ökad effektivitet, snabbare utvecklingstakt, ekonomiska vinster och ökat erfarenhetsutbyte mellan länen.

Nästa stora etapp i länsstyrelsernas webbsamarbete kommer att bli arbetet med att ta fram nya intranät i en gemensam webbplattform.

Länsstyrelsegemensam broschyr

Länsstyrelserna har tillsammans tagit fram en broschyr "Länsstyrelserna arbetar för hållbar utveckling" för att ge en samlad bild av verksamheten. Det är en uppdatering av tidigare broschyr från 2008. Broschyren finns på engelska och svenska, samt i pdf som lättläst. Broschyren går bl.a. att beställa för Sveriges skolor via företaget Utbudet.

86. Enligt uppdrag i regleringsbrevet för 2009 (uppdrag nr 88 och 90) ska länsstyrelserna i respektive verksamhetsplan för 2010 ange mål för handläggningstider för ett urval av ärendegrupper. Målen för ärenden som handläggs via s.k. e-tjänster ska vara identiska för samtliga länsstyrelser. Urvalet av ärendegrupper har enligt uppdragen tagits fram av Länsstyrelsen i Hallands län och målen för handläggningstider för ärenden som handläggs via s.k. e-tjänster har fastställts av Länsstyrelsen i Västra Götalands län. Länsstyrelserna ska redovisa i vilken omfattning uppställda mål för handläggningstiderna har uppnåtts och orsaker till eventuella större avvikelser från dessa.

Redovisas i tabell D.2.

87. Länsstyrelserna ska redovisa statistik avseende ärendehantering fördelade enligt länsstyrelsernas koder för verksamhets- och ärendestatistik (VÄS), motsvarande strukturen i tabell D i bilaga 3 i länsstyrelsernas regleringsbrev för budgetåret 2009. Redovisningen ska ske i en för länsstyrelserna enhetlig struktur. Redovisningens närmare utformning ges enligt anvisningar från Länsstyrelsen i Örebro län.

Redovisas i tabell D.

Personaluppgifter

Enligt kraven i FÅB 3 kap 3§ ska myndigheter redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att fullgöra de uppgifter som avses i 1§ första stycket. I redovisningen ska det ingå en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till fullgörandet av dessa uppgifter. (F. 2008:747)

Åtterrapportering

Redovisa en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till fullgörandet av dessa uppgifter.

Kompetensförsörjning på Länsstyrelsen

Länsstyrelsens övergripande inriktning och mål för kompetensförsörjning för perioden 2010-2012 är att den ska bidra till att utveckla och effektivisera ärendehandläggningen, samt de länsstyrelsegemensamma administrativa stödfunktionerna. Kompetensförsörjning inom Länsstyrelsen bedrivs i processerna attrahera, rekrytera, behålla, utveckla, avveckla.

Attrahera

Länsstyrelsen strävar efter att vara en attraktiv arbetsgivare. Utveckling av samverkansavtal har varit ett mål för det partsgemensamma samarbetet. Inom ramen för det arbetet har Partsrådet genomfört ett seminarium för chefer och fackliga representanter. Seminariet har varit viktigt för att lägga en grund till förståelsen för det nya som ett samverkansavtal innebär och det slutliga utformandet av avtalet.

Rekrytera

Att rekrytera rätt kompetens till varje arbetsuppgift är en nyckelfaktor för att kunna bedriva verksamheten på ett effektivt sätt. Arbetsmiljöenkäten visar på fortsatt höga värden för upplevelsen av att få arbeta med det man är utbildad för.

Inom ramen för Länsstyrelsernas nationella plan för lika rättigheter och möjligheter genomfördes en utbildning för HR-chefer inom kompetensbaserad rekrytering. Denna metod säkerställer att den kompetens som eftersökts vid rekrytering stämmer med de arbetsuppgifter och de mål som finns inom verksamheten. Metoden har börjat användas inom Länsstyrelsen.

Behålla

För att behålla viktig kompetens måste faktorer som för medarbetaren utgör skäl för att stanna främjas. Dessa är bland annat god arbetsmiljö, låg sjukfrånvaro, jämställdhet, mångfald, rätt lön satt på sakliga grunder, bra ledarskap.

Arbetsmiljö

Arbetsmiljöarbetet har inte kunnat bedrivas enligt de mål som sattes i handlingsplanen. De insatser som genomförts har i första hand riktats mot stöd för lokala skyddsombud och enhetschefer för att genomföra det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro i procent	2010	2009
Anställda -29 år	1,0	1,3
Anställda 30-49 år	1,9	2,1
Anställda 50 år -	4,1	2,1
Totalt	2,8	2,0
Andelen långtidssjuka (60 dagar eller mer)	38,6	16,4

Kvinnor		
Anställda -29 år	0,8	1,7
Anställda 30-49 år	1,9	2,1
Anställda 50 år -	5,8	2,5
Totalt	3,5	2,3
Andelen långtidssjuka (60 dagar eller mer)	52,6	21,8

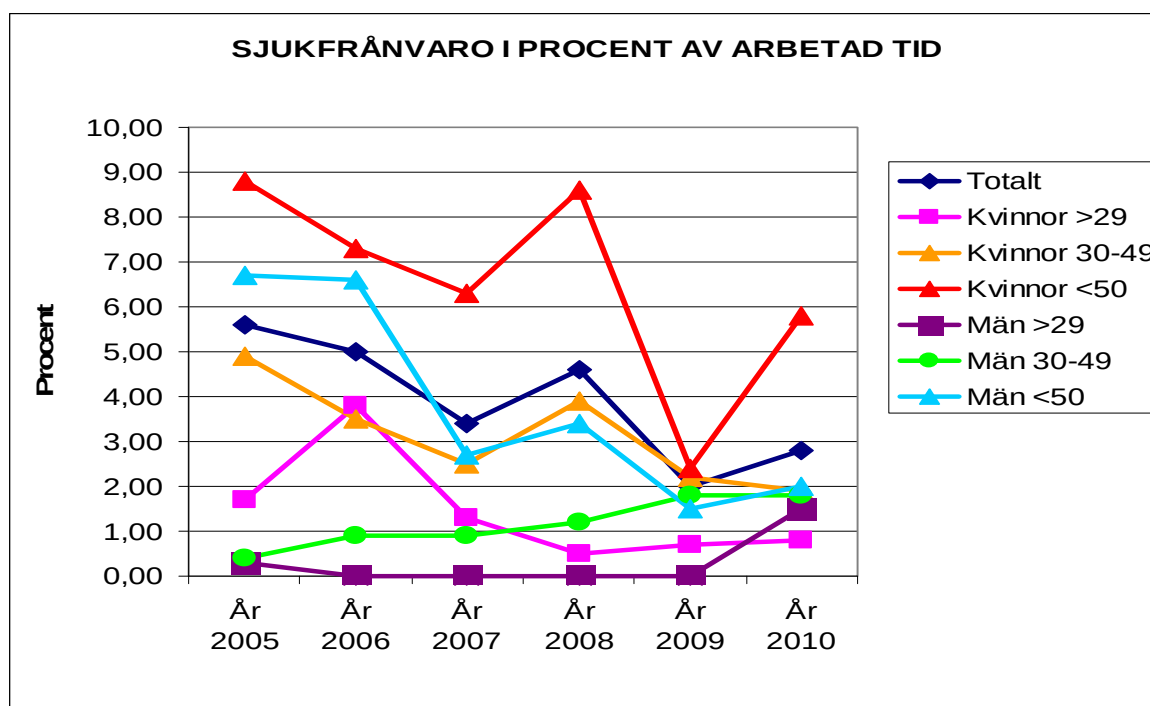
Män		
Anställda -29 år	1,5	0,0
Anställda 30-49 år	1,8	1,9
Anställda 50 år -	2,0	1,5
Totalt	1,9	1,5
Andelen långtidssjuka (60 dagar eller mer)	0,0	3,9

Antal anställda uppdelat på kön 2010	Män	Kvinnor	Totalt
Anställda -29 år	3	13	16
Anställda 30-49 år	44	85	129
Anställda 50 år-	40	31	71
Samtliga anställda	87	129	216

Antal anställda uppdelat på kön 2009	Män	Kvinnor	Totalt
Anställda -29 år	5	15	20
Anställda 30-49 år	39	62	101
Anställda 50 år-	44	64	108
Samtliga anställda	88	141	229

Den totala sjukfrånvaron har ökat med 0,8 procentenheter. Ökningen är främst långtidssjukfrånvaro och knuten till kvinnor i åldersgruppen 50 år och äldre och i liten utsträckning relaterad till arbetet. En mindre ökning för män har noterats. Det finns några personer som varit sjukskrivna på grund av arbetsrelaterade problem. Tack vare ett snabbt rehabiliteringsarbete har dessa personer kunnat återgå till full tjänstgöring. De korta sjukskrivningarna ligger på en fortsatt låg nivå, runt 1 %.

Personalomsättningen har ökat ytterligare från 25,2 procent år 2009 till 27 procent 2010. I första hand beror detta på att antalet tidsbegränsade anställningar ökat.

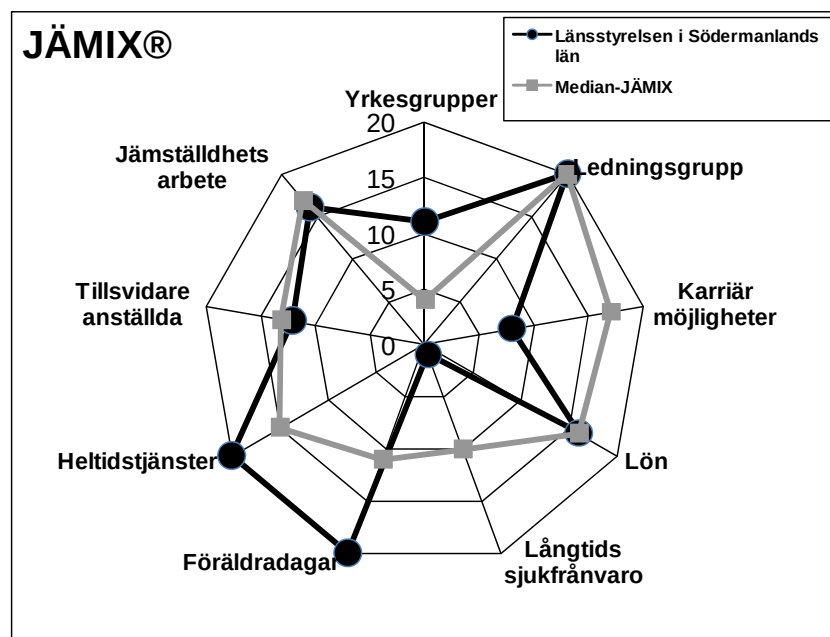
Grupperna är relativt små och varje sjukskrivning ger synbar förändring i statistiken. Detta ger en del av förklaringen till de stora fluktuationerna.

Eftersom arbetsmiljöenkäten under flera år visat förhöjda värden på stress har Länsstyrelsen varit noga med att tidigt erbjuda medarbetare stödsamtal på företagshälsovården. Även friskvårdsaktiviteter, som bland annat sker genom personalföreningen, har genomförts. Aktiviteterna har bestått av stegtävling, Jogga Jorden Runt (genom Korpen) och underhållande personalsociala aktiviteter som mataftnar med olika teman.

Jämställdhet

Att erbjuda en jämställd arbetsplats där alla har lika villkor är en del i att vara en attraktiv arbetsgivare och en strategisk kompetensförsörjningsfråga. Årligen görs mätningar inom jämställdheten tillsammans med Nyckeltalsinstitutet AB och deras jämställdhetsindex JÄMIX. 2009 års mätning som visar att Länsstyrelsen i Södermanland för tredje året i rad har ett mycket gott resultat på nyckeltalet som mäter jämställdheten i högsta ledningen (fördelningen är 40 % män och 60 % kvinnor). Länsstyrelsen har också enligt detta års mätning uppnått målet att kvinnor och män ska ha samma möjlighet att bli chef.

Länsstyrelsens resultat av JÄMIX följer medianen för branschen ganska väl men utmärker sig på ett positivt sätt när det gäller heltidstjänster och mäns uttag av föräldradagar.

JÄMIX 2009 för Länstyrelsen i Södermanlands län = 124 poäng och median-JÄMIX = 114 poäng. Ju högre poäng desto bättre jämställdhet.

Jämställda löner

I lönerrevisionen görs kontinuerligt en översyn av hur jämställda lönerna är. Under RALS perioden 2007-2010 har ett omfattande arbete gjorts för att säkerställa att lönerna är satta på saklig grund. I 2009 års löneförhandling gjordes flera jämställdhetssatsningar, bl.a. en översyn av en enhet med många kvinnor med löner som generellt sett var lägre än motsvarande grupper inom Länstyrelsen. Vidare var arbetsgivaren och personalorganisationerna eniga om en jämställdhetssatsning på fyra kvinnliga medarbetare där Länstyrelsen kunde konstatera en osaklig löneskillnad.

Utfallet har utvärderats partsgemensamt. Resultatet visar att skillnaderna mellan kvinnors och mäns löner har utjämnats och att skillnaden mellan enheterna i större utsträckning är relaterat till sakliga grunder som komplexitet i arbetsuppgifter och ansvar.

Ledarskap

Att utveckla och effektivisera kräver tydlig ledning som grundar sig i en trygg arbetsgivarroll. Insatserna inom kompetensförsörjning har därför varit inriktade mot att på olika sätt stärka ledarrollen och utveckla verktyg för detta. Sammanfattning av all utbildning visas nedan.

Utveckla

Ett långsiktigt mål har varit att skapa tydlighet för den enskilde medarbetaren, stärka de strategiska resurserna kring ledningen samt öka förmågan att prioritera. Kompetensutvecklingsinsatserna har handlat om att stärka ledarrollen och länstyrelsens chefsgrupp, för att förändringen ska få genomslag fullt ut. Ett ledarforum har inrättats med syfte att skapa arena för erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling för samtliga ledare inom Länstyrelsen i Södermanlands län. Tre chefer har genomgått den länstyrelsegemensamma ledarutbildningen för nya chefer, tre funktionsansvariga har fått personlig coachning i sin ledarroll.

Insatserna är utvärderade via den arbetsmiljöenkät som genomförs i samarbete med Linné universitetet. Denna visar på ett ojämt resultat mellan enheterna men flera värden för ledarskap har sjunkit jämfört med arbetsmiljöenkäten som gjordes 2008. Anledningen till detta är inte analyserat på djupare nivå men Anders Hytter, som genomförde arbetsmiljöenkäten, påtalade att flera funktioner har antingen förändrats mycket in sin konstellation genom stor personalomsättning, eller fått ett nytt ledarskap.

Insatser för en god introduktion för nyanställda har också genomförts för att säkerställa kompetensen. För den lokala introduktionsutbildningen har en översyn gjorts för att den Mälardalsgemensamma och lokala introduktionsutbildningen ska komplettera varandra på ett effektivt sätt. Några gemensamma introduktionstillfällen för Mälardalslänen har inte genomförts detta år då utbildningen är under revidering.

Sammanfattningsvis har följande gemensamma utbildningsinsatser genomförts:

- Utbildning i GIS 20 pers, 5 olika nivåer.
- Platinautbildning är påbörjad enligt länsstyrelsegemensam plan
- Moss, utbildning för nytt verktyg externweb, samtliga webbredaktörer
- 4 Gruppseminarier med tema gruppprocesser och grupper utveckling
- Bearbetning av arbetsmiljöenkät samtliga enheter
- Länsstyrelsegemensam utbildning för nya chefer - 2 chefer
- 2 st Ledarforum för samtliga chefer och funktionsansvariga

Avveckling/personalomsättning

Länsstyrelsen hade vid årsskiftet totalt 177 anställda (106 kvinnor och 71 män) vilket är en minskning på knappt 14 procent jämfört med föregående årsskifte. 152 var tillsvidareanställda (90 kvinnor och 62 män) och 25 hade en tidsbegränsad anställning (16 kvinnor och 9 män), det motsvarar ca 14 procent.

60 personer slutade under året, av dessa var 24 tillsvidareanställda (13 kvinnor och 11 män) och 36 tidsbegränsat anställda (23 kvinnor och 13 män). Av de tillsvidareanställda som slutade under året avgick 9 personer med ålderspension (5 kvinnor och 4 män). 48 personer rekryterades (28 kvinnor och 20 män) varav 10 tillsvidareanställdes (3 kvinnor och 7 män).

Eftersom personalomsättningen under 2009 var förhållandevis hög infördes ett strukturerade avslutningssamtal för att utröna vilka faktorer som påverkade varför en medarbetare säger upp sig. Denna insats har inte utvärderats i sin helhet men det första resultatet tyder på att anledningarna till att någon slutar sin tillsvidaretjänst är för utveckling på ett sätt som Länsstyrelsen inte kan erbjuda. För att motverka hög personalomsättning och säkerställa en långsiktig kompetens har översynen av anställningsformen fortsatt. Vid varje rekrytering vägs tillsvidareanställning mot tidsbegränsade anställningar för att säkerställa långsiktigt hög kompetens i organisationen.

I genomsnitt var 182 personer anställda på Länsstyrelsen under 2010. Det ger en personalomsättning på ca 27 procent (48/182). (*Arbetsgivarverkets beräkningsmodell: antal rekryterade delas men genomsnittligt antal tillsvidareanställda*). Personalomsättningen har inte normaliserats utan har ökat från 2009. Mycket av ökningen beror på att antalet tidsbegränsade anställningar har ökat.

Övrigt

Arbetspraktik, LYFT mm

Att skapa utrymme i organisationen för olika former av arbetsmarknadsåtgärder ses av Länsstyrelsen som en form av verksamhetsutveckling då medarbetare måste träna på att vara handledare och organisera arbetet på nya sätt. Länsstyrelsen har därför sysselsatt ett 15-tal personer inom olika arbetsmarknadspolitiska åtgärder bl.a. LYFT, arbetspraktik och jobb- och utvecklingsgarantin Fas 3.

Året i siffror

Tabell A- Verksamhetskostnader 2010							
VÄS-KOD	Sakområden och myndighetsövergripande verksamhet	Kostnader exkl OH		OH Kostnader		Kostnader inkl OH	
		Tkr	%	Tkr	%	Tkr	%
20-21	Övrig förvaltning	4 127,8	3,23 %	2 044,0	5,43 %	6 171,9	4,84 %
25	Trafikföreskrifter m.m.	608,5	0,48 %	314,9	0,84 %	923,4	0,72 %
28	Livsmedelkontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	5 546,8	4,34 %	2 720,7	7,23 %	8 267,5	6,48 %
30	Regional tillväxt	3 610,4	2,82 %	1 413,2	3,76 %	5 023,6	3,94 %
34	Infrastrukturplanering	767,9	0,60 %	320,1	0,85 %	1 088,1	0,85 %
40	Hållbar samhällsplanering och boende	5 319,2	4,16 %	2 611,8	6,94 %	7 931,1	6,21 %
41	Stöd till boende	717,5	0,56 %	370,7	0,99 %	1 088,2	0,85 %
42	Energi och klimat	295,7	0,23 %	152,1	0,40 %	447,8	0,35 %
43	Kulturmiljö	5 855,4	4,58 %	2 684,0	7,13 %	8 539,4	6,69 %
45	Krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar	3 213,5	2,51 %	1 280,1	3,40 %	4 493,6	3,52 %
50	Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	9 350,7	7,31 %	4 143,4	11,01 %	13 494,1	10,57 %
51	Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	16 221,9	12,68 %	4 740,2	12,60 %	20 962,1	16,42 %
52	Prövning och tillsyn för skydd av naturen	1 332,5	1,04 %	697,1	1,85 %	2 029,6	1,59 %
53	Vattenverksamhet	5 364,6	4,19 %	1 836,1	4,88 %	7 200,7	5,64 %
54	Mineral- och torvfyndigheter	4,1	0,00 %	2,2	0,01 %	6,2	0,00 %
55	Miljöfarlig verksamhet	4 174,5	3,26 %	2 120,4	5,64 %	6 294,9	4,93 %
56	Övrig miljö- och hälsoskydd	48,6	0,04 %	24,8	0,07 %	73,4	0,06 %
57	Förorenade områden, efterbehandling	1 542,6	1,21 %	726,6	1,93 %	2 269,2	1,78 %
58	Restaurering	494,1	0,39 %	145,5	0,39 %	639,6	0,50 %
60	Lantbruk	13 684,1	10,70 %	6 517,7	17,33 %	20 201,9	15,83 %
61	Rennäring mm (enbart Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)	0,0	0,00 %	0,0	0,00 %		0,00 %
62	Fiske	607,1	0,47 %	290,2	0,77 %	897,4	0,70 %
64	Skogsbruk (endast Gotlands län)	0,0	0,00 %	0,0	0,00 %	0,0	0,00 %
70	Folkhälsa	3 456,8	2,70 %	1 389,3	3,69 %	4 846,1	3,80 %
80	Jämställdhet	265,2	0,21 %	131,0	0,35 %	396,2	0,31 %
85	Integration	3 403,5	2,66 %	943,7	2,51 %	4 347,1	3,41 %
	SUMMA PRODUKTION	90 013,1		37 619,9	100,00 %	127 633,1	100,00 %
10	Myndighetsövergripande verksamhet	10 312,5	8,06 %				
11	Administration och intern service	27 603,3	21,58 %				
	SUMMA VERKSAMHETSKOSTNADER EXKL RESURSSAMVERKAN	127 928,9	100,00 %			127 633,1	
99	Resurssamverkan ¹⁾	558,4		295,8		854,2	
	Totalsumma verksamhetens kostnader enl. resultaträkningen ²⁾	128 487,3				128 487,3	
	<i>Myndighetsövergripande, adm och intern service uppdelat på: ³⁾</i>						
	Nivå 1 (113-115)	19 947,8	28,09 %				
	Nivå 2 (110-112, (116-119)	7 655,5	10,78 %				
	Nivå 3 (100-109)	10 312,5	14,52 %				
	Personalkostnad produktion (kkl 4, verksamhetskod 2-8)	71 016,0					

1. Den del av kostnader för resurssamverkan som inte avser den egna länsstyrelsen redovisas på denna rad. Länsstyrelsens egen andel redovisas under relevant verksamhetskod, oftast adm. och intern service (11).
2. Totalsumma verksamhetskostnader ska överensstämma med verksamhetskostnaderna enligt resultaträkningen.
3. Summan på nivå 1-3 ska överensstämma med summan av Myndighetsövergripande verksamhet och Administration och intern service. Den procentuella fördelningen ska visa resp. nivåns andel av personalkostnaderna vg 2-8 (kkl 4).

Definition av resurssamverkan:

Med offentlig resurssamordning menas att en myndighet har rätt att mot avgift helt eller delvis samordna sitt resursutnyttjande avseende varor och tjänster med en annan myndighet, kommun eller landsting (s.k. sambruk). Skriftliga avtal om samordningen bör träffas mellan de berörda parterna. Ansvarsfördelningen mellan myndigheterna bör läggas fast.

Kommentarer Tabell A

Länsstyrelsen arbetar med många olika uppdrag och de områden som läggs mest resurser på är skötsel av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden, lantbruk och administration och intern service.

Tabell B.1- Verksamhetskostnader 2008 - 2010, totalt och förvaltningsanslaget 5:1							
VÄS-KOD	Sakområden och myndighetsövergripande verksamhet	2010 Tkr	2010 Tkr	2009 Tkr	2009 Tkr	2008 Tkr	2008 Tkr
		kostnader totalt	varav ansl 5:1	kostnader totalt	varav ansl 5:1	kostnader totalt	varav ansl 5:1
20	Övrig förvaltning	4 127,8	2 720,5	4 082,8	3 375,9	3 639,0	0,0
24	Yrkesmässig trafik	0,0	0,0	472,8	472,8	554,0	0,0
25	Körkort och trafikföreskrifter	608,5	608,3	5 673,1	1 988,4	6 651,0	0,0
28	Livsmedelkontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	5 546,8	5 311,2	5 717,0	5 502,8	2 323,0	0,0
30	Regional tillväxt	3 610,4	-626,4	2 796,8	1 202,1	3 685,0	0,0
34	Infrastrukturplanering	767,9	767,9	719,5	719,5	578,0	0,0
40	Hållbar samhällsplanering och boende	5 319,2	4 783,5	4 536,6	4 266,6	3 960,0	0,0
41	Stöd till boende	717,5	235,0	688,5	330,6	1 021,0	0,0
42	Energi och klimat	295,7	-2 171,8	38,9	-280,0	112,0	0,0
43	Kulturmiljö	5 855,4	3 821,7	6 041,4	3 747,1	6 540,0	0,0
45	Krishantering, skydd mot olyckor o civilt försvar	3 213,5	1 034,1	2 636,9	949,4	2 970,0	0,0
50	Övergripande och gemensam för naturvård och miljöskydd	9 350,7	5 909,7	10 103,6	6 926,5	10 721,0	0,0
51	Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	16 221,9	2 953,5	22 534,1	3 974,4	21 128,0	0,0
52	Prövning och tillsyn för skydd av naturen	1 332,5	1 164,6	1 007,8	433,7	925,0	0,0
53	Vattenverksamhet	5 364,6	1 205,6	3 725,2	-109,9	1 659,0	0,0
54	Mineral- och torvfyndigheter	4,1	4,1	0,0	0,0	0,0	0,0
55	Miljöfarlig verksamhet	4 174,5	4 082,9	3 695,2	3 615,9	2 727,0	0,0
56	Övrig miljö- och hälsoskydd	48,6	48,6	64,0	62,2	209,0	0,0
57	Förorenade områden, efterbehandling	1 542,6	109,7	1 643,8	109,1	1 999,0	0,0
58	Restaurering	494,1	276,8	417,9	110,4	527,0	0,0
60	Lantbruk	13 684,1	8 455,7	11 795,0	6 273,6	12 635,0	0,0
61	Rennäring m.m. (enbart Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)			0,0	0,0	0,0	0,0
62	Fiske	607,1	540,5	611,0	611,0	576,0	0,0
64	Skogsbruk (endast Gotlands län)						0,0
70	Folkhälsa	3 456,8	-1 055,9	7 355,1	3 153,9	6 143,0	0,0
80	Jämställdhet	265,2	218,1	322,2	149,0	856,0	0,0
85	Integration	3 403,5	-102,7	2 405,8	468,6	402,0	0,0
	SUMMA PRODUKTION	90 013,1	40 295,3	99 085,9	48 052,1	92 540,0	0,0
10	Myndighetsövergripande verksamhet	10 312,5	7 942,6	9 811,3	7 260,5	9 621,0	0,0
11	Administration och intern service	27 603,3	22 455,1	28 572,8	21 750,8	27 136,0	0,0
	SUMMA VERKSAMHETSKOSTNADER EXKL RESURSSAMVERKAN	127 928,9	70 693,0	137 470,1	77 063,4	129 297,0	0,0
99	Resurssamverkan ¹⁾	558,4		157,8		35,0	0,0
	Totalsumma verksamhetens kostnader enl resultaträkningen ²⁾	128 487,3		137 627,8		129 332,0	0,0

1. Den del av kostnader för resurssamverkan som ska belasta länsstyrelsen fördelas på respektive tvåsifferkod

2. Totalsumma verksamhetskostnader ska överensstämma med verksamhetskostnader enligt resultaträkningar

Kommentarer Tabell B.1

Länsstyrelsens verksamhet varierar år från år beroende på vilka uppdrag som kommer och försvinner. I jämförelse med året innan har verksamheterna Regional tillväxt, Hållbar samhällsplanering, Vattenverksamhet, Lantbruk och Integration haft en ökning på mer än 800 tkr och områdena Övergripande och gemensam för naturvård och miljöskydd, Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden, och Folkhälsa haft en minskning med mer än 800 tkr av kostnader .

Tabell B.2- Årsarbetskrafter 2008 - 2010 1)						
VÄS-KOD	Sakområden och myndighetsövergripande verksamhet	2010 årsarb	2010 årsarb	2010 årsarb	2009 årsarb	2008 årsarb
		totalt	varav kvinnor	varav män	totalt	totalt
20-21	Övrig förvaltning	6,31	3,83	2,48	7,22	8,00
24	Yrkesmässig trafik	0,00	0,00	0,00	0,94	1,19
25	Trafikföreskrifter m.m.	1,35	1,28	0,07	11,15	13,09
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	9,05	6,76	2,29	9,38	3,78
30	Regional tillväxt	5,25	3,48	1,76	3,38	3,29
34	Infrastrukturplanering	0,79	0,09	0,69	0,83	1,20
40	Hållbar samhällsplanering och boende	7,14	4,01	3,13	6,52	8,21
41	Stöd till boende	1,39	1,06	0,33	1,37	2,16
42	Energi och klimat	0,56	0,56	0,00	0,09	0,25
43	Kulturmiljö	8,25	4,27	3,98	7,86	9,78
45	Krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar	3,04	1,01	2,03	2,71	4,04
50	Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	13,20	7,59	5,61	14,86	20,52
51	Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	17,43	5,10	12,34	17,62	16,07
52	Prövning och tillsyn för skydd av naturen	2,42	0,88	1,53	1,77	1,92
53	Vattenverksamhet	6,22	3,75	2,47	4,57	3,58
54	Mineral- och torvfyndigheter	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00
55	Miljöfarlig verksamhet	6,87	4,57	2,30	6,13	5,42
56	Övrigt miljö- och hälsoskydd	0,09	0,01	0,08	0,14	0,18
57	Förorenade områden, efterbehandling	2,58	2,41	0,17	3,20	4,15
58	Restaurering	0,57	0,35	0,22	0,45	0,38
60	Lantbruk	24,31	16,86	7,45	22,09	25,63
61	Rennäring m.m.(enbart Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
62	Fiske	0,91	0,02	0,89	1,12	1,20
64	Skogsbruk (endast Gotlands län)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
70	Folkhälsa	3,91	1,65	2,26	10,12	10,68
80	Jämställdhet	0,40	0,21	0,19	0,35	1,32
85	Integration	2,91	1,16	1,76	2,72	0,63
	SUMMA PRODUKTION	124,95	70,93	54,02	136,58	146,67
10	Myndighetsövergripande verksamhet	13,39	9,59	3,80	12,23	17,30
11	Administration och intern service	13,75	8,52	5,22	14,34	24,14
	SUMMA ÅRSARBETSKRAFTER EXKL RESURSSAMVERKAN	152,08	89,04	63,04	163,16	188,11
	Resurssamverkan ²⁾	0,02	0,01	0,01	0,28	0,00
	TOTALT ANTAL ÅRSARBETSKRAFTER	152,10	89,05	63,05	163,44	188,11

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Den del av årsarbetskrafterna för resurssamverkan som inte avser den egna länsstyrelsen redovisas på denna rad. Länsstyrelsens egen andel redovisas under relevant verksamhet på tvåsiffernivå

Kommentarer Tabell B.2

Länsstyrelsens verksamhet varierar år från år beroende på vilka uppdrag som kommer och försvinner. Inom några områden har ökningen varit mer än ca två årsarbetskrafter, Regional tillväxt, Vattenverksamhet och Lantbruk. Inom Folkhälsa har det varit en minskning med sex årsarbetskrafter inom Folkhälsa.

TABELL B.3 REPRESENTATION

Kostnader för representation (tkr)	2010	2010	2009	2009	2008	2008
	totalt	per åa kronor	totalt	per åa kronor	totalt	per åa kronor
Intern representation (undergrupp 496 i baskontoplanen)	217	1,43	177	1,08	201	1,07
Extern representation (undergrupp 552 i baskontoplanen)	424	2,79	376	2,29	249	1,32

Kommentarer Tabell B.3

Ökningen av den externa representationen kan förklaras genom att Länsstyrelsen i Södermanland var värd för landshövdingemötet vid Gripsholms Slott.

TABELL B.4 LOKALER

Lokalkostnader	2010	2009	2008
Residens			
Lokalkostnader (tkr) 103	746	746	858
Lokalyta (m2)	751	751	751
Lokalkostnad per m2	993	993	1 052
Lokaler 1)			
Lokalkostnader 113	6 175	7 399	6 000
Lokalyta (m2)	5 148	5 148	4 967
Lokalkostnad per m2	1 199	1 437	1 208
Lokalkostnader per årsarbetskraft (tkr)	41	45	26
Lokalyta per årsarbetskraft (m2)	34	31	26
Kontorslokaler 2)			
Kontorslokalyta (m2)	5 655	5 655	5 655
Kontorslokalyta per årsarbetskraft (m2)	37	35	30
SUMMA LOKALKOSTNADER	6 921	8 145	6 858

¹⁾ Med lokaler avses samtliga utrymmen förutom residenset såsom kontorslokaler, förråd, källare och garage. Med lokalkostnader avses hyra, lokalvård, larm och bevakningskostnader, avskrivningskostnader m.m.

²⁾ Med kontorslokaler avses ytor ovan mark såsom kontorsrum, biytor som korridorer, toaletter, trapphus, närarkiv, närförråd etc.

Kommentarer Tabell B.4**Redogör även för följande:**

- I vilken regi lokalvården bedrivs (egen eller entreprenad)
- Planerade större lokalförändringar

Länsstyrelsen har upphandlat lokalvård.

Under 2009 avsattes medel för lokaler som Länsstyrelsen frånträtt men fortfarande har hyresavtal för. Detta framgår av de höga kostnaderna för lokaler 2009. Fr.o.m. 2011 har Länsstyrelsen minskat antalet kvadratmeter. Länsstyrelsen har övertagit kostnaderna för verksamhetsel. Upphandling har genomförts för helt förnybar el.

TABELL B.5 AVGIFTER OCH ANDRA INKOMSTER I ÖVRIGT

Avgifter m.m. resultatområde/ärendegrupp	Ingående balans	Utgående balans	Antal beslutade ärenden	Intäkter, tkr	Kostnader, tkr (inkl. OH)	Netto, tkr
Ärenden enl. stiftelseförordningen	0	0				
- tillsyn			0	94,8	0,0	94,8
- registrering			0	94,0	3,2	90,8
Ärenden enl. förordning om bevakningsföretag	96	16	302	65,6	183,2	-117,6
Kameraövervakning	49	8	70	91,7	296,7	-205,0
Pantbanksärenden	0	0	0	4,0	0,0	4,0
Lönegarantiärenden	91	61	39	639,5	473,9	165,6

Kommentarer Tabell B.5**Stiftelser**

Nettointäkterna beror på fakturering av 2009 års avgifter. Verksamheten har överförts till Länsstyrelsen i Stockholm 2010-01-01.

Lönegaranti

Det positiva nettot beror på att intäkt periodiserats för 2009 och 2010. Detta gällde inte vid 2009 års redovisning.

Tabell C - Kostnader och årsarbetskrafter 2010 per sakområdesindelning						
VÄS-KOD	Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2010 för Övrig förvaltning	Kostnader totalt (tkr)	Varav anslag 5:1	Årsarb totalt	Varav Kvinnor	Varav Män
200	Allmänt och övergripande inom övrig förvaltning	649,8	649,8	1,05	0,70	0,35
2009	varav kompetensutveckling inom områdena 20 och 21	72,0	72,0	0,09	0,05	0,03
201	Allmänna val	982,9	384,0	0,94	0,80	0,14
202	Medborgarskap	61,5	61,5	0,14	0,14	0,00
203	Överförmyndare	187,8	187,8	0,27	0,27	0,00
204	Begravningsfrågor	103,6	103,6	0,18	0,12	0,06
205	Näringsrättsliga frågor	35,1	31,1	0,08	0,04	0,04
2051	varav pantlåneverksamhet	0,0	-4,0	0,00	0,00	0,00
2052	varav frågor enligt aktiebolagslagen, lagen om ekonomiska föreningar m.fl.	0,3	0,3	0,00	0,00	0,00
206	Stiftelser	7,5	7,5	0,02	0,02	0,00
2061	varav stiftelser - registrering	2,1	2,1	0,01	0,01	0,00
2062	varav stiftelser - tillsyn	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00
207	Lönegaranti	309,8	-329,7	0,72	0,72	0,00
208	Deponering, administration och fördelning av medel, allmänna arvsfonden m.m.	62,1	62,1	0,15	0,00	0,15
2081	varav deponerade medel	0,1	0,1	0,00	0,00	0,00
2082	varav allmänna arvsfonden	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00
2083	varav bygdeavgifter	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00
2084	varav rederistöd	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00
2085	varav åborätten och allmänningar	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00
211	Allmän kameraövervakning	194,1	194,1	0,33	0,24	0,09
212	Bevakningsföretag m.m.	120,0	120,0	0,28	0,00	0,28
213	Ärenden enligt ordningslagen m.m. överklaganden av polismyndighetens beslut	49,9	49,9	0,07	0,07	0,00
214	Delgivning, viten, diverse förordnanden	328,4	328,4	0,41	0,41	0,00
215	Lotterier, bingo m.m.	18,0	18,0	0,03	0,03	0,00
216	Kampsportsmatcher	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00
218	Jakt och viltvård	1 006,8	841,9	1,60	0,27	1,32
219	Övriga ärenden inom övrig förvaltning	10,7	10,7	0,06	0,01	0,05
20-21	Totalt Övrig förvaltning exkl OH	4 127,8	2 720,5	6,31	3,83	2,48
	Andel av myndighetsövergripande kostnader (10+11)	2 044,0	0,0			
	Totalt Övrig förvaltning inkl OH	6 171,9	2 720,5			

Tabell D – Redovisning av ärenden 2010 (samtliga ärenden oavsett databas)

Nedanstående tabell svarar mot de krav på återrapportering som anges för samtliga områden. I de fall individärenden förekommer under regional tillväxt och infrastrukturplanering ska dessa redovisas även uppdelat efter kvinnor/män och juridiska personer, se tabell D.1.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Sakområde och del av sakområde	Ingående balans	Antal inkomna ärenden (exkl initiativ-ärenden)	Antal initiativ-ärenden	Antal beslutade ärenden	Utgående balans (F=B+C+D-E)	Antal överklagade ärenden 1	Antal överklagade ärenden som avgjorts i högre instans2	varav antal ändrade 3	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år.
Myndighetsövergripande, administration och Intern service (10-11)	254	208	232	412	77	1	0	0	14
Övrig förvaltning (20-21)	669	1 020	86	1 187	100	3	2	0	7
varav stiftelser (206)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
varav allmän kameraövervakning (211)	49	58	1	70	8	0	0	0	0
varav bevakningsföretag m.m. (212)	96	289	8	302	16	0	0	0	5
Trafikföreskrifter m.m. (25)	1 216	129	1	163	27	14	3	0	5
Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor (28)	487	1 456	267	1 105	897	12	-	-	1
varav Livsmedelskontroll (281)	68	566	21	56	591	2	-	-	0
varav Djurskydd (282)	350	768	222	904	263	10	-	-	0
varav Smittskydd (283)	24	29	6	36	11	0	0	0	1
varav Allmänna veterinära frågor (284)	4	42	5	34	14	0	0	0	0
Regional tillväxt (30)	221	24	26	53	101	0	0	0	40
Infrastrukturplanering (34)	46	28	0	20	20	0	0	0	3
Hållbar samhällsplanering och boende (40)	190	500	5	479	101	47	23	7	10
Stöd till boende (41)	90	759	0	723	132	2	0	0	0
Energi och klimat (42)	1	4	4	5	3	0	0	0	0
Kulturmiljö (43)	833	552	56	577	533	0	0	0	194
Krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar (45)	108	90	36	106	56	0	0	0	3
varav tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor samt uppföljning av kommunernas krishanteringssystem (456)	13	5	7	12	11	0	0	0	0
Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd (50)	180	180	14	194	96	44	53	22	16

Sakområde och del av sakområde	Ingående balans	Antal inkomna ärenden (exkl. initiativ-ärenden)	Antal initiativ-ärenden	Antal beslutade ärenden	Utgående balans (F=B+C+D-E)	Antal överklagade ärenden 1	Antal överklagade ärenden som avgjorts i högre instans2	varav antal ändrade 3	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år.
Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden (51)	792	78	126	173	280	0	0	0	100
varav tillsyn av vattenskyddsområden (516)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prövning och tillsyn för skydd av naturen (52)	359	406	22	486	78	0	0	0	21
Vattenverksamhet (53)	150	118	30	87	146	2	1	0	16
varav tillsyn av vattenverksamheten (535)	79	68	1	45	59	0	0	0	14
Mineral- och torvfyndigheter (54)	1	1	1	2	0	0	0	0	0
Miljöfarlig verksamhet (55)	246	256	21	239	169	10	2	1	31
varav tillsyn av miljöfarlig verksamhet (555)	173	147	19	126	102	1	1	0	17
Övrigt miljö och hälsoskydd (56)	48	116	0	116	20	0	0	0	2
Förorenade områden, efterbehandling (57)	39	16	13	21	23	1	0	0	1
varav tillsyn av förorenade områden och miljöriskområden (575)	7	6	5	9	5	1	0	0	0
Restaurering (58)	19	5	2	3	10	0	0	0	2
Lantbruk (60)4	5 401	6 345	33	5 564	1 024	35	3	0	57
varav stöd till jordbruket enligt EG:s förordningar (601)	4 729	6 020	16	5 260	794	34	3	0	5
Rennäring m.m. (enbart Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län (61)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fiske (62)	49	152	10	136	48	0	0	0	4
Skogsbruk (64)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Folkhälsa (70)	192	69	5	58	76	0	0	0	14
Jämställdhet (80)	48	23	1	29	24	0	0	0	0
Integration (85)	71	11	7	6	28	0	0	0	6
Summa	11 710	12 546	998	11 944	4 069	171	87	30	547
Varav Vattenmyndighetens ärenden	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Varav Miljöprövnings-delegationens ärenden	51	53	0	62	42	8	11	5	12

1) Avser ärenden som är beslutade av länsstyrelsen och överklagade till högre instans.

2) Redovisa de ärenden som avgjorts i högre instans och vars domar/beslut inkommit till länsstyrelsen under 2010.

3) Avser ärenden som är ändrade substantiellt (t.ex. ska ändring av angivna tidpunkter ej beaktas) i förhållande till länsstyrelsens beslut.

4) Lantbruksärenden inkl. jordbrukarstödsärenden registrerade i IAKS och Ararat.

Kommentarer Tabell D**Allmän kameraövervakning (211)**

Ärendebalansen har minskat pga. omfördelning av arbetsuppgifter.

Bevakningsföretag (212)

Ärendebalansen har minskat under året pga. effektivisering.

Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor (28)

Antalet inkomna ärenden och initiativärenden har ökat kraftigt (50 %) jämfört med föregående år. Antal ärenden i utgående balans är mycket hög. Huvuddelen av dessa öppna ärenden är registreringar av primärproducenter av livsmedel där beslut inte har kunnat fattas på grund av bristande personella resurser.

Hållbar samhällsplanering och boende (40)

Under året har 158 överklagningar enligt PBL inkommit. Motsvarande period 2009 inkom 181 överklagningar enligt PBL. Under detta år har 129 överklaganden enligt denna lagstiftning beslutats. Under motsvarande period förra året avslutades 231 ärenden. Såväl handläggningstider som ärendebalans har minskat jämfört med föregående år. Även om en orsak till den minskade ärendeströmmingen kan härledas till finanskrisen 2008 så är det med stor belåtenhet det kan konstateras att det lyckats med att korta tidigare långa handläggningstider samt att minska ärendebalansen. Ett målmedvetet och systematiskt arbetat med frågan under flera år har gett gott resultat.

Stöd till boende (41)

Brist på medel avseende stöd till radonåtgärder är skäl till en högre utgående balans

Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd (50)

Under 2010 har 123 överklagningar enligt MB inkommit. Motsvarande period 2009 inkom 113 överklagningar. Under detta år har 150 överklaganden enligt MB beslutats. Under motsvarande period förra året avslutades 91 ärenden. Även här har mycket goda resultat uppnåtts avseende förmågan att hålla nere ärendebalansen.

Prövning och tillsyn för skydd av naturen (52)

Det positiva resultatet är ett bl.a. resultat av en kombination av tydliga handläggningsrutiner och extra stödresurser.

Vattenverksamhet (53)

Några tyngre prövningsärenden har tagit handläggningstid i anspråk.

Tillsyn av vattenverksamheten (535)

Tillsynsverksamheten har varit underbemannad under året, en förstärkning har gjorts vid årsskiftet 2010/11.

Lantbruk (60)

Antalet överklagade ärenden har ökat från 18 stycken 2009 till 34 stycken 2010. Detta kan till största delen förklaras med att blockinventeringen har sänkt arealerna för de sökanden och detta vill brukarna inte acceptera.

Miljöprövningsdelegationen

Antalet inkomna ärenden och antalet avgjorda/beslutade ärenden är i nivå med föregående år (år 2009 inkom 56 ärenden och antalet beslutade ärenden uppgick till 63 att jämföra med 53/62 för år 2010). Eftersom antalet avgjorda ärenden under flera år i rad överstigit antalen inkomna ärenden har ärendebalansen successivt minskat över tid. Detta har varit nödvändigt eftersom tidigare års

ärendebalanser och handläggningstider varit påfallande bekymmersamma. Även om det skett en tydlig föryngring när det gäller ärendenas åldersstruktur finns fortfarande utrymme för förbättringar – t.ex. fanns det vid åtgången av 2010 sju så kallade JK-ärenden (d.v.s. ärenden äldre än tre år) på ärendelistan

Tabell D.1 – Redovisning av vissa ärenden uppdelat på kvinnor, män och juridiska personer

Det är avsändare/mottagare som avgör till vilken kategori i tabellen som ett ärende registreras.

A	C			E			G		
Sakområde och del av sakområde	Antal inkomna ärenden under 2010			Antal beslutade ärenden under 2010			Antal överklagade ärenden under 2010		
	Kvinnor	Män	Jur. pers.	Kvinnor	Män	Jur. pers.	Kvinnor	Män	Jur. pers.
Kommunikationer (25, 34)	13	25	82	20	35	95	3	3	4
Regional tillväxt (30)	0	0	24	0	4	48	0	0	0

Kommentarer Tabell D.1

Det är dubbelt så många män lämnat inom ärenden inom kommunikationer men andelen har minskat jämfört med 2009. Antalet ärenden har reducerats kraftigt på grund av att Körkortsärenden inte längre hanteras på Länsstyrelsen.

TABELL D.2 ÄRENDESTATISTIK "HALLANDSUPPDRAGET"				
VÄS-KOD	Ärendetyp	Beskrivning	Mål 2010 median dagar	Utfall 2010 median dagar
Ärendegrupper med tresiffrig VÄS-kod				
202	alla	Medborgarskap	10	7
204	alla	Begravningsfrågor	20	10
205	alla	Näringsrättsliga frågor	60	34
212	alla	Bevakningsföretag m.m.	30	1
218	alla	Jakt och viltvård	60	18
258	alla	Trafikföreskrifter m.m.	100	115
302	alla	Företagsstöd	0	361,5
303	alla	Regional projektverksamhet	20	1 367
343	alla	Fysisk planering av vägar, järnvägar m.m.	80	78
402	alla	Detaljplan, områdesbest, fastighetsplan	30	23
431	alla	Fornminnen	85	37
433	alla	Kyrkliga kulturminnen	85	237
521	alla	Tillstånd och dispenser avs. naturskydd	50	92
523	alla	Övrig prövning avseende naturskydd	50	94
525	alla	Samråd enl. 12 kap. 6§ miljöbalken	42	32
555	alla	Tillsyn av miljöfarlig verksamhet	75	47
562	alla	Prövning av avfall och producentansvar	75	50
602	alla	Stöd t landsbygdsutveckling exkl. k-utv	90	175
606	alla	Jordbruksfastigheter	60	186
Ärendegrupper som är del av en tresiffrig VÄS-kod				
2012	alla	Efterträdarval	5	2
2111	alla	Anmälningar allmän kameraövervakning	20	34
2112	alla	Ansökningar allmän kameraövervakning	90	121
5510	alla	Samråd o beslut om betydande miljöpåverkan	180	116
5511	alla	Prövning vid miljöprövningsdelegationen	360	153
Ärendegrupper styrda av ärendetyp				
alla	RÄTT	Rättidsprövningar; ärenden där man överklagar länsstyrelsens beslut	3	4
alla	ÖVERKL	Överklaganden; ärenden där länsstyrelsen överprövar kommunala beslut	120	92
Ärendegrupper som handläggs via e-tjänster				
206	Alla	Stiftelser	0	0
206	Ändrings- anmälan	Stiftelser	0	0
206	Nyregistrering	Stiftelser	0	0
212	Anmälan	Bevakningsföretag m.m.	1	1
212	Ansökan	Bevakningsföretag m.m.	10	22

Redovisa ärenden som är beslutade 2010. Orsaker till eventuella större avvikelser från målsättningarna ska redovisas i kommentarer i respektive läns årsredovisning.

Kommentarer Tabell D.2

Kommentarer ges vid stora avvikelser där fler dagar har använts i förhållande till uppsatta mål. I övrigt har målen uppfyllts och ibland med mycket gott resultat.

204 Begravningsärenden

De flesta ärenden har handlagts snabbt, men ärenden som avser tillsyn av begravningsombud och överklagade ärenden tar längre tid och är inte av rutinkaraktär.

206 Stiftelse

Stiftelser överförda till Länsstyrelsen i Stockholm den 1 januari 2010.

258 Trafikföreskrifter

Handläggning av tog längre tid än beräknat på grund av körkortsavvecklingen från länsstyrelsen och för att gamla ärenden avslutades. Nya rutiner kommer att gälla när det gäller avslutning av ärenden, både generellt och när personer slutar.

302 Företagsstöd

Gamla ärenden har avslutats. Nya rutiner kommer att gälla vid avslutning av ärenden.

303 Regional projektverksamhet

Gamla ärenden har avslutats. Nya rutiner kommer att gälla vid avslutning av ärenden.

431 Fornminnen

Snabb handläggningstid med undantag av några få och gamla ärenden som har avslutats.

433 Kyrkliga kulturminnen

Många gamla ärenden har avslutats.

521 Tillstånd och dispenser avs. naturskydd

Gamla ärenden har avslutats. Rutiner för påminnelse av kompletteringar har gjorts.

523 Övrig prövning avseende naturskydd

I några ärenden fattades delbeslut, därav längre handläggningstid. Gamla ärenden har avslutats. Rutiner för påminnelse av kompletteringar har gjorts.

525 Samråd enl. 12 kap. 6§ miljöbalken

Arbetsbelastningen har påverkat handläggningstiden i vissa ärenden.

562 Prövning av avfall och producentansvar

Ärenden som har samlingsnummer och löper på 1 år har längre handläggningstid.

602 Stöd till landsbygdsutveckling exkl. k-utv

Ansökan om företagsstöd och projekt får alltid längre tid i diariet eftersom ärendet inte avslutas förrän allt stöd har utbetalats.

606 Jordbruksfastigheter

Meddelande från skatteverket läggs på bevakning tills fastigheterna är skiftade, därav dröjsmålet samt tillfällig personalbrist.

2111 Anmälningar allmän kameraövervakning

Tillfällig personalbrist.

2112 Ansökningar allmän kameraövervakning

Tillfällig personalbrist.

212 Ansökan bevakningsföretag m.m.

Remissen till RPS tar ca 2 veckor.

Avgiftsbelagd verksamhet									
Verksamhet	2010 intäkter	2010 kostnader	2010 nettoutfall	2010 nettobudget	ackumulerat utfall tom 2010	2009 intäkter	2009 kostnader	2009 nettoutfall	ackumulerat utfall tom 2008
Offentligrättslig verksamhet									
Körkortsadministration						2 393	-3 195	-802	-1 809
Djur och lantbruk (avgift för extra kontroller m.m.)	146	-176	-30	0	30	116	-115	1	29
Reg avgifter för jaktområden	10	-12	-2	0	2	16	-16	0	3
Alkolås						64	-64	0	8
Prövn. om ansökan om handledarskap enl. 4 kap. 8 § körkortsför. (1998:980)						1 053	-576	477	65
Övrig offentligrättslig verksamhet	4	-4	0	0	0	14	-14	0	0
Uppdragsverksamhet									
Intäkter resurssamverkan	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skoglig verksamhet	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fjällförvaltning	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Övrig uppdragsverksamhet	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Summa totalt ovan	160	-192	0	0	0	3 656	-3 980	-324	-1 704
Summa offentligrättsligt	160	-192	-32	0	32	3 656	-3 980	-324	-1 704
Summa uppdragsverksamhet	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabellen över avgiftsfinansierad verksamhet ska stämma mot resultat- och balansräkning.

Kommentarer Avgiftsbelagd verksamhet

Intäkterna i den avgiftsbelagda verksamheten har minskat kraftigt jämfört med 2009. Orsaken till detta är flyttning av körkortsverksamheten till Transpoststyrelsen.

Sammanställning över väsentliga uppgifter

Sammanställningen ska göras enl. 2 kap. 4 § Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

		2010	2009	2008	2007	2006
Låneram	beviljad	4 000	4 000	4 000	4 500	5 000
	utnyttjad	1 613	2 389	3 269	2 581	2 824
Kontokredit hos RGK	beviljad	4 900	4 900	4 900	4 900	4 900
	max. utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto	räntekostnader	15	27	129	112	65
	ränteintäkter	65	362	2 871	2 473	1 558
Totala avgiftsintäkter (ktogrupp 31-34, 7)	mynd. disponerar	5 045	6 934	4 718	5 690	3 367
	mynd. ej disponerar	3 445	4 708	3 614	3 626	3 678
Jämförelse med beräknade avgiftsintäkter (ktogrupp 31-34, 7)enl. regleringsbrev	mynd. disponerar	45	3 619	1 539	1 815	3 880
	mynd. ej disponerar	3 460	4 591	3 700	3 860	4 170
Anslagskredit	beviljad	2 913	4 478	3 800	3 788	2 273
	utnyttjad	1 609	1 627	3 124	0	0
Summa utg. reservationer (anslag)		0	0	0	0	0
Summa anslagssparande 5:1		-1 592	-1 627	-3 124	869	410
Summa anslagssparande Övriga anslag		98	114	1 007	1 014	1 426
- därav in-tecknat av åtaganden med stöd av reservationer och anslagssparande		179	294	440	0	680
Bemyndiganden	tilldelat	8 000	8 000	10 000	11 000	15 000
	summa åtaganden	4 000	4 758	5 616	7 217	5 465
Årsarbetskrafter (åa) ¹		152,1	163,4	188,1	178,4	188,5
Medelantalet anställda ¹		181,6	212	195	199	174
Driftkostnad per åa		845	842	688	721	631
Årets kapitalförändring		-1 083	3 457	7 724	-1 156	1 937
Balanserad kapitalförändring		10 442	4 748	-8 587	-7 431	-9 368

¹ Mätmetod ska finnas dokumenterad.

Finansiell redovisning

RESULTATRÄKNING (TKR)	100101 101231	090101 091231	Not.
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	73 097	78 484	1
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	5 045	6 934	2
Intäkter av bidrag	50 248	51 524	3
Finansiella intäkter	65	362	4
Summa	128 455	137 304	
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	-88 791	-91 860	5
Kostnader för lokaler	-6 541	-7 825	5
Övriga driftkostnader	-32 177	-36 916	5
Finansiella kostnader	-15	-27	6
Avskrivningar och nedskrivningar	-963	-1 000	
Summa	-128 487	-137 628	
Verksamhetsutfall	-32	-324	
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten	3 445	4 708	22
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet	-3 445	-4 708	
Saldo	0	0	
Transfereringar			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag	2 657	4 111	7
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	21 509	89 729	7
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	29 975	14 620	7
Upplösning av fonder m.m. för transfereringsändamål	-45	22	16
Lämnade bidrag	-55 147	-104 701	8
Saldo	-1 051	3 781	
Årets kapitalförändring	-1 083	3 457	9

BALANSRÄKNING (TKR)	101231	091231	Not
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	12	251	10
Summa immateriella anläggningstillgångar	12	251	
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	174	90	11
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	1 419	1 964	11
Summa materiella anläggningstillgångar	1 593	2 054	
Fordringar			
Kundfordringar	888	449	
Fordringar hos andra myndigheter	5 098	4 215	
Övriga fordringar	12 205	11 117	
Summa fordringar	18 191	15 781	
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	1 615	1 714	12
Upplupna bidragsintäkter	2 568	200	12
Summa periodavgränsningsposter	4 183	1 914	
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	13 420	20 546	13
Summa avräkning med statsverket	13 420	20 546	
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	13 375	12 960	
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	5 111	1 418	14
Summa kassa och bank	18 486	14 378	
Summa Tillgångar	55 885	54 924	

BALANSRÄKNING (TKR)	101231	091231	Not
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskaptal			
Balanserad kapitalförändring	10 442	4 748	15
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	-1 083	3 457	9
Summa myndighetskaptal	9 359	8 205	
Fonder			
Fonder	84	39	16
Summa fonder	84	39	
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	172	252	17
Övriga avsättningar	144	1 278	17
Summa avsättningar	316	1 530	
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	1 613	2 389	18
Skulder till andra myndigheter	4 768	6 142	
Leverantörsskulder	4 530	4 361	
Övriga skulder	1 827	1 846	
Depositioner	5 124	1 419	
Summa skulder	17 862	16 157	
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	5 060	5 359	19
Oförbrukade bidrag	23 204	23 634	19
Summa periodavgränsningsposter	28 264	28 993	
Summa Kapital och Skulder	55 885	54 924	
<u>Ansvarsförbindelser:</u>			
Övriga ansvarsförbindelser			
- Omvända ansvarsförbindelser (avskrivningslån)	179	294	20

REDOVISNING MOT ANSLAG 2010-01-01—2010-12-31 (TKR)							
Anslag/Anslagsbeteckning	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enl regleringsbrev	Omdisp. anslagsbelopp	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp	Not 21
01 05 001 003 Länsstyrelsens (ramanslag)	-1 627	73 167	669	72 209	-73 801	-1 592	
19 01 001 003 Regionala tillväxtåtgärder (ramanslag)	114	3 120		3 234	- 3 136	98	
SUMMA ANSLAG	-1 513	76 287	669	75 443	-76 937	-1 494	

Finansiella villkor

01 05 01 001 Länsstyrelsens ramanslag

- Utöver tilldelat belopp disponerar länsstyrelsen en räntekontokredit på 4 900 tkr. Räntekontokrediterna har ej utnyttjats.
- Länsstyrelsen disponerar en låneram på 4 000 tkr. Av ramen har 1 613 tkr utnyttjats vid budgetårets slut.
- Länsstyrelsen disponerar ett anslagskredit som uppgår till 2 913 tkr. Av anslagskrediterna har 1 592 tkr utnyttjats vid räkenskapsårets slut.
- Länsstyrelsen har enligt uppdrag 1 i regleringsbrevet lämnat utgiftsprognoser för anslaget i system Hermes enligt angivna datum.
- Enligt regleringsbrevet för 2010 ska länsstyrelsen betala 1 853 tkr av anslaget till Regionförbundet Sörmland. Av dessa medel har 1 853 tkr betalats ut med en tolfedel per månad till Regionförbundet Sörmland.
- Enligt regleringsbrevet 2010 ska länsstyrelsen betala 100 tkr till Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap som abonnemangsavgift för det gemensamma radiokommunikationssystemet Rakel.

19 01 001 003 Regionala tillväxtåtgärder

- Av tilldelade medel får högst 300 tkr användas för uppföljning och utvärdering. Länsstyrelsen har använt (175 tkr) av anslagsmedlen för uppföljning och utvärdering under år 2010.

Redovisning av bemyndigande i årsredovisningen (tkr)

Anslag/Anslagsbeteckning	Tilldelad bemynd.ram	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden	Utestående åtagandenas fördelning per år		
				2011	2012	2013
19 01 001 003 Regionala tillväxtåtgärder	8 000	4 758	4 000	3 000	1 000	0

REDOVISNING MOT INKOMSTITTEL 2010-01-01—2010-12-31 (TKR)				
Inkomst- titel	Benämning	Inkomster	Beräknat belopp Enligt regl. brev 2010	Not 22
2322	Räntor på övriga näringslån	1	-	
2511	Expeditions- och ansökningsavgifter	354	500	
2537	Miljöskyddsavgifter	2 273	2 300	
2539	Täktavgifter	379	300	
2552	Övriga offentligrättsliga avgifter	257	250	
2714	Sanktionsavgifter m.m.	165	110	
9455	Lotteriavgifter	16	-	
SUMMA TOTALT		3 445	3 460	

**TILLÄGGSUPPLYSNINGAR SAMT NOTER TILL RESULTATRÄKNING,
BALANSRÄKNING OCH ANSLAGSREDOVISNING.**

(Belopp anges i tkr om inget annat anges. Belopp inom parentes avser jämförelsebelopp från närmast förgående år).

Allmänt

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt förordning (2000:606) om myndigheters bokföring.

Redovisnings- och värderingsprinciper

Vi följer de redovisnings- och värderingsprinciper som gäller för statliga myndigheter enligt Bokföringsförordningen, Anslagsförordningen, Kapitalförsörjningsförordningen och Förordningen om årsredovisning och budgetunderlag.

Bokföringsförordningens krav på löpande redovisning av fordringar och skulder samt tillgångsredovisning med utgångspunkt från anskaffningsvärdet oavsett finansieringsform tillämpas.

Fordringar och skulder hos andra statliga myndigheter särredovisas och är i tillämpliga delar avstämda med berörd myndighet i enlighet med Ekonomistyrningsverkets (ESV) föreskrifter om motpartsavstämning.

Från och med 2009-01-01 tillämpar länsstyrelsen kostnadmässig anslagsavräkning avseende verksamhetens kostnader och intäkter enligt förordningsändringar.

Värdering av anläggningstillgångar

Tillgångar för förvaltningsändamål med ett anskaffningsvärde över 10 tkr exkl. moms och avsedda för stadigvarande bruk samt med en beräknad ekonomisk livslängd på tre år eller längre definieras som anläggningstillgångar. Objekt utgörande en fungerande enhet vars sammanlagda anskaffningsvärde uppgår till mer än 10 tkr klassificeras som anläggningstillgång.

Avskrivningar av anläggningstillgångar sker linjärt. Bokfört värde för materiella anläggnings-tillgångar är redovisat utifrån anskaffningskostnad exkl. moms minskat med ackumulerade avskrivningar enligt avskrivningsplan.

Från 1 januari 2009 tillämpas följande avskrivningstider för nya inventarier i enlighet med länsstyrelsernas EA föreskrifter.

Länsstyrelsen tillämpar följande avskrivningstider:

Dataprogram	3 år
Rättigheter	3 år
Förbättringsutgifter på annans fastighet	7 år
Maskiner	4 år
Datorer och kringutrustning	3 år
Bilar och andra transportmedel	4 år
Övriga inventarier	5 år
Konst	Ej avskr.

Avskrivning sker månadsvis från den månad tillgången tagits i bruk.

From 2009-01-01 sker all inköp av IT utrustning genom LstIT i Västra Götaland län. Äganderätten på nya IT investeringar ligger hos Länsstyrelsen i Västra Götaland län. Immateriella och materiella anläggningstillgångar samt avskrivningar på nya IT investeringar redovisas från 2009-01-01 i Västra Götaland läns balansräkning.

Brytdag

Löpande redovisning och anslagsavräkning avseende bå 2010 har gjorts till och med 2011-01-10.

Övriga värderingsprinciper

Värdereglering avseende lönegarantiersättningar bedöms utifrån ett medeltal från de utdelningar som länsstyrelsen har erhållit de senaste fem åren. I enlighet med värderingsprincipen sker värdereglering med 90 procent av fordran.

Kundfordringar som överlämnats till kronofogdemyndigheten för indrivning respektive fordringar som bevakats i konkurs har i de flesta fall bedömts som osäkra och nedskrivits med 100 procent.

I särskild not lämnas upplysningar om beslutade men ej utbetalade bidrag avseende regionalpolitiskt stöd och stöd till jordbrukets rationalisering m.m. Inom linjen i balansräkningen har redovisats omvända ansvarsförbindelser avseende avskrivningslån.

Periodiseringsprinciper

Periodavgränsningsposter har upprättats för upplupna ränteintäkter och räntekostnader, löne- och semesterskulder, förutbetalda hyreskostnader, övriga upplupna kostnader m.m. samt upplupna bidragsintäkter från andra myndigheter enligt ESV:s anvisningar.

Intäkter och kostnader överstigande 10 tkr har periodiserats i årsredovisningen.

Likvida medel/betalningar

Länsstyrelsen har två separata betalningsflöden, räntebärande samt icke räntebärande. För verksamhet inom ramanslaget och för externa medel används det räntebärande flödet. För sakanslag (transfereringsanslag), externa bidrag avseende transfereringar och inkomstitlar används det icke räntebärande flödet. I enlighet med regleringsbrevet används statsverkets checkräkning för lönegarantiersättningar.

Medel som deponerats hos Länsstyrelsen har i enlighet med länsstyrelsernas regleringsbrev satts in på ett separat räntekonto i Riksgäldskontoret.

Till rådsledamöter, landshövding och länsråd har under räkenskapsåret utbetalats ersättningar och andra förmåner enligt följande:

Uppgifter enligt 7 kap. 2 § i Förordning om årsredovisning och budgetunderlag (2000:605) för år 2010.			
Insynråd	Skattepliktig ersättning (kr)	Bilersättning enligt schablon (kr)	Uppdrag som styrelseledamot m.m.
Ekström, Hans	1 450	-	1)
Finstorp Lotta	4 400	405	2)
Ingegerd Palmér	5 850	322	5)
Hagberg Liselotte	2 900	320	
Lundh Anna-Greta	4 400	-	3)
Matsson Christina	4 745	-	4)
Olovsson Fredrik	1 450	315	
Gösta Reinl	6 190	1 027	6)
Summa	31 385	2 389	

Ledande befattningshavare vid länsstyrelsen: (tkr)

Könberg, Bo	988	-	Styrelsen för Statens pensionsverk
Ekelund, Kurt	864	-	Mälardalens Högskola Övervakningskommittén för Östra och Norra Mellansverige samt Stockholm ALMI Företagspartner Sörmland AB (adj)
Summa	1 852	-	

1) Ekström, Hans	Mälardalens Högskola Länstrafiken Sörmland AB Länstrafiken Mälardalen AB Mälalab ALMI Företagspartner Stockholm Sörmland Sparbankstiftelsen Nya
2) Finstorp, Lotta	Länstrafiken Sörmland AB Landstingsservice AB
3) Lundh, Anna-Greta	Almi Invest Östra Mellansverige AB Klöver AB Humlegården AB Södermanlands Nyheter AB
4) Mattsson, Christina	Gocken Jobs AB Voksenaasen AS
5) Palmér, Ingegerd	Mälardalens Högskola Högskolan Dalarna Etablering Västerås AB Västerås Science Park AB Högskolen i Gjøvik
6) Reinl, Gösta	Eskilstuna Fabriksförening Service AB Swecon Baumaschinen GmbH

Inga framtida åtaganden om ersättningar eller förmåner har avtalats, varken med ledande befattningshavare vid länsstyrelsen eller insynrådsledamöter.

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN		<u>2010</u>	<u>2009</u>
Not 1	Intäkter av anslag		
	Verksamhetens intäkter		
	- 01 05 001 003 <i>Förvaltningsanslag Länsstyrelsen i D - län</i>	70 693	76 205
	- 19 01 001 003 <i>Regionala tillväxtåtgärder</i>	2 404	2 279
	Summa	73 097	78 484
	Uttagen semesterlöneskuld intjänad t.o.m. 20081231 avräknat enligt undantagsregeln	1 183	1 078
	Övergångseffekter avseende kostnadsmässiga anslag		445
	Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag	2 657	4 111
	Utgifter avseende anslag enligt anslagsredovisningen	76 937	84 118
Not 2	Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
	Intäkter enligt 15a § kapitalförsörjningsförordningen som länsstyrelsen disponerar.		
	- <i>Körkortsadministration</i>	-	2 393
	- <i>Alkolås</i>	-	64
	- <i>Handledaravgifter</i>	-	1 053
	- <i>Djur och lantbruk</i>	146	116
	- <i>Registrering älgjaktsområden</i>	10	16
	- <i>Pantlåneverksamhet</i>	4	4
	- <i>Bingotillsynsavgift</i>	-	10
	Summa	160	3 656
	- <i>Avgifter som tagits ut med stöd av 4 § avgiftsförordningen</i>	3 526	2 878
	- <i>Övriga avgifter och ersättningar</i>	1 359	400
	Summa	5 045	6 934

Not 3	Intäkter av bidrag	<u>2010</u>	<u>2009</u>
	Intäkter av inomstatliga bidragsgivare		
	Naturvårdsverket	21 158	31 791
	Migrationsverket	2 525	1 689
	Regeringskansliet	1 493	2 316
	Socialstyrelsen	1 470	1 742
	Statens Jordbruksverk	4 841	5 080
	Riksantikvarieämbetet	1 821	1 570
	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	2 190	1 578
	Statens folkhälsoinstitut	2 683	829
	Kammarkollegiet	719	653
	Länsstyrelserna	5 117	2 750
	Valmyndigheten	601	189
	Arbetsförmedlingen	818	485
	Boverket	322	129
	Tillväxtverket	358	-
	Verket för Näringslivsutveckling	1 001	41
	Statens Energimyndighet	1 300	100
	Övriga	124	153
	Summa	48 541	51 095
	Intäkter av utomstatliga bidragsgivare		
	Regionförbundet Sörmland	1 512	-
	Landstinget	-	50
	Sörmlands kommuner	101	345
	OECD, EU-länder	94	34
	Summa	1 707	429
	Total summa	50 248	51 524
Not 4	Finansiella intäkter – förvaltningsverksamheten		
	Ränteintäkter från RGK	65	361
	Övriga ränteintäkter	0	1
	Summa	65	362

Not 5	Verksamhetens kostnader	<u>2010</u>	<u>2009</u>
	* Personalkostnader, varav	88 791	91 860
	- lönekostnader exkl. arbetsgivaravgifter m.m. (S-kod 4111, 4112, 4115, 4116, 4118, 4119)	59 303	61 295
	* Lokalkostnader	6 541	7 825
	* Övriga driftkostnader	32 177	36 916
	Större driftkostnader är bl.a.:		
	- Tryckning, publikationer och pappersvaror	1 579	1 918
	- Köp av tjänster (bl.a. vård/förvaltning av naturreservat)	20 314	21 182
	- Telefon, telex, mobiltelefon	475	569
	- Portokostnader	490	713
	- Leasing (bilar 889 tkr, kopiatorer 164 tkr)	1 053	1 191
	- Biljetter, hotell och logikostnader	954	1 320
	- Datatjänster, datorprogram, kommunikation	5 578	7 402
	- Korttidsinvesteringar (främst IT-utrustning)	75	160
	- Övriga varor	1 659	2 461
Not 6	Finansiella kostnader		
	- räntekostnader leverantörsskulder m.m.	5	5
	- räntekostnader till RGK	10	21
	- övriga räntekostnader	0	1
	Summa	15	27

Not 7	Transfereringar	<u>2010</u>	<u>2009</u>
	Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag		
	- 01 05 001 003 Rampost Länsstyrelsen i D-län	1925	1 732
	- 19 01 001 003 Regionala tillväxtåtgärder	732	2 379
	Summa	2 657	4 111
	Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		
	- Regeringskansliet	2 641	4 269
	- Fiskeriverket	25	25
	- Socialstyrelsen	4 515	9 781
	- Kammarkollegiet	4 043	65 121
	varav lönegarantiersättningar	3 675	65 121
	- Statens Naturvårdsverk	4 034	4 613
	- Verket för Näringslivsutveckling	-	5 316
	- Konsumentverket	438	-
	- Statens Folkhälsoinstitut	3 236	-
	- Tillväxtverket	1 019	-
	- Länsstyrelserna	1 436	-
	Övriga	122	604
	Summa	21 509	89 729
	Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		
	- älgvårdsfonden	195	165
	- lönegaranti (utdelning från konkursgäldenärer)	29 585	10 455
	- övriga utomstatliga bidrag	195	4 000
	Summa	29 975	14 620
Not 8	Lämnade bidrag		
	Lönegarantiersättningar	-34 311	-71 795
	– Medel för återställning av förorenade områden, lokala naturvårdsprojekt, vattendirektiv m.fl. (NV)	-4 034	-4 613
	– Medel för missbrukarvård, alkohol och hedersrelaterad våld	-8 336	-4 269
	– Medel för våldsutsatta kvinnor och barn, personliga ombud för psykiskt funktionshindrade (Socialstyrelsen)	-2 057	-9 781
	Övrigt	-6 409	-14 243
	Summa	-55 147	-104 701

Not 9	Årets kapitalförändring enligt resultaträkning	<u>2010</u>	<u>2009</u>
	Årets kapitalförändring består av resultat i avgiftsfinansierad verksamhet samt bidragsfinansierad verksamhet		
	Lönegarantiersättningar	-1 051	3 781
	<i>Avgiftsfinansierad verksamhet</i>		
	– Vägverket, körkortsadministration		-324
	– Älgjaktsområden	– 3	0
	- Djurskyddsavgifter	-29	0
	Total summa	-1 083	3 457

Kort analys av Resultaträkningen mellan åren 2010 och 2009.**Verksamhetens intäkter**

Finansieringen av verksamheten från intäkter av anslag har år 2010 minskat med 5 387 tkr bestående av.

Minskning från ramanslaget	-5 512 tkr
Ökning från anslaget för allm. regionalpolitiska åtgärder	125 tkr

Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Intäkter av avgifter och andra ersättningar har minskat med 1 889 tkr jämfört med föregående år. Det är främst intäkter avseende körkortsverksamhet som har minskat. Orsaken är övergången av denna verksamhet till Transportstyrelsen.

Intäkter av bidrag

Intäkter av bidrag från andra myndigheter har minskat i jämförelse med föregående år. Det är främst bidrag från Naturvårdsverket och Regeringskansliet som har minskat.

Finansiella intäkter

Finansiella intäkter har minskat kraftigt under 2010 i jämförelse med 2009. Orsaken till detta är det låga reporäntan under de tre första kvartalen 2010.

Verksamhetens kostnader

Personalkostnaderna har minskat under 2010 med 3 069 tkr. Främsta skälet till detta är flyttning av verksamhet från Länsstyrelsen till Socialstyrelsen. Lokalkostnaderna har minskat under 2010 med 1 284 tkr. Skälet till minskningen är avsättningar som gjordes 2009 pga. tomma lokaler under 2010 som ett resultat av verksamhetsövergång till Socialstyrelsen och Transportstyrelsen. Övriga driftkostnader har minskat med 4 739 tkr främst beroende på minskad personalstyrka till följd av verksamhetsflyttning till Socialstyrelsen respektive Transportstyrelsen.

Uppbördsverksamheten

Intäkter avseende uppbördsverksamheten har minskat med 1 263 tkr. jämfört med tidigare år främst beroende på minskade intäkter i form av sanktionsavgifter enligt socialtjänstlagen.

Transfereringar

Lämnade bidrag har minskat väsentligt jämfört med föregående år, främst avseende minskade utbetalningar av lönegarantiersättningar pga. färre konkurser. Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag har minskat på grund av mindre bidrag från Kammarkollegiet för finansiering av lönegarantiersättningar samt mindre medel från Socialstyrelsen och Regeringskansliet. Jämfört med förra året har övriga erhållna medel för finansiering av bidrag mer än fördubblats pga. högre utdelning från konkursgäldenärer.

NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN

	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Not 10 Immateriella anläggningstillgångar		
Anskaffningsvärde – IB	2 347	2 347
Årets anskaffningar	-	-
Årets avskrivningar	-239	-279
Ackumulerade avskrivningar	-2 096	-1 817
Bokfört värde: Immateriella anläggningstillgångar	12	251
Not 11 Materiella anläggningstillgångar		
Förbättringsutgifter på annans fastighet		
Anskaffningsvärde – IB	191	191
Årets anskaffningar	110	-
Årets avyttringar	-	-
Korrigerig av tidigare års avskrivningar	-	-
Årets avskrivningar	-27	-23
Ackumulerade avskrivningar	-100	-78
Bokfört värde: Förbättringsutgifter på annans fastighet	174	90
Maskiner, inventarier, installationer mm		
Anskaffningsvärde – IB	7 981	7 945
Årets anskaffningar	161	36
Årets avyttringar	-77	-
Korrigerig av tidigare års avskrivningar	68	-
Årets avskrivningar	-697	-697
Ackumulerade avskrivningar	-6 017	-5 320
Bokfört värde: Maskiner, inventarier, installationer mm	1 419	1 964
Bokfört värde: Materiella anläggningstillgångar	1 593	2 054
Avskrivning sker månadsvis.		
Not 12 Periodavgränsningsposter		
Periodavgränsningsposter		
Förutbetalda hyreskostnader, inomstatliga	1 294	1 215
Förutbetalda hyreskostnader, utomstatliga	96	310
Övriga förutbetalda kostnader		
- inomstatliga	23	23
- utomstatliga	202	166
Summa	1 615	1 714

Not 12	Periodavgränsningsposter	<u>2010</u>	<u>2009</u>
	Upplupna bidragsintäkter		
	- varav Arbetsmarknadsverket	164	-
	- varav Statens Jordbruksverk, UID program	612	118
	- varav Myndigheten för Samhällsskydd och beredskap	-	46
	- varav Länsstyrelserna	832	1
	- varav Riksantikvarieämbetet	41	6
	- varav Valmyndigheten	-	29
	- varav Tillväxtverket	109	-
	- varav Boverket	47	
	- varav Kammarkollegiet	232	-
	- varav Regionförbundet	531	-
	Summa	2 568	200

Summa totalt periodavgränsningsposter	4 183	1 914
--	--------------	--------------

Not 13 **Avräkning med statsverket**

Uppbörd

Ingående balans (-)	-688	-653
Redovisat mot inkomstitel (-)	-3 445	-4 708
Uppbördsmedel som betalas till icke räntebärande flöde (+)	1 388	4 673
<i>Fordringar/skulder avseende uppbörd</i>	- 2 745	-688

Anslag i icke räntebärande flöde

<i>Ingående balans</i>	990	675
- Redovisat mot anslag (+)	3 136	4 658
- Medel hänförliga till transfereringar mm. som betalas till icke räntebärande flöde (-)	-3 900	-4 343
<i>Fordringar/skulder avseende anslag i icke räntebärande flöde</i>	226	990

Anslag i räntebärande flöde

<i>Ingående balans</i>	1 627	3 124
- Redovisat mot anslag (+)	73 801	79 460
- Anslagsmedel som tillförs räntekonto (-)	-73 836	-81 218
- Återbetalning av anslagsmedel (+)	-	261
<i>Fordringar/skulder avseende anslag i räntebärande flöde</i>	1 592	1 627

Not	Avräkning med statsverket	<u>2010</u>	<u>2009</u>
13			
	Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
	<i>Ingående balans*</i>	3 772	5 019
	Redovisat mot anslag under året	-1 185	-1 077
	<i>Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag</i>	2 587	3 942
	 *Minskningen av IB jämfört med UB f.g. år beror på personalövergång till Socialstyrelsen.		
	Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto i Riksbanken		
	<i>Ingående balans</i>	14 675	-4 515
	Inbetalningar i icke räntebärande flöde (+)	85 153	149 081
	Utbetalningar icke räntebärande flöde (-)	-90 580	-129 562
	Betalningar hänförliga till anslag och inkomstitlar (+ -)	2 512	-329
	Saldo	11 760	14 675
	Belopp under utredning	-	-
	<i>Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto i Riksbanken</i>	11 760	14 675
	Summa fordran avräkning med statsverket	13 420	20 546
Not	Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret		
14			
	Deponerade medel	5 111	1 418
	Summa behållning	5 111	1 418
Not	Balanserad kapitalförändring		
15			
	Balanserad kapitalförändring består av resultat i avgiftsfinansierad verksamhet samt bidragsfinansierad verksamhet		
	Lönegarantiersättningar	10 410	6 629
	<i>Avgiftsfinansierad verksamhet</i>		
	- Vägverket, körkortsadministration*	-	-1 913
	- Registrering älgjaktsområden	3	3
	- Djurskyddsavgifter	29	29
	Totalt summa	10 442	4 748

* Körkortsadministrationen har övergått till Transportstyrelsen från 2010-01-01 varav underskottet i den "Balanserade kapitalförändringen 2009" på -1 913 tkr samt underskottet på denna verksamhet i "Årets kapitalförändring 2009" på -324 tkr har övertagits av Transportstyrelsen.

Not Fonder	<u>2010</u>	<u>2009</u>
16		
Älgvårdsfonden		
IB 2009	39	61
Intäkter		
- fällavgifter	254	197
Summa	293	258
Kostnader		
- arvoden m.m. länsviltmynd	-59	-31
- bidrag Kammarkollegiet	-50	-48
- bidrag övriga	-	-40
- administrationskostnad	-100	-100
Summa	-209	-219
Total summa	84	39

Upplösning av fond 45 tkr.

Not	Avsättningar för pensioner (delpension)		
17			
	Avsättningar för pensioner (delpension)		
	Ingående avsättning	252	276
	Årets pensionskostnad	218	212
	Årets pensionsutbetalningar	-298	-236
	Utgående avsättning	172	252
	Övriga avsättningar		
	Ingående avsättning	1 278	-
	Upplösning av övriga avsättningar	-1 278	1 278
	Utgående avsättning	0	1 278
	Kompetensutvecklingsmedel*		
	Ingående avsättning	183	176
	Avsatta kompetensutvecklingsmedel	176	183
	Upplösning av kompetensutvecklingsmedel	-215	-176
	Utgående avsättning	144	183
	*Ändring av jämförelsetal: Avsatta kompetensutvecklingsmedel ingår i periodavgränsningsposter 2009. Därav ingår inte kompetensutvecklingsmedel i summa avsättningar 2009. Orsaken till ändring av redovisningsprincip är ESV:s uppdaterade handledning om redovisning av personalkostnader (2010-05-10). Dnr 49-989/2009		
	Summa avsättningar	293	1 530

Not 18 Lån Riksgäldskontoret (RGK) **2010** **2009**

Länsstyrelsen disponerar en låneram på 4 000 tkr i RGK för investeringar i anläggningstillgångar för förvaltningsändamål.

IB lån RGK per 2010-01-01	2 389	3 269
Lån 2010	271	36
Amorteringar	-1 047	-916
UB lån RGK per 2010-12-31	1 613	2 389

Not 19 Periodavgränsningsposter*

Upplupna kostnader		
- Löner, arvoden, semesterlöner inkl soc. avg.	4 704	4 974
- Övriga upplupna kostnader	248	202
Upplupna kostnader avseende andra myndigheter	108	183
Summa upplupna kostnader	5 060	5 359

*Ändring av jämförelsetal: Avsatta kompetensutvecklingsmedel ingår i periodavgränsningsposter 2009. Kompetensutvecklingsmedel ingår inte i summa periodavgränsningsposter 2010. Orsaken till ändring av redovisningsprinciper är ESV:s uppdaterade handledning om redovisning av personalkostnader (2010-05-10). Dnr 49-989/2009

Oförbrukade bidrag

Inomstatliga		
- Naturvårdsverket, länsstyrelserna m.fl.	22 820	23 424
Utomstatliga		
- Kommuner, landsting m.fl.	384	210
Summa	23 204	23 634

Summa totalt periodavgränsningsposter **28 264** **28 993**

Not 20 Uppgifter inom linjen

Omvända ansvarsförbindelser

Glesbygdsstöd, landsbygdsstöd		
IB 2010	294	440
Avskrivning	-115	-161
Utbetalda lån	-	15
Summa	179	294

Vår bedömning är att det troligtvis inte kommer att bli aktuellt med någon återbetalning från ansvarsförbindelserna.

Kort analys av Balansräkningen mellan åren 2010 och 2009**Immateriella och materiella anläggningstillgångar**

Anläggningstillgångarnas bokförda värde har minskat under 2010 på grund av att nyanskaffningarna har varit betydligt lägre än årets avskrivningar. Detta beror på att nyanskaffningar av IT relaterat verksamhet ägs inte längre av Länsstyrelsen i Södermanland utan värdet av nya tillgångar tas upp av den nya IT organisationen i Västra Götalands balansräkning.

Fordringar

Kundfordringar, fordringar hos andra myndigheter samt övriga fordringar har ökat i jämförelse med 2009. Ökning på övriga fordringar beror på lönegarantifordringar och övriga uppbördsfordringar. Upplupna bidragsintäkter har ökat, främst är det upplupna bidragsintäkter från Jordbruksverket, Länsstyrelserna och Regionförbundet som har ökat.

Oförbrukade bidrag

Oförbrukade bidrag har minskat något jämfört med 2009 främst oförbrukade bidrag från Regeringskansliet och Statens Folkhälsoinstitut. Orsaken till minskningen beror på ett aktivt arbete med fördelning av statsbidragen inom verksamhetsområdet folkhälsa.

Lönegaranti

Länsstyrelsen är utbetalningsmyndighet för den statliga lönegarantiersättningen. Under bå 2010 har 34 311 tkr utbetalats i ersättning till löneborgenärer i konkurser. Inbetalningar avseende utdelningar i konkurser respektive företagsrekonstruktioner har erhållits med 27 746 tkr och 1 840 tkr i ränta.

NOTER TILL ANSLAGSREDOVISNINGEN**Not Anvisade medel****21**

Anslag som får disponeras av länsstyrelsen framgår av regleringsbrev för 2010. Länsstyrelsen har bemyndigande att disponera vissa anslag för utgifter under kommande budgetår.

01 05 001 003 Länsstyrelsens ramanslag

Länsstyrelsen hade vid räkenskapsårets slut ett anslagssparande på -1 592 tkr. Länsstyrelsen har enligt angivna datum i uppdrag 1 i regleringsbrevet lämnat utgiftsprognoser för anslaget i system Hermes. Enligt regleringsbrevet får 2010 ska länsstyrelsen betala 1 853 tkr av anslaget till Regionförbundet Sörmland. Dessa medel har betalats ut med en tolfedel per månad.

19 01 001 003 Regionala tillväxtåtgärder

Länsstyrelsen hade vid räkenskapsårets slut ett anslagssparande på 98 tkr.

Not Redovisning av Länsstyrelsens ramanslag (01 05 001 003) TKR**21**

	Nummer	Belopp	Omdisponerat
Regeringsbeslut II Regleringsbrev	Fi2009/7547	72 827	
Regeringsbeslut II 11	Fi2010/3412	340	448
Regeringsbeslut III 5	Fi2010/4783	-	221
Regeringsbeslut III 5	Fi2010/5408 Fi2010/4938	-	-
Summa		73 167	669

Anslag	Anslags- kredit	Kredit räntekonto	Låneram	Uppföljning / Utvärdering	Utvecklings eller landsbygdslån	Bemyn- digande
01 05 001 003 Länsstyrelsens rampost	2 913	4 900	4 000			
- varav utnyttjat	1 592	-	1 613			
19 01 001 003 Regionala tillväxtåtgärder	312	-	-	300		8 000
- varav utnyttjat	-	-	-	175		4 000

Not 22 Inkomsttitel – Intäkterna har minskat i mellan bå 2010 – 2009.

Den väsentligaste posten 2010 utgörs av miljöskyddsavgifter 2 273 tkr.

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Nyköping den 22 februari 2011

Bo Könberg
Landshövding

LÄNSSTYRELSEN
Södermanlands län